

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

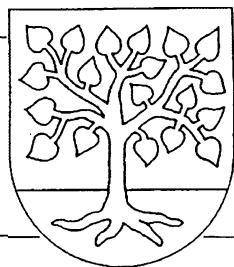
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN

FORUM FOR SLÆGTSHISTORIE

Nr. 29

Indhold s. 2

Foreningsprogrammer

F.30	Amager	s. 12	F.45	Samsø	s. 30
F.33	Brønderslev	s. 13	F.29	Silkeborg	s. 31
F.02	Grindsted	s. 14	F.09	Storkøbenhavn	s. 32
F.20	Haderslev	s. 15	F.39	Storstrøms Amt	s. 34
F.03	Heming	s. 16	F.32	Sydkysten	s. 35
F.04	Hjørring	s. 17	F.25	Sydsjælland	s. 36
F.16	Holstebro	s. 18	F.18	Sæby	s. 37
F.42	Horsens	s. 19	F.14	Sønderjylland	s. 37
F.34	Hvidovre	s. 21	F.44	Thy	s. 38
F.26	Kolding	s. 22	F.10	Trekantområdet	s. 39
F.22	Korsør	s. 23	F.46	Vejle	s. 40
F.43	Løgstør	s. 24	F.47	Vestegnen	s. 41
F.06	Mors	s. 25	F.40	Vestlolland	s. 42
F.41	Nordsjælland	s. 26	F.11	Vestsjælland	s. 43
F.07	Odense	s. 27	F.12	Viborg	s. 43
F.08	Randers	s. 28	F.37	Østjursland	s. 44
F.24	Roskilde	s. 29	F.15	Aalborg	s. 45
F.31	Ry	s. 29	F.13	Århus	s. 47

SLÆGTEN (ISBN 0905-7064) udgives af Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger, p.t. 1. januar og 1. juli. Red.: Birte Steffensen, Birgit Øskov og Ole Bech Knudsen. – Stof fra bladet må benyttes med kildeangivelse, hele artikler eller større dele deraf dog blot efter tilladelse og aftale med forfatteren.

Indhold

Anders Fogh Rasmussens aner -	s. 6
Anmeldelser og småstykker	s. 11
Anmeldelse	s. 49
Forblæste børn	s. 54
Fra Grenaa tilTasmanien	s. 54
Fra redaktionen	s. 6
Hvem var Charles Zanchó	s. 51
Kongelig Fordn. for skarprettere	s. 53
Nyt fra SSF	s. 4
Pudsighed i FT	s. 3
Rosenkrantzlegenden i ny -	s. 49
Slægtens publikationer	s. 64
Slægtshist. forening for Vestegnen	s. 5
SSFs bestyrelse og udvalg	s. 3
SSFs weekendkursus 2003	s. 5
SSFs weekendkursus 2004	s. 4

For uopfordret indsendt stof påtager SLÆGTENS redaktion sig intet ansvar.

Redaktion, ekspedition og betaling

Anton Blaabjerg, forlagsred., Fredensgade 38, 8800 Viborg, 86 61 04 36.
E: anton_blaabjerg@post.tele.dk
Birte Steffensen, ansv. red., Teglgårdvej 36, 7451 Sunds, 97 14 13 23.
E: tippe@post.tele.dk
modtager senest 1.5. og 1.11. programmer, artikler og indlæg til SLÆGTEN

Birgit Øskov, eksp., Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby, 98 17 63 76.

E: bojen@daks.dk
modtager senest 1.5. og 1.11. besked om antal for det kommende nummer.

Ole Bech Knudsen, kass., Jyllands Allé 2, 3. tv., 8000 Århus C, 86 11 55 47.

E: obk.aarhus@mail11.stofanet.dk

SLÆGTENS giro 0 94 55 87. –

Privat-abonnement opkræves én gang årligt (giro vedlagt januarnummeret), betales senest 1.2., efterfølgende opkrævning pålægges 10 kr.

Priser

Privat abonnement (2 numre, incl. forsendelse) 70 kr. – Abonnenter bosat i udlandet (også Norden), der benytter giro til betaling, dog 100 kr. – Ældre numre 10 kr. pr. stk. + forsendelse.

Annoncer: 500 kr. + moms pr. trykside, en halv eller en kvart side henholdsvis 250 kr. og 125 kr. + moms.

Aktiviteter

24. april

SSF's årsmøde 2004, sted oplyses senere.

1. maj

Sidste frist for indsendelse til SLÆGTENS redaktør.

15. - 20. juni

SLÆGTEN nr. 30 udkommer.

SSFs bestyrelse og udvalg

SSFs bestyrelse

Elsebeth Ib, fmd., Marie Grubbes Vej 9, 7100 Vejle, 23 20 31 11 eller 75 82 61 99.

E: eib@vejlehs eller kajib@mail.tele.dk

Jytte Skaaning, nstfind., Vinkældervej 6 A, 5000 Odense C, 66 14 88 77.

E: skaaning@email.dk

Bente Klercke Rasmussen, kass., Holbergsgade 23, 2., 8000 Århus C, 86 13 92 71.

E: bente.klercke@mail1.stofanet.dk

Kit Bisgård, sekr., Åstoftens 14, Svogerslev, 4000 Roskilde, 46 38 35 14.

E: kitbi@get2net.dk

Jan Høstbo, Obovej 14, 2730 Herlev 44 84 91 31.

E: janhb@mail.danbbs.dk

Inger Marie Linnemann, suppl. Ammelhedevej 4, Tammestrup, 8900 Randers, 86 49 48 40.

E: mie3mie@worldonline.dk

SLÆGTENS redaktion

Anton Blaabjerg, forlagsred.,

Birte Steffensen, ansv. red.,

Birgit Øskov, eksp.,

Ole Bech Knudsen, kass

SSFs kursusudvalg

Elsebeth Ib, kontaktkatalog, bestyrelsens repræsentant, adresse tidligere

Jesper Ratjen, faglig kursusleder, Majvænget 55, Bramdrup, 6000 Kolding

75 51 80 63. E: j.ratjen@stofanet.dk

Tove Glud Rasmussen, kasserer, Nøddevej 2, 8260 Viby J, 86 14 43 11,

E: toveglud@mail1.stofanet.dk

SSFs undervisningsudvalg

Jytte Skaaning

Bente Klercke Rasmussen, begge fra bestyrelsen, adresser tidligere.

SSFs internetudvalg

Jan Høstbo, webmaster, bestyrelsens repræsentant, adresse tidligere.

Ole Bech Knudsen, webmaster for SLÆGTEN, adresse tidligere.

SSF blev stiftet 23. april 1981 og omfatter nu 36 foreninger med tilsammen godt 4.000 enkeltmedlemmer.

Liste over medlemsforeningerne findes ikke længere her i SLÆGTEN, men kan ses på hjemmesiden: www.ssf.dk

Pudsighed i FT

af Else Skovbo Jensen, Kløvervej 5, 8850 Bjerringbro. E: esj@privat.dk

I folketællingen 1880 i Hasle, Århus, fandt jeg følgende beskrivelse af en ganske ung dreng:

Navn: Intet Navn

Køn: M

Alder: Under 1

Stilling i husstanden: Barn

Civilstand: Ugift

Erhverv: Ernærer Sig Ved Mælk

Fødested: Aarhus Købstad Sogn, Hasle Herred, Aarhus Amt

Stednavn: Aarhus Købstad 15

Husstands-/familie nr.: 29

Matr. nr./adresse: 271 v/ Søndergade

Indtastnings nr.: A 4181

Løbe nr.: 19742

Kommentarer: Egentlige Opholdssted: under Dynen.

Den sidste oplysning blev alligevel for meget for „systemet“; det bragte meldingen: Fejl! Ukendt argument for parameter!

SAMMENSLUTNINGEN af
SLÆGTHISTORISKE FORENINGER

v/formanden Elsebeth Ib

Årsmøde 2004 afholdes den 24. april, sted er ikke fastsat. Dagsorden iflg. lovene. Bestyrelsen foreslår en kontingentforhøjelse på 2 kr. pr. medlem iht. de stadig stigende priser på medlemsbladet.

Medlemsbladet til debat!

På sidste årsmøde var der debat om et tykt og et tyndt nummer. Det syntes de fleste deltagere var en god idé, men den økonomiske konsekvens har vist sig at blive problematisk. Det sidste nummer på 96 sider kostede så meget ekstra, at vi i bestyrelsen gerne vil høre medlemmernes mening om pris og indhold.

Hvad ønsker medlemmerne med bladet? Kan der gennemføres begrænsninger?

Prisen på bladet stiger for hvert nummer, så vi er nødt til at tage debatten nu, ellers er konsekvensen stadigt stigende kontingent. Debatten tages op forud for årsmødet.

En ny forening „**Slægtshistorisk Forening for Vestegnen**“ har set dagens lys. Vi byder foreningen velkommen i SSF og ønsker held og lykke fremover.

Nyhedsbreve.

SSF har udsendt 2 Nyhedsbreve for hurtigt at orientere medlemmerne om, hvad der sker. I det 2. var der en omtale af besøget hos kulturministeren hvor 1990 protestunderskrifter blev afleveret. I næste Nyhedsbrev en kommentar fra Rigsarkivaren. Har du ikke hørt om Nyhedsbrevene, så spørg din formand.

SSF's weekendkursus 2004

Temaet for næste års kursus, der bliver afholdt på Bjerringbro Højskole i weekenden 8.-10. oktober, bliver „De oversete i samfundet“. Det nærmere indhold kendes ikke endnu. Når programmet er færdigt - sandsynligvis i løbet af foråret - lægges det på internettet på SSF's hjemmeside www.ssf.dk

Tilmeldingsblanket udsendes med SLÆGTEN nr. 30, juli 2004. Der er dog allerede nu åbnet for forhåndstilmeldinger. Interesserede kan tilmelde sig til kursusudvalgets kasserer Tove Glud Rasmussen, Nøddevej 2, 8260 Viby J, 86 14 43 11.

E: toveglud@mail1.stofanet.dk

Følgende bedes oplyst ved tilmeldingen: Navn (som det ønskes på navneskilt), adresse, telefon nr. og E-mailadresse. Endvidere ønskes oplyst, hvilken slægtshistorisk forening du er medlem af, og om du ønsker specialkost.

Priserne er pr. person (foredragsgebyr er indregnet i pensionspriserne): I dobbeltværelse inkl. fuld pension 1600 kr., i enkeltværelse inkl. fuld pension 1800 kr.; fuld pension uden overnatning 1300 kr.; foredragsgebyr, hvis du kun ønsker at deltage i foredragene, 650 kr. Ønsker du måltider (det er ikke tilladt at medbringe mad på skolen), bedes det oplyst på tilmeldingsblanketten, der udsendes med SLÆGTEN, juli 2004.

For tilrejsende kan der evt. blive mulighed for at købe en overnatning mellem torsdag og fredag. Kontakt Tove Glud Rasmussen herom i juni måned.

Tidligt tilmeldte skal have betalt senest den 15. juli, ellers bortfalder forhåndstilmeldingen. Betaling kan allerede nu foretages pr. check eller indbetales på girokonto (BG Bank) 16 86 34 08.

SSF's weekendkursus 2003

Det slægtshistoriske kursus blev afviklet 10.-12. oktober på Nørgaards Højskole i Bjerringbro med deltagelse af omkring 80 deltagere fra hele landet. Temaet var ”Hjemme under fremmede himmelstrøg”, og fra nogle af de litteraturlister, der forsøgte at give en oversigt over den forskningsmæssige situation omkring de enkelte foredrags emner, kan følgende nævnes:

Elsa Steen Sørensen:

Kartoffeltyskerne på Alheden

Foruden de tre titler, som kan erhverves hos foreningen af samme navn, og som er omtalt i SLÆGTEN nr. 28 s. 10-11, kan flg. nævnes: *De sydtyske kolonisters bosættelser på den jydsk hede*. Af Jørgen Nielsen og Stine Bitsch-Larsen. 1984.

Alheden med Frederiks sogns historie. Af Valdemar Andersen. 1953.

Alhedens kongeskov. Af Jørgen Nielsen. 1982.
Daniel Krath, en kartoffeltysker. Af Elsa Steen Sørensen. 1982.

Ove H. Nielsen:

Polske arbejdere i Danmark

Polske landarbejdere i Danmark og deres efterkommere. Af Georges Nellemann.

Folkelivsstudier 7. Nationalmuseet 1981 (413 sider m. omfattende litteraturliste).

Polske landarbejdere i Danmark. Af Georges Nellemann. Lolland-Falsters Stiftsmuseum 1983.

Den polske indvandring og den katolske kirke på Lolland-Falster. Af Georges Nellemann, i *Lolland-Falsters Stiftsbog 1989*.

Polakker i den lollandske plutte. Af Carl Emil Hansen. Kulturelt Samråd i Nakskov 1993.

Polske sæsonarbejdere på Lolland-Falster. Af Ove H. Nielsen (diasserie og teksthæfte). Lolland-Falsters Stiftsmuseum 1981.

Annette Hoff:

Flugten fra land til by

Arbejdererindringer. Nogle kildekritiske og metodiske betragtninger. Af Flemming Mikkelson, i *Fortid og Nutid*, bd. 26, 1976.

Salt og brød gør kinden rød. Arbejderliv i Århus 1870-1940. Af Svend Aage Andersen. 1985.

Horsens-erindringer. Ti fortællinger fra byens liv 1875-1945. Af Annette Hoff. Horsens 2003.

AB

Slægtshistorisk forening for Vestegnen

af Bent Møbius, formand.

I Glostrup tog 3 personer (Tom Jeppesen, Holger Schmidt-Sørensen og Bent Møbius) initiativ til at starte en ny slægtsforskerforening. Onsdag 30. april 2003 trodsede 49 slægtshistorisk interesserede personer regn og kulde og mødte op i Glostrup Fritidscenter, hvor vi stiftede *Slægtshistorisk forening for Vestegnen*. På denne den stiftende gene-

ralforsamling fik foreningen 47 medlemmer.

Foreningen har nu 75 medlemmer, en rigtig flot udvikling. Foreningen har fået lokaler på Leragergård nr. 30 i Glostrup, hvor vi mødes hver onsdag aften, og aktiviteterne veksler mellem alm. medlemsaftener, hvor vi hjælper hinanden, temaaftener og foredragsaftener.

Fra redaktionen

Undskyld „skønhedspletterne“ i forrige nr. af SLÆGTEN, det fremgik tydeligt, at det var min debut i mit nye layout-program. Jeg lærte utrolig meget af det blad, jeg beklager bare, at det blev SLÆGTENS læsere, som skulle betale mine lærepenge. Dette nummer skulle gerne blive pænere, og jeg glæder mig meget til at debattere bladet på SSFs årsmøde næste år.

Til dette blad er der igen kommet dejligt mange indlæg fra læsere, og „i lommen“ har jeg to spændende artikler, én af Jan Hyllested og én af Jørgen Hauch, som må vente til sommerudgaven.

Så, kære læsere, bliv endelig ved med at sende indlæg til mig. Send uddybende artikler eller små pudsigheder, som I falder

over på jagt efter noget andet, som f. eks. de forblæste børn side 54 eller den pudsige folketælling side 3.

Jeg har lovet, at jeg ikke ville pynte SLÆGTENS vinterudgave med grankviste, så det gør jeg selvfølgelig ikke, men den kæmpestore nisseflok, der spæned ind i bladet, lige før jeg lukkede filen, kan jeg simpelthen ikke få jaget ud igen. Bedst, som jeg tror, at jeg har fanget dem, har de gemt sig et andet sted. Nå, nu er det jo heldigvis sådan med nisser, at de kun kan og vil ses af børn og barnlige sjæle, så de kan ikke genere ret meget.

Endelig vil jeg ønske alle SLÆGTENS læsere en rigtig dejlig jul og et lykkebringende nyt år.

BS

Anders Fogh Rasmussens aner - og mine

af Else Skovbo Jensen, Kløvervej 5, 8850 Bjerringbro. E: esj@privat.dk

Med udgangspunkt i hæftet „I alle de riger og lande ... Anders Fogh Rasmussen og fortiden!“ vil jeg knytte nogle kommentarer til et par af statsministerens aner, der har levet tæt sammen med mine uden at være biologisk beslægtet.

Det drejer sig om forfædre til hans mormor, Oda Henriette J. Busk Hansen, nemlig dennes oldemor Dorthe Marie Rasmussen datter Meesballe, datter af Rasmus Jensen Meesballe og Marie Cathrine Jensdatter Fischer, statsministerens aner nr. 59, nr. 118 og nr. 119.

Rasmus Jensen Meesballe er født i Skarresø Sogn i 1770 som søn af Jens Rasmussen. Ved folketællingen 1801 er det formentlig „vores“ Rasmus Jensen, der tjener i Tjerrild i Skarresø Sogn. Han er da soldat.

Senest i 1812 befinder han sig i Homaa Sogn, Djurs Sønder Herred. I kirkebogen er

der i august skrevet forlovererklæring, at der intet er til hinder for, at Rasmus kan ægte enken Dorthe Marie Jensdatter, begge af Homå. Han betegnes da som underofficer ved 1ste jyske infanteriregiment, 4. bataljon, 3. compag. Det var jo Napoleons-krigenes tid, hvor der var indkvarteringer af både jysk infanteri og spanske soldater i bl. a. Grenå (Kilde: C. Svenstrup: Grenå bys historie, bd. C, side 91).

Rasmus bliver da som 42-årig fæstegårdmand. Hans kone Dorthe Marie dør 10 år senere, 62 år gammel. På det tidspunkt er Rasmus sognefoged. Men afkom mangler. Det skal der gøres noget ved! For inden der er gået en måned, vies Rasmus til tjenestepige i Homå, Marie Cathrine Jensdatter, født 1802 i Revn, Vejlbj Sogn som datter af gårdmand Jens Jensen Fischer. Rasmus og Marie Cathrine får mellem 1823 og 1837 6 børn, hvoraf 2 dør som små. Den ældste pige er

Dorthe Marie født 25. august 1824 (ane 59).

Allerede i 1839 dør Marie Cathrine, og Rasmus, der nu er 69 år, gifter sig med hendes søster Maren på 28 år. Maren træder vel i moders sted for sin søsters børn. Rasmus beholder fæstegården til sin død i marts 1847. På hans ældre dage har den nok været drevet af tjenestefolk. Det samme gjaldt hele året 1831, idet Rasmus Meesballe som en af hovedmændene i en brændevinssag kom bag tremmer. Se nedenfor.

Hans enke, Maren, gifter sig i juni 1847 med min tipoldefar, Jens Pedersen Hær (Hæ), f. 1810 i Veggerslev. Jens tjente omkring 1840 hos en gårdmand i Bredstrup, Grenå Gammel Sogn, hvor Mette Johanne Michelsdatter (Fugl) var plejedatter. De fik 14. februar 1840 en datter Severine Marie, som blev min oldemor. Hun blev formentlig boende som plejebarn hos gårdmanden og hans familie. I hvert fald var hun der ved folketællingen 1845 sammen med sin mor, der imidlertid dør af tæring januar 1847 som tjenestepige hos en anden gårdmand i Bredstrup. Måske har det været planen, at Severines forældre skulle giftes. Jens er til stede ved vurderingen, hvoraf det fremgår, at den afdøde har samlet værdier i form af tøj, sengetøj, linned, kister af forskellig slags vurderet til 115 rbd., der sælges på auktion for 167 rbd., hvilket beløb efter fradrag af udgifter til læge, apotek, begravelse m.v. tilkommer datteren Severine Marie.

Den 1. maj 1847 starter Jens sit nye liv i Homå. Hvornår hans datter er kommet, ved jeg ikke præcist, men ved folketællingen 1850 er hun sammen med det yngste „Meesballe“-barn Michel anført som „deres børn“. Et godt eksempel på, at oplysningerne i folketællingen skal man ikke uden videre stole på.

Det ældste Meesballebarn, Dorthe Marie (statsministerens ane 59) tjente i Grenå i 1850.

Den 1. maj 1851 vendte hun hjem til fødegården i Homå, hvor hun 7. maj nedkom med datteren, Rasmine Amalie Ostermann. Barnefaderen var guldsmedelærling Christian Ostermann af Grenå. Ved folketællingen 1850 var han 18 år.

Rasmine forbliver som plejebarn hos sin mors moster og dennes mand i gården i Homå. Det er ikke til at vide, hvor meget kontakt hun har haft til sin mor, som dog i det første år efter hendes fødsel tjener hos stedfaderen „formedelst barsel“, som afgangslisten 1. maj 1852 udtrykker det.

Fire år senere bliver Dorthe Marie gift med Rasmus Rasmussen Busch (ane 58) og flytter til Villersø. Fadderlisterne viser, at der i de kommende år er forbindelse. Da min oldemor Severine Marie i 1864 får sit andet barn døbt, er Rasmus Buschs hustru af Villersø fadder. Ved min farmors dåb i 1873 er Rasmine Amalie fadder.

I december 1873 vies Rasmine Amalie til Niels Bomholdt Knudsen fra Vejlbysogn, Hasle Herred. Jeg antager, at Jens Pedersen Hæ på det tidspunkt allerede er syg, og at det unge par har taget sig af gårdens drift. Tre måneder efter dør Jens Pedersen, og hans enke Maren Jensdatter sælger gården matr. nr. 14 a Homå By og Sogn, som Jens Pedersen i 1849 købte til selveje, til Niels Bomholdt, der som en del af overtagelsessummen skal udrede de i et testamente fra 1873 nævnte arvebeløb til Severine Marie og til hendes ældste søn fra ægteskab med Søren Madsen (de bor i en nabogård) samt aftægt til Maren, så længe hun lever.

Maren bliver en gammel dame, men plejedatteren Rasmine Amalie dør allerede 1877 som 26-årig, hvorefter Niels Bomholdt Knudsen året efter indgår nyt ægteskab med Mette Sofie Jørgensen Konge. Hun dør 1894. For Maren fortsætter livet i endnu 4 år - blandt fremmede mennesker.

Om sognefogeden Rasmus Meesballe er der meget mere at berette.

I „Grenaa og Omegn før og nu“ 1997 har N.E. Mortensen skrevet en lang artikel, hvori han grundigt gennemgår sagen om dengang, de Homå bønder kom på vand og brød som følge af ulovlig brændevinsbrænding. Sagen blev trevlet op i løbet af 1830. Blandt de 35 implicerede, gårdfæstere og deres tjenestefolk, var 2 af mine tiptipoldefædre, nemlig Søren Jørgensen Katholm og Christen Pedersen Bjerre og den sidstnævntes datter Christiane, (hun blev ovennævnte Severine Maries svigermor), samt ikke at forglemme sognefogeden Rasmus Meesballe.

N.E. Mortensens artikel slutter med landsoverrettens dom af 23. august 1830. Efter denne fik Rasmus Meesballe som en af de tre hovedanklagede 120 dages fængsel på sædvanlig fangekost. De to andre hovedmænd fik hver 6 gange 5 dage på vand og brød, hvilket var en mildning af underrettens dom.

Da jeg i anledning af denne artikel gav mig til at studere Viborg Tugthus' fangeprotokol, viste det sig hurtigt, at sagen var anket til Højesteret, der havde afsagt dom 23. november 1830. Meesballe og 2 andre gårdmænd, stævningmændene Niels Kjeldsen og Niels Michelsen, var „indkommet“ 1. februar 1831. De sad „For uforsvarlig omgang med stævnings forkyndelse“. „Hvor længe?“ „Kongens Naade“. Alle 3 blev løsladt 28. januar 1832 ifølge kongelig resolution af 18. s. m.

Højesteret havde dømt de 3 hovedmænd „på deres to fingre“. På det tidspunkt var Christian den Femtes Danske Lov af 1683 stadig gældende. En lov der efter nutidens målestok var meget barbarisk. Afhugning af fingre var kun én af de grusomme straffemetoder. Halshugning en anden.

Set i bakspejlet må man konstatere, at de ikke skulle have anket den dom, landsoverretten gav dem. Selv ikke benådningen taget

i betragtning. De 120 dage blev til 360 dage.

Hvad den 61-årige tugthusfange Rasmus Meesballe var beskæftiget med under sit tugthusophold, ved jeg ikke, men han og de 2 andre medbragte hver sin skrivelse fra sognepræsten i Vejlbj-Homå, hvori denne bl. a. skriver, at Rasmus „trænger formedelst hans alder og deraf følgende svaghed til skånsel og medlidenhed“. Præsten fortsætter: „Da hans forhold her i menigheden tillige har været godt og kristeligt, og der ej tilforn har været noget at udsætte på hans vandel, tillader jeg herved at anbefale ham til hans høje foresattes gunstige bevågenhed og at fremkomme med den ærbødige begæring, at mandens svaghed og forrige moralske opførsel må komme i betragtning“.

De tre fanger ledsages til Viborg af politibetjent Peder Winther, der for hver af dem medbringer et af dommer Seidelin i Ebeltoft udarbejdet signalement. Meesballes lyder: middelmådig af vækst ligeså af bygning, har gråt hår og blå øjne og er iført fast hat, et rødt halstørklæde, mørkeblå kjole, blå benklæder, hvide strømper og støvler.

I tugthusets signalementsbog står der desuden, at han er 63½ tommer høj, har tykke øjenbryn, et gammelt stort langt ansigt, en kort pande, almindelig næse, lang overlæbe, middelstore stærke arbejds-hænder. Taler jysk.

Mon ikke stemningen derhjemme i Homå har været lidt trykket i det år. I Meesballehjemmet sad hans unge kone Marie Cathrine og børnene Dorthe Marie på 6-7 år og Ane Bolette på 2-3 år og ventede. Rasmus er blevet modtaget med åbne arme ved hjemkomsten. I hvert fald fik parret allerede i januar 1833 en søn Jens. Deres sidste barn Michel fødtes 1837. Da var Rasmus 67 år.

Udover relationen til Rasmus Meesballes enke, hans ældste datter og hendes barn, deler Anders Fogh og jeg også aner. Min tiptipoldemor Ane Terkildsdatter er søster til stats-

ministerens tiptiptipoldemor Kirsten Terchilddatter. Deres slægt kan føres tilbage til:

1. generation

Rytter Hendrik Frich, f. ca. 1690, viet 1717 i Hammelev, Djurs Nørre Herred til Ane Terchilddatter, f. ca. 1687, død 1771. „Jens Frikkes mor“.

Samtidig overtager han fæstet af „Ryttergården“, der stadig er i slægtens eje i direkte linie. Nu 8. generation. Sønnen Jens var 2. generation. (Kilde: Dansk slægtsgård-sarkiv på Gl. Estrup). Hendrik dør 1769. Parret får mindst 7 børn.

2. generation

Andreas Hendrichsen Frich (1721-1788), viet 1748 (hans 2. ægteskab) til Beret/Birthe Clemensdatter (1725-1805), datter af Clemens Jensen Bachmand og Gjertrud Gregersdatter i Hammelev.

Parret får mindst 6 børn.

3. generation

Terchild Andreasen (1751-1817), viet 1776 til Karen Nielsdatter (1749-1787), datter af Niels Nielsen, Hammelev. Parret får mindst 4 børn, hvoraf 3 lever ved moderens død. Birthe f. 1779, Kirsten f. 1781 (Anders Fogh Rasmussens ane nr. 91) og Ane, f. 1783 (min ane nr. 37, min tiptipoldemor).

Anders Fogh Rasmussens gren:

4. generation (ane 91)

Kirsten Terchilddatter, f. 1781 - gift år 1800 med Jørgen Sørensen Møller, f. 1759, Hammelev, søn af Søren Møller.

5. generation (ane 45)

Anne Jørgensdatter (1804-1887) gift med Hendrich Rasmussen (1800-1857).

6. generation (ane 22)

Søren Hendrichsen (1843, død efter 1903)

gift med Mikkeline Pedersen (1850, død efter 1890).

7. generation (ane 11)

Karen Marie Henriksen (1874 -1942) gift med Harald Anton Jensenius Sørensen (1875-1951).

8. generation (ane 5)

Jenny Karoline Sørensen (1899-1976) gift med Rasmus Rasmussen (1896-1983).

9. generation (ane 2)

Knud Rasmussen (f. 1928) gift med Martha Andersen Fogh (1929-1985).

10. generation (ane 1)

Anders Fogh Rasmussen f. 1953

Min gren:

Som det fremgik under 3. generation efterlod Terchild Andreasen og Karen Nielsdatter sig 3 døtre. Min ane i

4. generation

Ane Terchilddatter levede sit liv (1783-1839) i Hammelev, gift 1804 med Søren Nielsen, hyppigst kaldet Hansen (1758-1827) efter sin første svigerfar, Hans Hansen, hvis to døtre han ægtede efter tur, og hvis gård i Hammelev han fik overdraget ved fledføring. Sørens datter i første ægteskab, Marren, er i øvrigt min tiptipoldemor i min mors slægt, hvoraf følger, at ovennævnte Søren både er min tiptiptipoldefar og min tiptiptipoldefar!

5. generation

Peder Sørensen Hansen, født 1813 Hammelev, død 1893 Villersø, gift 1837 i Hammelev med Mette Pedersdatter, f. 1812 Karlby, død 1850 Villersø. Hun er datter af Peder Pedersen Skiffard i dennes 1. ægteskab med Mette Sørensdatter Krog, der døde i barselseng, da barn nr. 9, datteren Mette, fødtes 1812.

6. generation

Mette Marie Hansen, f. 1841 Homå, død 1921 Ålsø, gift 1866 i Villersø med Martin Appel, f. 1839 Helligånds Sogn, København, død 1896 Homå. Han var smed og har 1874 bl. a. lavet et jernkors, der den dag i dag sidder på spiret af Grenå Kirke. Martin Appel er søn af Hans Appel, f. Ensted sogn i Sønderjylland, og Else Kirstine Brøgger, f. i Sejling som datter af skoleholderen Niels Brøgger, der i øvrigt var født i Ålsø.

7. generation

Christian Appel, f. 1868 Grenå, død 1952 Ålsø, gift 1898 i Homå med Meta Johanne Madsen, født 1873 Homå, død 1960 Lyngby, Djurs Sønder Herred. Hun er datter af gårdmand Søren Madsen og Severine Marie Jensen, hvis opvækst hos faderen Jens Pedersen Hær og stedmoderen Maren Jensdatter sammen med Meesballe-børnene er beskrevet ovenfor.

8. generation

Søren Fernando Appel, f. 1898 Ålsrode, Ålsø Sogn, død Grenaa 1970. Han var statshusmand i Lyngby fra 1937-63. Han blev gift 1940 i Veggervlev med Agnes Severine Jensen, født 1910 Rimsø, død 1995 Bjerringbro. Hun var datter af Niels Jensen og Martine Bolette Andersen

9. generation

Else Skovbo Jensen, f. Appel, født 1942, høj-skolelærer på Nørgaards Højskole (1969-2000). Som pensionist aktiv slægtsforsker. Denne artikels forfatter.

Op der er endnu en slægtsforbindelse. Det fremgår nemlig af „I alle de riger og lande“, at statsministerens ane 54 ved dåben blev kaldet Peder Udsen, og at han var søn af ugift Mikkoline Sørensdatter og udlagt barnefader Jørgen Nielsen, der begge tjente i Sangstrup, Voldby Sogn, da sønnen Peder blev født 11. marts 1821.

Mikkoline/Micholine Sørensdatter, f. 1805, er datter af min tiptipoldefar gårdmand Søren Pedersen Udsen, f. 1772 Gammel Sogn, død 1839 Sangstrup i dennes 1. ægteskab med enken Mette Michelsdatter, der dør 42 år gammel den 30. juli 1807, 8 dage efter deres lille datter Karen på 3½ år.

Hvor Peder har opholdt sig som lille barn, ved jeg ikke. Men 1834 er han under navnet Peder Jørgensen tjenestdreng hos sin morfar Søren Udsen. Ved folketællingen 1845 tjener han hos sin mors halvsøster Mette og dennes mand Peder Nielsen Udsen i Sangstrup. Micholine bliver senest 1839 gift med Mikkel Jensen Fugl i Hammelev

Søren Pedersen Udsen bliver gift 2. gang 24. oktober 1807 i Voldby med Mette Nielsdatter (1776-1853), hun var datter af Niels Andersen Busch, også kaldet Dam, i Sangstrup. De får 3 børn, deriblandt min tipoldemor Ane Marie Sørensdatter f. 25. december 1815 Sangstrup, gift med Jens Jacobsen, f. 1813 Mastrup, Ginnerup Sogn, død 1856 Robstrup, Gammel Sogn. Ane Marie giftede sig samme år med Niels Nielsen Skaaning. Deres død er hidtil ikke fundet.

En anden datter er ovennævnte Mette, gift med Peder Nielsen Udsen. Deres tredje barn er sønnen Niels Udsen, der er oldefar til skuespillerinden Bodil Udsen.

Slægten Udsen er meget udbredt og kan mindst føres tilbage til Ud Rasmussen (død 1743 Bredstrup, Gammel Sogn) gift med Karen Rasmusdatter (1686-1770). De fik mindst 9 børn, blandt dem 3 af mine tip4-oldeforældre: Mette, f. 1712, Chresten f. 1715 og Søren f. 1717.

Statsministerens tip5-oldefar er samme Søren, der i ægteskab med Maren Pedersdatter bl. a. fik sønnen Peder Sørensen Udsen (1741-1787). Peder bliver gift i Ginnerup i 1771 med Maren Rasmusdatter (ca. 1750-1808). Han er gårdfæster i Åstrup, Gammel Sogn, hvor bl. a. sønnen Søren Pedersen Udsen (1772-1839) fødes. Han bliver morfar til statsministerens ane 54.

Anmeldelser og småstykker

Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark
af Elsebeth Paikin, Kildevænget 37, 2100 Kbh
Ø, 39 27 24 33. E: elsebeth@paikin.dk

Der er nu startet et Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark (JGS-Danmark) tilknyttet International Association of Jewish Genealogical Societies (IAJGS).

Selskabets formål er at øge interessen for jødisk slægtsforskning og slægts-historie. Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark er for alle, der arbejder med jødisk slægtsforskning og familiehistorie – erfarne såvel som nybegyndere.

Som Selskabets navn antyder, drejer det sig ikke kun om forskning i Danmark. Jødisk slægtsforskning er i sin natur grænseoverskridende, og Selskabets arbejdsområde vil derfor være hele verden i nært samarbejde med såvel nationale som internationale foreninger med samme interessefelt, ligesom Selskabet vil samarbejde med JewishGens Scandinavia Special Interest Group se mere på <http://www.jewishgen.org/scandinavia>, hvor der findes en hel del oplysninger om Danmark.

Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark har en hjemmeside, hvor man kan læse om møderne, melde sig ind m.v., og den hedder: <http://www.jewishgen.org/jgs-denmark>

Stiftende generalforsamling er 11. februar 2004. Derudover er fastsat et møde i marts 2004 og et i april/maj, ligesom kontingentet er fastlagt.

Kursus i slægtsforskning

af Else Skovbo Jensen, Kløvervej 5, 8850 Bjerringbro. E: esj@privat.dk

På Nørsgaards Højskole holdes fra 15. august - 21. august 2004 et kursus i slægtsforskning på edb.

Nærmere oplysninger ved henvendelse til højskolen på 86 68 23 00,
E: adm@nrgaard.dk eller sig ind på www.nrgaard.dk

Kirkebogsekstrakter

af Jens Aaberg, Bøgevangen 28, 9330 Dronninglund, 98 84 18 90.

E: aaberg_drlund@stofanet.dk

Jens Aaberg gør opmærksom på en lang række kirkebogsekstrakter, som i sin tid er lavet af slægtsforsker og lokalhistoriker Peder Christensen Engbæk, Idum (d. omk. 1960). Det drejer sig om bøgerne *Idum sogn 1951 Ølby, Asp og Fousing sogne*, 1959. I forbindelse med sit arbejde har han afskrevet de vigtigste oplysninger fra en række sognes kirkebøger frem til omk 1815. Det drejer sig om fødsel, vielse og død. Kopier af hans håndskrevne bøger findes på Lokalhistorisk Arkiv i Holstebro. Herfra har man velvilligt sendt Jens Aaberg kopier af de tre bøger, som han derpå har renskrevet.

Det drejer sig om sognene: Bur, Gimsing, Humlum, Måbjerg, Naur, Resen, Sir og Vejrum alle i Ringkøbing Amt.

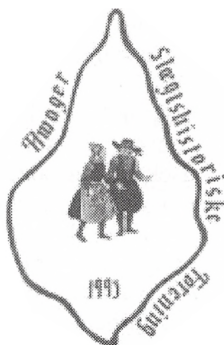
Disse 8 bøger ligger på en diskette, som kan fås, hvis man sender en frankeret svarkuvert og en tom diskette til Jens Aaberg.

„Nannie F. - en fortælling om skæbne og slægt“

af Benny Boysen, udgivet 2003 af Dalhus Forlag, Mehlsens Hus, Ølbyvej 15, 7600 Struer, 86 sider, 185 kr. Bogen kan bestilles, hos boghandleren, hos forlaget, eller direkte hos forfatteren på E: benny.boysen@mail.dk.

Bogen er en autentisk udvandrerrhistorie, skrevet som en spændende roman om to kvinder: Sidsel Marie (Mary) Christensen og Ane (Nannie) Frølund Pedersen. Forfatteren har fulgt deres historie og fundet efterkommere til „Mother Nannie F.“, som hun blev kaldt i Amerika, så der igen er knyttet bånd mellem det gamle og det nye land.

Det er en flot bog, holdt i sort/hvid med mange illustrationer og oversigter, så man kan holde styr på personerne. Jeg har kun lige nået at bladere i den, men jeg glæder mig meget til at læse den. BS
(Endnu en anmeldelse s. 49.)

Mandag 5. januar

Medlemsmøde. Hvem har „nye/gamle“ historier at fortælle?

Mandag 2. februar

Forskningsaften på Landsarkivet på Jagtvej. Tilmelding ikke nødvendig.

Torsdag 26. februar kl. 19 - 21

Besøg på Dansk Folkemindesamling. Else Marie Kofoed viser rundt og fortæller om museets samlinger. Vi mødes kl. 18.50 på adressen Christians Brygge 3, 1219 Kbh. K.

Mandag 1. marts

Generalforsamling.

Husk, at forslag fra medlemmerne skal være sekretæren i hænde senest 2 uger før generalforsamlingen.

Mandag 5. april

Forskningsaften på Rigsarkivet.

Bemærk max. deltagerantal 20 personer. Tilmelding efter programmets udsendelse til formanden. Medlemmer, der ikke deltog sidst, har „førsteret“ til pladserne.

Mandag 3. maj

Medlemsmøde. Vi sætter fokus på og overgotisk skriftlæsning.

Internetcaféen

På grund af begrænset medlemsfremmøde nedlægges internetcaféen fra årsskiftet 2003/2004.

Tid og sted

Kl. 19 i mødelokalerne på Tårnby Hovedbibliotek, Kamillevej 10, 2770 Kastrup. Kaffe, øl og vand kan købes ved møderne.

Tilmelding til ekskursioner, arkivbesøg, ture, o. lign. sker ved telefonisk henvendelse til formanden ved programmets udsendelse.

Kontingent

125 kr. pr. år. Par 200 kr. Betales pr. giro til kassereren i januar. Gæstebetaling ved foredrag 25 kr. pr. gang.

Bestyrelse

Britta S. Mortensen, fmd., Diesen Alle 25, 2791 Dragør, 32 94 17 12.

E: staugaard-mortensen@get2net.dk

Bitten Westergaard, nstfmd., Fortgård Alle 12, 2770 Kastrup, 32 50 64 67.

Anders Gadegaard, kass., Holdkærs Ager 183, 1 tv., 2770 Kastrup, 32 51 10 87.

Niels Gjermandsen, sekr., Sirgræsvej 130, 2770 Kastrup, 32 52 34 03.

E: ng@nhlg.dk

Karl-Gunner Petersen, Jægervej 23, 2791 Dragør, 32 53 14 30.

E: karl-gunner@image.dk

Hjemmeside

www.nhlg.dk/asf-00.htm

Amager Slægtshistoriske Forening:

E: asf@nhlg.dk

Onsdag 4.februar i Menighedshuset,
Bredgade, Brønderslev
Generalforsamling.

Torsdag 5.februar i Mejerigade 9
Informationsaften: Skifter.

Torsdag 4.marts i Mejerigade 9
Informationsaften: Godsarkiver.

Torsdag 25.marts kl.19 på biblioteket
Finn Jelstrup: Orientering og gennemgang
af mulighederne i BK6.

Torsdag 1.april i Mejerigade 9
Informationsaften: Borgerlige vielser og
skilsmisser.

Onsdag 19.maj
Aftentur til Stadsarkivet i Aalborg.
Vi kører i private biler og mødes ved arki-
vet kl. 19.

Der er en rundvisning, hvorefter der er
lejlighed til at forske.
Kaffe kan købes.

Tid og sted

I Mejerigade kl. 19 (Inf. kl. ca. 19-19.30). I
Menighedshuset kl. 19.30.

Åbningstider

Hver onsdag eftermiddag:

Åbent hus kl. 13 – 17.

Hver torsdag aften:

Åbent hus kl. 19 – 22.

Lukket helligdage, 2. januar samt hele juli
måned.

Gotisk læsning – studiekreds for medlem-
mer – start onsdag 7.januar, kl. 9.30 – 11.30
Derefter hver onsdag til og med onsdag
31.marts.

Kontingent

100 kr., par 150 kr.

Bestyrelsen

Grethe Jensen, fmd., Vesterholtvej 35,
Kraghede, 9382 Tylstrup, 98 26 15 39.

E: grethe@Obcon.dk

Arne Leismann, nstfmd., Østerbrogade 25,
9400 Nørresundby, 98 83 58 60.

E: a.leismann@stofanet.dk

Benny Sørensen, kass., Lærkevej 22, Ø.
Hjermitslev, 9700 Brønderslev,

98 88 79 50. E: oeh.vand@mail.dk

Gunnar Wiant Pedersen, sekr., Hammel-
mosevej 22, 9382 Tylstrup,

98 26 17 45. E: wiant@stofanet.dk

Jytte Nielsen, Kjølскеvej 7, Hallund, 9700
Brønderslev, 98 83 52 52.

E: 98835252@mail.dk

Hjemmeside

www.slægtshistoriskforeningforbroenderslev-egnen.dk

Grindsted og Omegns Slægts- og Lokalhistorisk Forening

Tirsdag 20. januar

Sven Tygesen, fhv. skoleinspektør Vorbasse: Guds børn – og verdens børn.

Om brydningerne mellem de ”vantrø” og de ”hellige”, som i visse tilfælde medførte konflikter og splittelser selv mellem nære familiemedlemmer.

Tirsdag 10. februar

Erik Lauridsen, fhv. kriminalinspektør i Grindsted, fortæller om oplevelser fra sin tid som politimand.

Tirsdag 16. marts kl. 19.30 på Karensminde.

Ordinær generalforsamling. Dagsorden efter vedtægterne. Efter generalforsamlingen ser vi gamle billeder fra egnen.

Hvis du ønsker kørelejlighed til Karensminde, kontakt venligst Judith Andersen Sørensen eller Jens Erik Starup.

Foreningen giver kaffen denne aften.

Tirsdag 27. april kl. 14 i Menighedshuset Mogens Jensen, provst i Grindsted, fortæller om gravsten og gravsteder. Fremvisning af det nye menighedshus. Medbring selv kaffe.

Tirsdag 11. maj kl. 13.30

Vi kører sammen ud til Elna og Ove i Blåhøj for at se deres samling af gamle landbrugs- og husholdningsredskaber. Elna og Ove viser rundt og fortæller om tingene. Medbring selv kaffe. Entre kr. 25.

Tid og sted

Ordinære møder kl. 19.30 på Grindsted Bibliotek. Fri adgang for medlemmer. Ikke med-

lemmer betaler 30 kr. Alle er velkomne. Medbring selv kaffe til møderne, hvis ikke andet er nævnt.

Kontingent

100 kr., par 150 kr.

Kursusvirksomhed

Har du lyst til at lære at læse gotisk håndskrift?

Studiekredsen fortsætter efter jul. Første mødedag er torsdag 8. januar kl. 19 på Grindsted Bibliotek. Interesserede bedes kontakte til Jens Erik Starup på (75 32 23 53.

Kend din families rødder.

Slægtsforskerkursus begynder mandag 23 februar på Grindsted Bibliotek lokale 3 fra kl. 19 til 21.35.

Leder er Karl Møller Bargisen, Ølgod. Kurset strækker sig over 8 gange på hver 3 lektioner. Begrænset deltagerantal.

Tilmelding til Judith Andersen Sørensen, (75 34 82 60 senest 16. februar. Kursusafgift kr. 575 + materialer.

Har du lyst til at være med i lokalhistoriske studiekredse?

Af mulige emner kan nævnes:

Håndværkervirksomhed i Grindsted og omegn.

Det gamle vejnet på egnen.

Da posten kom med dagvogn.

Forslag til andre emner er velkomne og interesserede bedes kontakte Judith Andersen Sørensen, 75 34 82 60.

Skriveværkstedet

I samarbejde med Grindsted-Vorbasse Museum.

Går du med planer om at skrive dine erindringer, eller har du lyst til at skrive om lokalhistoriske emner? Synes du, det er lidt svært

at komme i gang? Vil du være med i en ERFA-gruppe med ligesindede? Kontakt da venligst Holger Villumsen, (75 31 01 66, eller via e-mail: BHV@grindsted.dk

Besættelsestiden

I samarbejde med Grindsted-Vorbasse Museum.

Har du erindringer fra livet under besættelsen, og har du lyst til at være med til at overlevere dine oplevelser til efterslægten? Kontakt venligst museumschef Mogens Hansen, (75 31 01 66 eller Judith Andersen

Sørensen, (75 34 82 60 for nærmere oplysning, helst inden 12. jan. Start 19. januar.

Bestyrelsen

Jens Erik Starup, fmd., Horsbølvej 13, 7200 Grindsted, 75 32 23 53.

E: Jens.Starup@post2.tele.dk

Jens Brink Pedersen, nstfmd., Dalsøvej 177, 7200 Grindsted, 75 32 10 23.

Bent Krogsgaard, kass., Dalsøvej 47, 7200 Grindsted, 75 32 19 01.

Børge Pedersen, sekr., Brombærvej 14, 7200 Grindsted, 75 32 48 15.

Mandag 5. januar kl. 13-16

Første mandag i måneden: Åbent hus.

Onsdag 14. januar kl. 19.30

Generalforsamling ifølge vedtægterne. I år runder foreningen sit 20. år.

Mandag 2. februar kl. 14-17

Første mandag i måneden: Åbent hus.

Onsdag 4. februar kl. 19.30

Slægtsforskningsprogrammet Family Tree Maker. Ole Bielefeld vil sætte os ind i dette program.

Onsdag 25. februar kl. 19.30

Jens Hansen, lektor, Kolding: En bondes hverdag belyst af mange medier. Foruden de kendte, traditionelt benyttede arkivalier står et bredt spektrum af medier til brug for

den spørgelystne slægtsforsker: billeder og film i lokalarkiverne, selvangivelser og ejendomsskemaer i kommunernes arkiver, DR's båndarkiv, aviser og ugeblade. Ved brug af mediernes muligheder tager foredragsholderen udgangspunkt i sin morfar og beretter om bondens hverdag frem til i dag.

Mandag 1. marts kl. 14-17

Første mandag i måneden: Åbent hus.

Onsdag 17. marts kl. 19.30

Aneaften.

Mandag 5. april kl. 14-17

Første mandag i måneden: Åbent hus.

Onsdag 14. april kl. 19

Internettet.

Helle R. Bossen og Annette Jensen, bibliotekarer, vil sætte os ind i internettets "mysterier", bl. a. vil de vise os, hvilke muligheder, slægtsforskere kan benytte sig af. Denne aften foregår på "Månen", der er nabu til "Achelissalen".

Mandag 3. maj kl. 14-17

Første mandag i måneden: Åbent hus.

Onsdag 5. maj kl. 19.30

Desværre blev Jytte Skaaning sidste år forhindret i at fortælle os om emnet "Skolehistorier".

På Jyttes sædvanlig gode måde behandler hun emnet om skoler.

Onsdag 12. maj kl. 19.00

Byvandring i Haderslev. Birgit Weitling vil lede os rundt i "det gamle Haderslev". Vi mødes ved Domkirken. Vi håber at kunne komme ned i kælderens under "Osteklokker".

Tid og sted:

Hvis ikke andet er nævnt, er mødestedet: "Achelissalen", Haderslev Byhistoriske Arkiv, Bispebroen 3, 6100 Haderslev.

Kontingent

125 kr., par 150 kr.

Mandag 19. januar

Steen Espensen, forstander: Natmænd og kæltringer.

Vi skal høre om en udstødt befolkningsgruppe, der levede bl. a. i Vestjylland for 100 år siden. Hos forfattere som Blicher, Goldschmidt og Carit Etlar findes natmænd og kæltringer beskrevet i romantiske toner, men retsprotokollerne og lokalhistorien rummer mere virkelighedstro beretninger.

En fortælling om natmandsliv gennem 300 år og om Kjælle Kasper, Anne Marie Grønning og Mæt Mus.

Samme aften: Generalforsamling

Bestyrelsen:

Orla Iver Madsen, fmd., Skovbrynet 15, 6100 Haderslev, 74 52 15 14.

E: oim@get2net.dk.

Peter Vagn Andersen, nstfmd., Frifeltvej 6, 6240 Løgumkloster, ☎ 74 77 52 85.

E: pvafri@get2net.dk.

Hanne Franck, kass., Havrevænget 12, 6100 Haderslev, 74 53 08 19.

E: hanne.franck@webspeed.dk

Svend Aage Mikkelsen, sekr., Hørgård 18, 2 tv., 6200 Aabenraa, 74 62 15 75.

E: svmi@post3.tele.dk.

Nancy Petersen, Kløvervej 64D, 6100 Haderslev, 74 52 97 65.

E: nancy.petersen@compaqnet.dk

Hjemmeside

<http://Home3.inet.tele.dk/svmi/haderslev.htm>

Mandag 16. februar

Erik Kann, genealog, fuldmægtig ved Statens Øjenklinik: Ganske almindelige bønder – dem kan man jo ikke finde noget om! – Jo, selvfølgelig kan man det, og i foredraget præsenteres en lang række af såvel traditionelle som utraditionelle kilder til landbefolkningens historie. Hovedvægten vil blive lagt på kildematerialet fra perioden 1700-1920.

Mandag 15. marts

Besøg hos Doris Frederiksen på Lokalhistorisk Arkiv. Her vil vi se film og blive orienteret om det sidste nye på arkivet.

Mandag 19. april

Hans Chr. Bjerg, overarkivar på Rigsarkivet, giver en oversigt over forsvarets historiske arkiver med særligt henblik på at finde personalhistoriske oplysninger - nærmere tekst kommer.

Tid og sted:

Møderne holdes kl. 19 i Aktivcentret, Brorsonsvej 12, 7400 Herning. Kaffe/te og brød skal medbringes.

Kontingent

125 kr. årligt for foredrag og abonnement på SLÆGTEN. Ikke medlemmer 30 kr. pr. foredrag

Kursusvirksomhed:

Ingelise Nielsen: *Slægtsforskning for fortsættere og gotisk skriftlæsning*. Ekskursioner til Landsarkivet i Viborg, 10 onsdage kl. 19.15-22, første gang 14. januar 2004.

Ingelise Nielsen: *Slægtsforskning på EDB*. Her gives et grundigt kendskab til slægtsforskerprogrammerne Brothers Keeper og WinFam. Undervisningen foregår en fredag

og lørdag i foråret 2004.

Alle kurser afvikles under FOF i Herning.

Bestyrelse

Ingelise L. Nielsen, Granly 1, 7451 Sunds, 97 14 16 32.

Helen Jensen, Rugvænget 67, 7400 Herning, 97 12 95 71.

Henry Linnet, Landts Gård 1, 7400 Herning, 97 12 89 19.

Frej Holm, Grønnegade 7B, 1.sal, lej.2, 7400 Herning, 97 12 51 12.

Erik Schrøder, Odinsgade 5C, 1., 7400 Herning, 97 22 20 90.

Mary Meedom, Ålholmvej 73, Tjørring, 7400 Herning, 97 26 81 70.

Finn Larsen, Ilskov Hovedgade 24B, 7451 Sunds, ☎9714 54 16.

Anders Strøm, Snejbjerg Hovedgade 27, 7400 Herning, 97 16 18 37.

Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn

Tirsdag 20. januar

Generalforsamling. Dagsorden vedlagt.

Efter generalforsamlingen fortæller museumsdirektør Mogens Thøgersen om ombygningsplanerne for Vendsyssel Historiske Museum og Historisk Arkiv.

Lørdag 14. februar

Slægtshistorisk Forenings 25 års jubilæumsarrangement kl. 10-16 i samarbejde med Historisk Arkiv: Reception, jubilæumsskrift, udstilling, foredrag om slægtsforskning ved Hans Worsøe kl. 11.30 (FU), bogsalg og spisning. Se vedlagte program med tilmelding til spisning og bestilling af Worsøes håndbog i slægtshistorie.

Tirsdag 2. marts (FU)

Jørgen Mikkelsen, arkivar ved landsarkivet i København: Ældre fængselsarkiver og deres anvendelsesmuligheder.

Efter en oversigt over strafferettens og fængselsvæsenets udvikling præsenteres nogle fangeskæbner fra de righoldige fængsels- og arresthusarkiver.

Tirsdag 30. marts kl. 18.30

Ekskursion til Furreby Kirke.

Kirken, der ligger nord for Løkken med tilkørselsvej fra Løkkensvej, er i disse år under restaurering. De ydre kvaderstensmure er omsat, medens tag og indvendig renovering endnu ikke er igangsat. Bemærk start

tidspunktet der skyldes, at kirken ikke har indlagt elektricitet. Sognepræst Christian Krüger viser rundt, og den efterfølgende kaffe drikkes i præstegårdens konfirmandstue, der ligger over for kirken i Løkken by.

Tirsdag 13. april (FU)

Søren Brunbech, bibliotekar, Vejle: Illustration af slægtshistorien.

Foredraget vil vise, hvordan man kan bruge f.eks. kobberstik og træsnit fra gamle bøger til at illustrere slægtens liv og virke.

Tid og sted

Alm. møder kl. 19.30 i Rådhuskælderen. Kirkeekskursionen starter kl. 18.30 ved Furreby Kirke med mulighed for kørelejlighed via Asger Bruun. Husk kaffe og brød til møderne.

Kontingent

150 kr.

Lange lørdage på Historisk Arkiv i Hjørring
Arkivet holder åbent kl. 10–16 følgende lørdage: 3.1., 7.2., 14.2., 6.3. og 3.4., hvor vores arkivlaug vil være til rådighed med hjælp på mikrofilm læsesalen.

Bestyrelse

Per Maack Andersen, fmd., Christiansgade 24A, 9800 Hjørring, 98 92 70 75.

E: per.maack@andersen.mail.dk

Asger Bruun, sekr., Pileurtvej 1, 9800 Hjørring, 98 91 19 84.

E: asger.bruun@get2net.dk

Erik W. Christiansen, kass., Vestergade 3A, 9800 Hjørring, 98 90 96 40.

Per Gade Mortensen, Løkkensvej 347, Gjurup, 9800 Hjørring, 98 90 13 47.

Gitte Olsen, Sct. Hans Stræde 1, 9800 Hjørring, 98 90 04 40.

Hjemmeside

www.ssf.dk/04

Egns- og Slægtshistorisk Forening * Hølstebro

Logo'et er mindestøben for det gamle Hardsysselting, som er rejst i anledning af Hølstebro by's 700 års jubilæum i 1974. Den står, nær det sted, hvor der oprindeligt var tingsted.

Torsdag 22. januar

Generalforsamling - ifølge vedtægterne. Foreningen er vært ved kaffe og brød.

Denne aften vil medlemmerne få lejlighed til at fortælle om deres slægtsforskning og udveksle erfaringer/aner.

Torsdag 19. februar (FU)

Karl Peder Pedersen, arkivar, Landsarkivet for Sjælland m.fl., København: Amtsarkiverne, en vanskelig guldgrube.

På landsarkiverne befinder der sig mange halvdekilometer arkivalier fra landets mange amter, men de mange papirer bliver imidlertid ikke benyttet i det omfang, de kunne fortjene. Det skyldes ikke mindst, at amtsarkiverne kan virke meget utilnærmelige, og de kan være svære at hitte rundt i. I foredraget tegnes et rids af amtsarkivernes over 300 år lange udviklingshistorie, og derudover præsenteres nogle af amtsarkivernes vigtige slægtshistoriske kilder.

Torsdag 18. marts

Hans Toudal Pedersen, Holstebro:
Gamle billeder fra fotograf J. Schoubo's
gemmer.

J. Schoubo, der var fotograf i Holstebro
fra 1953 til 1982, har efterladt sig en stor
samling dias og billeder fra Holstebro og
Vestjylland. Et udvalg af disse vil blive vist
og kommenteret.

Kursusvirksomhed

Nyt kursushold i *slægtsforskning (for be-
gyndere)* starter primo januar. Det vil foregå
på Lokalhistorisk Arkiv på Holstebro Mu-
seum. Allerede 8 på venteliste før jul. Nær-
mere info følger.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Holstebro Museum. Kaffe og
brød medbringes.

Kontingent

150 kr. pr. husstand - 50 kr. for ikke medlem-
mer pr. foredrag.

Bestyrelse

Jytte Knudsen, fmd., Fabersvej 48, 7500
Holstebro, 97 42 69 86 / 97 49 51 00.

E: [jytte-knudsen@holstebro-
slaegtsforening.dk](mailto:jytte-knudsen@holstebro-
slaegtsforening.dk)

Kristian Øllgaard, kass., Østerled 2, Mej-
rup, 7500 Holstebro, 97 42 55 10.

Aase Klostergaard, sekr., Naltoftevej 5,
Borbjerg, 7500 Holstebro, 97 46 13 59.

Hans Toudal Pedersen, Asagården 1, 7500
Holstebro, 97 42 31 40. E: [hanstoudal-
@holstebro-slaegtsforening.dk](mailto:hanstoudal-
@holstebro-slaegtsforening.dk)

Per Nørgaard Laugesen, Klostervej 89,
Tvis, 7500 Holstebro, 97 43 52 55.

E: [per-laugesen@holstebro-
slaegtsforening.dk](mailto:per-laugesen@holstebro-
slaegtsforening.dk)

Svend M. Jensen, Særkærparken 122, 7500
Holstebro, 97 42 45 06.

E: [svend-jensen@holstebro-
slaegtsforening.dk](mailto:svend-jensen@holstebro-
slaegtsforening.dk)

Per Bak-Hansen, Jeppe Schousgade 8, 7500
Holstebro, 97 42 36 03.

Hjemmeside

www.holstebro-slaegtsforening.dk

HORSENSEGNENS SLÆGTSHISTORISKE FORENING

Søndag 18. januar

5 års fødselsdag, Kildecenteret kl. 13-17.

Torsdag 29. januar kl. 19 i Horsens Bibli-
oteks foredragssal (FU).

Søren Busk, lektor, Århus Universitet:
Sædelighed og moral i 1700- og 1800-tallets
Danmark.

Det, vi kalder god gammeldags moral, er
i virkeligheden en ret ny moral, opstået ef-
ter Jeppe på Bjergets tid, som en del af det
man kalder modernismen. Hvordan og hvor-

for? Mulighederne for at finde svar på disse
spørgsmål er bedre, end man umiddelbart
skulle tro. Helt ned på lokalt plan kan ud-
viklingen følges, bl.a. fordi præsten indtil
midten af 1800-årene blandede sig i selv de
mest intime aspekter af sine sognebørns liv.
Både præstens og bispens arkiver bringer
masser af eksempler. SB trækker nogle
hovedlinier op og belyser dem med en række
eksempler.

Tirsdag 17. februar

Generalforsamling på "Kildebakken" kl. 19 med foredrag ved Bente Klercke: Godsarkiver.

Tirsdag 9. marts

Medlemsmøde på "Kildebakken" kl. 19. Vi udveksler erfaringer/aner og læser gotisk håndskrift

Torsdag 25. marts kl. 19 i Horsens

Biblioteks foredragssal (FU).

Tommy P. Christensen, lektor, cand. mag.: Avisen- en kilde for slægtsforskere.

Siden 1600-årene er der udsendt aviser i Danmark, og deres anvendelsesmuligheder for slægtsforskeren er emnet for dette foredrag, hvor der fokuseres på de stofområder, der kan være af interesse for slægtsforskere, samt metodiske problemer ved at anvende avisen som kilde. Endelig gennemgås de almindelige hjælpemidler ved opsporing af gamle aviser samt placeringen af landets største avissamlinger.

Tirsdag d. 13. april

Medlemsmøde på "Kildebakken" kl. 19. Tove Asmussen: Kommunearkiver.

Kursusvirksomhed

Hanne Bjørn: *Studiekreds i slægtsforskning* på Bankagerskolen, onsdag kl. 19.30-21.30 i ulige uger – start 13. januar.

Vi hjælper hinanden med slægtsforskning og gotisk skriftlæsning. Det er gratis at deltage, der kan dog være lidt udgifter til kopier. Tilmelding til Hanne Bjørn, 75 64 78 17.

Hanne Bjørn: *Slægtsforskning trin 1* - Gedved skole. Hvordan kommer vi i gang? Grundbegreber og slægtstavler, statens arkiver, lokalarkiver, nyttig litteratur, Edb-programmer i slægtsforskning og brug af Internet. Undervisning kl. 19-21.45 - start torsdag 22. januar.

Hanne Bjørn: *Slægtsforskning trin 2* - Hedensted. Der følges op på det gennemgåede på trin 1, og vi gennemgår de arkivalier, der kan fortælle noget om vores forfædre. Edb-programmer til slægtsforskning uddybes, og internet gennemses for materiale. Undervisning kl. 18.45-21.15 - start onsdag 21. januar.

Tilmelding Hedensted-Løsning aftenskole, 75 89 23 57.

E: aftenskolen@hl-aftenskole.dk.

Hanne Bjørn: *Slægtsforskning trin 2* - Horsens. Samme indhold som ovenfor.

Undervisning kl. 19-21.45 - start mandag 2. februar.

Tilmelding FOF-Rosing Ræderske Aftenskole, 76 25 89 88.

Bente Klercke: *Gotisk Håndskrift*. Undervisning kl. 10-11.50 - start onsdag 21. januar.

Tilmelding FOF-Rosing Ræderske Aftenskole, 76 25 89 88.

Kontingent

175 kr. pr. husstand.

Bestyrelse

Knud Friis, fmd., Vænget 7, Vinten, 8700 Horsens, 75 65 41 79.

E: elknud@stofanet.dk

Leif B. Hansen, kass., Askevej 31, 8700 Horsens, 75 62 01 47.

E: leifbhansen@mail1.stofanet.dk

Hanne Westergaard, sekr., Sundbakken 12 st.2, 8700 Horsens, 75 64 10 86.

E: ew@privat.tele.dk

Hanne Bjørn, kurser og foredrag, Bregnevej 6, Torsted, 8700 Horsens,

75 64 78 17. E: hannebj@email.dk

Johannes Wagner, Tømrrervej 20, Brund, 8700 Horsens, 75 68 23 20.

E: kjw@worldonline.dk

Hjemmeside

www.netby.dk/Nord/Bregnevej/horsens

Hvidovre Slægtsforskere

forening af slægtsforskere
oprettet den 1. august 1993

Tirsdag 13. januar

Start på forårssæson – videofilm. Husk 100 kr. til kontingent.

Tirsdag 20. januar

Nye folketællinger på CD-rom.

Tirsdag 27. januar

Kirkebøger på internettet (storskærm).

Tirsdag 3. februar

Skifteprotokoller.

Tirsdag 10. februar kl.13

Besøg i Historiens Hus i Avedøre lejren.

Tirsdag 17. februar kl. 13

Besøg på Frederiksberg Bibliotek (bese slægtsbøger).

Tirsdag 24. februar

Gotisk skrift (hjemmeopgaver).

Tirsdag 2. marts

Gotisk skrift med facitlister.

Tirsdag 9. marts kl. 13

Besøg på Valby lokalhistorisk arkiv.

Tirsdag 16. marts kl. 9

Besøg på Rigsarkivet (ikke rundvisning).

Tirsdag 23. marts

Nyheder om BK6 slægtsforskerprogram.

Tirsdag 30. marts

Billeder i din slægtsbog.

Tirsdag 6. april

Påskeferie .

Tirsdag 13. april

Internet-nyheder.

Tirsdag 20. april

Lægdsruller og søruller.

Tirsdag 27. april

Jeres forslag til ny sæson samt forslag til udflugt.

Tirsdag 4. maj.

Udflugt (betaling forud), afslutning på forårssæson.

Tid og sted

Kl. 14 på Hvidovre Rytterskole, Hvidovre Kirkeplads 1, 2650 Hvidovre.

Forslag om andre tiltag på tirsdagsmøderne modtages gerne.

Til arrangementerne den 10/2, 17/2, 9/3 og 16/3 aftaler vi mødetid og -sted tirsdagen før.

Alle mandage er Hvidovre Rytterskole åben fra kl. 13 til kl. 15,30, hvor medlemmerne kan komme og blive undervist i diverse programmer én time ad gangen, når de har noteret sig i vor kalender-dagbog. Der kan også brændes CD-rom med familie billeder og meget andet.

Bemærk vor nye hjemmeside, der opdateres med nyheder om slægtsforskning.

Kontingent

100 kr. pr. halvår, nye medlemmer betaler yderligere 100 kr., som er indskud i foreningen.

Bestyrelse

Dan Olsen, fmd., Spurvehøgvej 17, st. tv., 2650 Rødovre, 36 78 86 42.
E: davao@tdcadsl.dk eller

E: hvidovrerytterskole@mail.tele.dk
Ivar Poulsen, nstfmd.
Grethe Sperling, kass.
Jens-Chr. Nielsen, rev.

Hjemmeside

www.sitecenter.dk/genealogi123/hjemmeside

Tirsdag 6. januar (FU)

Anna Margrethe Krogh-Thomsen, Slægts-historisk Forening for Storkøbenhavn: Computerteknisk billedbehandling (Hvis du kommer kl.19, kan du se og røre ved materialeme.)

Praktisk demonstration på storskærm af, hvordan gamle afblegede eller beskadigede fotografier kan reddes og blive som „nye“ og et ødelagt billede blive „lappet“ og restaureret ved hjælp af computer. Hvordan et gruppebillede kan beskæres eller udklippes til mange enkeltbilleder lige til at sætte ind som illustrationer i en slægtsbog. Scanning af dias og negativer samt digitale fotografier omtales.

Tirsdag 3. februar

Torsten Sørensen, overlæge, Kolding: Kampen mod tuberkulosen i Danmark.

I slutningen af 1800-tallet var tuberkulose den hyppigste dødsårsag hos den arbejdsføre befolkning. Eneste behandling var sanatorieophold, men først i begyndelsen af 1900-tallet tog sanatoriebyggeriet

fart. Andre initiativer var folkeoplysning, som specielt Nationalforeningen mod tuberkulose stod for. Resultatet af indsatsen betød, at sygdommen stort set var udryddet i Danmark op mod år 2000, men nu optræder tuberkulose desværre igen med stigende hyppighed.

Tirsdag 2. marts

Generalforsamling.

Generalforsamlingen afvikles i henhold til foreningens vedtægter.

Tirsdag 30. marts (FU)

Birgit Løgstrup, dr.phil., Gistrup: Godsarkiver set med slægtsforskerøjne

Få svar på spørgsmål som: Hvad er et gods? Hvad er godsarkivalier? Hvordan kan arkivalierne hjælpe slægtsforskeren? Er der hjælpemidler for at komme ind i dem? Hvad gør man, hvis godsarkiverne svigter? Som eksempel: En jysk fæstebonde under Claus-holm gods i det 18. århundrede.

Tid og sted

Kl. 19.30 – 22 i Kirkesalen, Sct. Jørgens Gård, Hospitalsgade 4, 6000 Kolding.

Studieture til Landsarkivet i Viborg.

Lørdag 10. januar, tirsdag 9. marts, onsdag 14. april.

Fælleskørsel i private biler. Afgang kl. 07.15 fra banegårdspladsen i Kolding. Hjemkomst ca. kl. 18. Pris 90 kr. Tilmelding nødvendig.

Studietur til Landsarkivet og Kort- og Matrikelstyrelsen i Åbenrå.

Fredag 16. januar og lørdag 27. marts.

Fælleskørsel i private biler. Afgang kl. 8. fra banegårdspladsen i Kolding. Hjemkomst ca. kl. 17. Pris 60 kr. Tilmelding nødvendig.

Kontingent

200 kr., par 300 kr., gæster 35 kr.

Bestyrelse

Per Thornberg, fmd., ”Duedal”, Tandholtvej 5, 6000 Kolding, 75 52 43 70.

E: Per.Thornberg@mail.tele.dk

Lillian Krag, nstfmd., Nakskovvej 19, 6000 Kolding, 75 53 10 53.

E: L_Krag@Yahoo.dk

Birte Wienecke, kass., H.C. Petersensvej 4k, 6000 Kolding, 75 54 11 34.

E: bwienecke@stofanet.dk

Henning Haugaard, red., Brændkjærgade 46, 6000 Kolding, 75 50 43 39.

E: haugaardkolding@mail.tele.dk

Henning Broe, sekr., Agerland 3, 6091 Bjert, 75 57 24 13.

E: bastholmbroe@stofanet.dk

Mona Gertz, Fr. D. VII's gade 26 st., 6600 Vejen, 26 94 72 33.

E: MIGT@ofir.dk

Torsdag 8. januar

Alm. mødeaften / gotisk læsning.

Torsdag 22. januar

Samarbejdsaften. Medbring noget af dit eget materiale, så kan vi hjælpe hinanden med eventuelle problemer.

Torsdag 5. februar

Foredrag.

Torsdag 19. februar

Alm. mødeaften / gotisk læsning.

Torsdag 4. marts

Kordegner ved Skt. Pouls Kirke Gertrud Kursch fortæller om den elektroniske kirkebog, som blev taget i brug 1. januar 2003.

Torsdag 18. marts

Alm. mødeaften / gotisk læsning.

Torsdag 1. april

Generalforsamling.

Torsdag 15. april

Alm. mødeaften / gotisk læsning.

Torsdag 29. april

Afslutning med hyggeligt samvær.

Tid og sted

Kl. 19 på Korsør Bibliotek.

Kontingent

125 kr., par 150 kr.

Bestyrelsen

Karin Vedel, fmd., Højen 21, 4220 Korsør, 58 37 11 19.

Edith Ørbech Madsen, kass., Baggade 39, 4220 Korsør, 58 37 01 63.

Birgit Johansen, Bragesvej 132, 4220 Korsør, 58 37 67 23.

Anni Iversen, Rønne Allé 7, 4220 Korsør, 58 37 48 03.

Gerda Christiansen, Elme Allé 32, 4220 Korsør, 58 37 26 74.

Kirsten Christensen, Kjærsvvej 10, 4220 Korsør, 58 37 32 63.

E: sheba@christensen.mail.dk

Mandag 19. januar kl. 19

Topografi – Et vigtigt og nødvendigt redskab for lokalhistorikeren.

Foredrag af Bjarne Geil på Overlade Gl. Skole – arrangeret af Overlade Lokalhistoriske Forening. Der vil blive lejlighed til – i begrænset omfang – at arbejde med tekster om lokale og en række udvalgte vesthimmerlandske sogne.

Afgang HP's Plads kl. 18,30.

Samkørsel og tilmelding.

Torsdag 5. februar kl. 19

Generalforsamling på Restaurant "Christiansminde".

Lørdag 21. februar kl. 7.45

Besøg på Landsarkivet i Viborg.

Afgang fra HP's Plads kl. 7,45.

Samkørsel og tilmelding – Husk madpakke.

Mandag 15. marts kl. 19

Aftentur til Landsarkivet i Viborg sammen med Aalborg foreningen, fortrinsvis for begyndere og kursister.

Pris kr. 60 + kørsel.

Afgang HP's Plads kl. 18.

Samkørsel og tilmelding.

Lørdag 27. marts kl. 10 – 12.

"Lørdagstræf" – Emne bekendtgøres senere.

Sted: Sund By, Torvet, Løgstør.

Tilmelding.

Mandag 5. april kl. 19

Vi fortsætter rundturen til Løgstør Kommunes kirker med besøg i Malle og Ranum Kirker.

Afgang HP's Plads kl. 18,30. Samkørsel og tilmelding.

29. april kl. 19,30

Tony Martin fra Skotland kommer med en spændende beretning – på dansk:

To danske drenges skæbne i Skotland. – Morten Fischer var fra Løgstør, I.J. Kløvborg fra Thisted. De rejste som unge til Skotland. De blev skibsmæglere og vicekonsuler. – Efter at have været borgmester i en lille by, vendte Fischer hjem og døde i Thisted. De ejede nogle skonnerter og handlede mellem Limfjorden og Forth Floden. – Historien, der begynder i Danmark, fører til Storbritannien, Holland, Sverige, Sydafrika og Australien, og kan også bruges til, via utraditionelle kilder, at få historien frem. Sted: Løgstør Bibliotek i samarbejde med Kulturelt Samråd.

Mandag 17. maj kl. 19

Tur til "Lerkenfeldt Gods", hvor proprietær H. O. A. Kjeldsen viser rundt og fortæller godsets historie.

Afgang HP's Plads kl. 18,15.

Samkørsel og tilmelding.

Alle er velkomne til alle arrangementer.

Alle arrangementer vil blive bekendtgjort via avisannonce, hvori det vil fremgå, til hvem tilmelding skal ske.

Der vil til nogle arrangementer være en lille egenbetaling til kaffe, entre og kørsel. Ret til ændringer forbeholdes.

Der arbejdes på at få et kursus for *begyndere i slægtsforskning* i gang efter jul.

Lokalhistorisk Arkiv, Torvegade 6, Løgstør.
Åbent torsdag kl. 15 – 19.

Kontingent

Kr. 100 for enkeltmedlemskab, kr. 150 for husstandsmedlemskab.

Bestyrelse

John Nielsen, fmd., Øster Alle 20, 9670 Løgstør, 98 67 12 34. E: john@privatpost.dk
Else Hedelund Nielsen, Havnevej 52, 9670 Løgstør, 98 67 13 69.
E: elfon@stofanet.dk
Verner Bruhn, kass., Aggersborgvej 42, Aggersund, 9670 Løgstør, ☎ 98 22 11 36.
Claes Jacobsen, sekr., Jægers Toft 14, 9670

Løgstør, 98 67 17 40.

E: claes@1031.inord.dk

Carsten Holm Nielsen, næstf., Vestervang Alle 57, 9670 Løgstør, ☎ 98 67 12 50.

Bent Grundtvig Sørensen, suppl., Øster Alle 9, 9670 Løgstør, 98 67 16 18.

Programudvalg:

Else Hedelund Nielsen og *Bent Grundtvig Sørensen*,

Anna Esbech, Fischershavne 16, 9670 Løgstør, 98 67 34 04.

Bodil Klitgaard, Haugaardsvej 46, 9670 Løgstør, 98 68 13 91.

Hans Peter Erichsen, Vandstedvej 51, 9670 Løgstør, 98 67 69 59.

Morsø

Slægtshistoriske Forening

Tirsdag 6. januar kl. 19.30

Besøg på Lokalarkivet i Glyngøre, Museumstorvet 11. Medbring selv kaffe.

Tirsdag 13. januar

Tirsdag 27. januar

Torsdag 29. januar kl. 19.30

Generalforsamling på Dueholm Kloster. Dagsorden ifølge vedtægterne.

Efter generalforsamlingen følger et indlæg af pastor Peter Østerby-Jørgensen: En familie-aneddote.

Tirsdag 10. februar

Tirsdag 24. februar

Tirsdag 9. marts

Tirsdag 23. marts

Tid og sted

Hvor ikke andet er nævnt, foregår møderne kl. 19.30 på Lokalhistorisk Arkiv, Dueholmgade 7, Nykøbing Mors

Kontingent:

Bestyrelse

Gunhild Olesen Møller, fmd., Strædet 38, 7990 Øster Assels, ☎ 97 76 42 77.

E: arngom@vibamt.dk

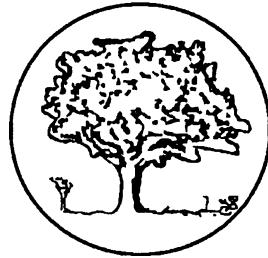
Bjarne Nielsen kass., Ranunkelvej 16, 7900 Nykøbing M.

Jørgen Kibsgaard, sekr., Agertofte 9, Vodstrup, 7900 Nykøbing M.

Inge Langballe, Kirkebyen 5, Solbjerg, 7950 Erslev.

Hans Jørgen Jensen, Bakkevænget 42, Sdr. Draaby, 7900 Nykøbing M.

Nordsjællands Slægtshistoriske Forening

Mandag 12. januar

Oldermand Svend Svendsen, "Kulsvierlavet", fortæller om kulsvierne i Gribskov.

Mandag 16. februar

Medlemmernes egen aften – hvad har DU fundet? Hvad har DU af problemer? Sjove fund! Det kan jeg ikke læse!

Mandag 15. marts

Polithistorisk Museum – fortællinger om de politihistoriske samlinger og om nogle af de personer og røverhistorier, der knytter sig til dem.

Mandag 19. april

Generalforsamling, hvorefter Viggo vil fortælle om udskrifter fra Win-Family.

Lørdag 15. maj

Vor årlige udflugt, som er planlagt at gå til Frederiksborg Slot.

Kontingent

175 kr. for enlige, 250 kr. for par. Gæstekontingent 30 kr. pr. møde.

Tid og sted

Biblioteket i Allerød kl. 19.

Bestyrelse

Ib Hvidberg Hansen, fmd., Birkevang 119, 3250 Gilleleje, 48 30 15 95.
E: aalibh@mail.tele.dk

Kirsten Wiberg, nstfmd., Lucernevej 11, Esbønderup, 3230 Græsted, 48 39 09 22.

E: wiberg@post.tdcadsl.dk

Bitten Mølgaard, kass., Leerbjerg Aasen 2, Bakkebjerg, 3230 Græsted, 48 71 50 46.

E: viggo.bitten@mail.tele.dk

Girokonto: 004 8321

Birthe Nielsen, sekr., Mejsevang 6, 3450 Allerød, 48 17 40 57.

E: birthe.e.nielsen@mailme.dk

Lilly Hansen, Græsted Stationsvej 90, 3230 Græsted, 48 39 16 05.

E: stationsvej@mail.tele.dk

Knud Werchmeister, 1. supl., Kongensgavevej 1 B, 3200 Helsingør, 48 79 60 99.

E: khw_mnw@mail.tele.dk

Viggo Poulsen, 2. supl., Leerbjerg Aasen 2, Bakkebjerg, 3230 Græsted, 48 71 57 00.

E: se under bladet!

Per Egelund, bilagsktr., Ndr. Strandvej 277, Ellekilde, 3140 Ålsgårde, 49 70 82 11.

E: p-e-lund@get2net.dk

Bladet: Ansvarshavende: Bestyrelsen, layout / redaktion og forsendelse:

Viggo Poulsen, Leerbjerg Aasen 2, Bakkebjerg, 3230 Græsted, 48 71 57 00.

E: viggo.bitten@mail.tele.dk

Bladet udsendes normalt 4 gange årligt. Gratis til foreningens medlemmer, pris i løssalg 30 kr., årsabonnement 100 kr.

Onsdag 28. januar

Generalforsamling - i følge vedtægterne.

Derefter bogauktion. Ryd ud i dine bogreoler og sælg bøgerne/tidsskrifterne her på auktionen. Kom og gør et kup!

Onsdag 25. februar (FU)

Birgit Øskov, lærer, Nørresundby: Slægtsforskere: Lad os gøre noget - ved det!

Slægtsforskning: Er det små sedler med navne og årstal, ringbind og plastlommer, tavler og skemaer? Eller er det - også - samenskivning af alle notaterne, præsentation af materialet for ikke-slægtsforskere og glæden ved at skrive frem for manien med at samle!

Onsdag 31. marts (FU)

Jens Hansen, lektor, Kolding: En bondes hverdag i 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet.

Foruden de kendte, traditionelt benyttede arkivalier, findes mange muligheder bl. a. i lokal- og kommunearkiver til at findes oplysninger om livet på landet: Billeder, film, ejendomsskemaer, selvangivelser, protokoller, o. lign. Ved hjælp af disse og med udgangspunkt i Jens Hansens egen familie fortæles om bøndernes hverdag mellem 1840 og 1966.

Onsdag 28. april (FU)

Anette Jensen, cand. mag., Odense: Det problematiske ægteskabelige samliv - om mulighederne for separation og skilsmisse i 1800-tallet.

Onsdag 26. maj

Udflugt til herregården Holckenhavn ved Nyborg.

Rundvisning i parken og på herregården. Vi mødes ved Holckenhavn kl. 19. Kaffe/the med bolle og kage kan købes for 50 kr. Betaling for rundvisning 50 kr. pr. person. Tilmelding til rundvisning og evt. kaffe/the m.m. til Jytte Skaaning senest 23. maj.

Kursusvirksomhed:

Jytte Skaaning: *Slægtsforskning for videregående*. 12 torsdage kl. 19.15-21.35 fra 8.1.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for begyndere*. 10 mandage kl. 19.15-21.35 fra 5.1 (minus 19.1.,23.2.,15.3. og 19.4)

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for lidt øvede*. 10 torsdage kl. 10-12.20 fra 8.1.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for lidt øvede*. 10 torsdage kl. 13.30-15.50 fra 8.1.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for øvede*. 10 tirsdage kl. 19.15-21.35 fra 6.1.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for videregående*. 10 mandage kl. 16.30-18.50 fra 5.1.

Alle kurser (undtagen gotisk skriftlæsning - lidt øvede og øvede) afvikles på AOF-Centret, Vestre Stationsvej 8-10, Odense C.

Nærmere oplysning hos JS. Tilmelding til AOF, Odense, 63 11 99 00.

Jytte Skaaning: *Slægtsforskning og gotisk skriftlæsning for videregående*. 8 onsdage fra 7.1. (minus 28.1. og 25.2.). Korup Skole. Tilmelding til Korup-Ubberud Husholdningskreds v/Merete Krogstrup,

65 94 21 58. Nærmere oplysning hos JS.

Tid og sted

Alm. møder kl. 19.15 i Sct. Knud Salen, Klosterbakken - undtagen besøget på Holckenhavn 26.5. Kaffe/the kan medbringes eller købes ved de almindelige møder.

Kontingent

100 kr. for foreningens tilbud og SLÆGTEN.

Bestyrelse

Jytte Skaaning, fmd., Vinkældervej 6A, 5000 Odense C, 66 14 88 77.

E: skaaning@email.dk

Lisbet Kintof, nstfmd., Istedvænget 5, 3 tv., 5000 Odense C, 66 11 15 23.

E: lk@odense.dk

Inge Skipper, kass., Krogsløkkeparken 24, 5240 Odense NØ, 66 10 90 52.

E: pls@sedennet.dk

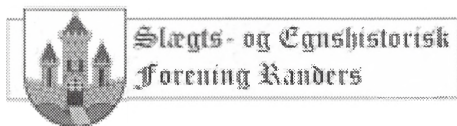
Finn Grandt-Nielsen, sekr., Stavrevej 27, Måle, 5300 Kerteminde, 65 34 24 30.

E: a-fgrandt@mobilixnet.dk

Sonja Hjelm Pedersen, Toppen 10, 5270 Odense N, 66 18 07 04.

Jytte Faueryby, supl., J. L. Heibergs Vej 97, 5230 Odense M, 66 12 80 02.

E: jyhafa@get2net.dk

Tirsdag 20. januar

WinFam-aften og samarbejdsaften.

Denne aften har vi specielt fokus på WinFam. Knud Spangso vil hjælpe med problemer med programmet.

Tirsdag 17. februar

Generalforsamling, dagsorden ifølge vedtægterne.

Efter generalforsamlingen samarbejdsaften: Knud Precht vil fortælle om "at skrive erindringer".

Tirsdag 2. marts (FU)

Erik Kann, genealog: *Uægte børn - udlagt barnefader - hvad så?*

Før eller siden støder vi alle på begrebet "uægte" børn i vores slægtsforskning. Ud fra konkrete eksempler byder EK på en gennemgang af de vigtigste kilder, der kan anvendes ved eftersøgning og identifikation af fædre til børn født uden for ægteskab.

Tirsdag 30. marts

Besøg på Rougsø Lokalarkiv, Bakkegårdsvej 8, Vivild.

Forårsudflugten går til Rougsø Lokalarkiv, der foruden at være et traditionelt arkiv også er et spændende museum, som

rummer mange gamle ting fra egnen. Rundvisning og mulighed for at søge i arkivalierne. Vi medbringer selv kaffe og brød.

Tilmelding og evt. aftale om fælleskørsel til formanden senest 25. marts.

Tid og sted

Hvis ikke andet er nævnt, finder møderne sted kl. 19 i lokale 3 i Kulturhuset. Ved FU-foredrag er alle velkomne. Kaffe/forfriskning kan medbringes til pausen.

Kontingent

140 kr.

Bestyrelse

Bøggild Christensen, fmd., Bjarkesvej 9, 8900 Randers, 86 43 57 66.

E: beechfire@vip.cybercity.dk

Bente Qvist Gregersen, nstfmd/kass., Blegdammen 1-3, lejl. 76, 8900 Randers,

86 41 45 08. E: finn.g@forum.dk

Inger Marie Linnemann, Ammelhedevej 4, Tammestrup, 8900 Randers, 86 49 48 40.

E: mie3mie@worldonline.dk

Tina Sørensen, Virring Mosevej 7, Virring, 8900 Randers, 86 49 54 38.

E: luber@mail.tele.dk

Kathrine Tobiasen, sekr., Korsagervej 13, Haslund, 8900 Randers, 86 44 56 89.

E: tobiasen@adslhome.dk

Hjemmeside

<http://www.slaegtranders.dk>

Tirsdag 13. januar

Medlemmernes aften, hvor du får lejlighed til at fortælle om din egen forskning.

Tirsdag 24 februar

Erik Kann, genealog ved Statens Øjenklinik: Landbefolkningens registrering.

Ganske almindelige – dem kan man da ikke finde noget om; jo, selvfølgelig kan man det, og i foredraget præsenteres en lang række af såvel traditionelle som utraditionelle kilder til landbefolkningens historie. Hovedvægten vil blive lagt på kildemateriale fra perioden ca. 1700-1920.

Torsdag 11. marts kl. 19.30

Besøg i Folketinget.

Omvisning ved foreningens medlem Flemming Damgaard Larsen, der også vil fortælle om hverdagen for et folketingsmedlem. Derefter er foreningen vært ved kaffe m/kage. Begrænset deltagerantal, hvorfor tilmelding er nødvendig, senest til mødet 24/2.

Tirsdag 13. april (FU)

Karl Peder Pedersen, arkivar ved Landsarkivet: Politiets arkiver - en overflod af oplysninger, bl.a. fra navneforandringsprotokoller, skilsmisse- og separationsprotokoller, nærings- og handelsregistre,

alimentationsprotokoller, faderskabsprotokoller m.m. I Københavns Politis arkivalier findes også slægtshistoriske kilder, f.eks. udvanderregistre og politimandtal.

Tirsdag 4. maj

Generalforsamling.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Kildegården, Helligkorsvej 5, Roskilde. Medbring selv kaffe/te.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 150 kr., par 200 kr. inkl. Slægten og foreningens årsskrift. Gæster 20 kr. pr. møde.

Bestyrelse

Kit Bisgård, fmd., Åstoftens 14, Svogerslev, 4000 Roskilde, 46 38 35 14.

E: kitbi@get2net.dk

Flemming Molin, kasserer, Dronning Ingeborgsvej 1, 4000 Roskilde,

46 35 31 18. E: molin@post5.tele.dk

Karna Hansen, sekr., Æblehaven 106 st.th., 4000 Roskilde, 46 36 10 56.

E: karna@email.dk

Niels-Bjarne Kristensen, Dronning Sofiesvej 22, 4000 Roskilde, 46 35 37 73.

E: labenbk@post11.tele.dk

Jette Stoltenberg, Hallingparken 7,6, 2660 Brøndby Strand. 43 73 04 02,

E:jette.stoltenberg@vip.cybercity.dk

Hjemmeside

<http://home6.inet.tele.dk/jvo/rsgp>

Ry Slægtshistorisk

Forening

Onsdag 7. januar kl. 19.30

Almindelig samarbejdsaften med et indlæg om slægtshistorie af et medlem.

Tag dit eget materiale med, hvis du vil have gode idéer fra andre.

Efter kaffen træner vi i gotisk skriftlæsning. Medbring evt. egne tekster, som du gerne vil have læst.

Onsdag 21. januar kl. 19

Computeraften.

Vi har åbent for internettet, og der er en maskine til hver.

Har du problemer med din PC, så spørg de andre. Der plejer at være gode forslag.

Onsdag 4. februar kl. 19.30

Vi får besøg af Vagn Lihn Kristensen, som i mange år har arbejdet med Balle Sogn. Han vil fortælle om dette og sit arbejde med lokalarkivet dér.

Onsdag 10. marts kl. 19.30

Generalforsamling efter vedtægterne.

Derefter bliver der nok tid til lidt faglig snak.

Onsdag 14. april kl. 19.30

Almindelig samarbejdsaften med et indlæg om slægthistorie af et medlem.

Tag dit eget materiale med, hvis du vil have gode idéer fra andre.

Efter kaffen træner vi i gotisk skriftlæsning.

Medbring evt. egne tekster, som du gerne vil have læst.

Sted

Alle arrangementer foregår i Foreningscentralen på Låsby Skole.

Bestyrelse

Birthe Lund Dalsgaard, fmd., Egevej 48, 8680 Ry, 86 89 28 45. E: bld@mail.dk

Svend Ingerslev Olesen, nstfmd., Lindevej 3, 8670 Låsby, 86 95 11 22.

Inga Kallesøe, kass., Jagtvej 65a, 8450 Hammel, 87 62 01 12.

E: kallesoe@webspeed.dk

Kaj Ahlburg, sekr., Kildebakken 36, 8680 Ry, 86 89 14 63.

E: kahlburg@post5.tele.dk

Inger Olsen, Skovagervej 3, 8680 Ry, 86 89 32 52.

Hjemmesiden er midlertidigt lukket.

Onsdag 14. januar

Bertel Madsen: Filmoptagelser og Møllebrand.

Torsdag 19. februar

Ole Even Rasmussen: Møller på Samsø.

Tirsdag 16. marts

Jens Kristensen: Bøgebjerg – en bastion i kampen for demokrati, fra provisorietid til systemskifte.

Lørdag 22. maj

Generalforsamling (endnu vides ikke hvor).

Tid og sted

Hjemmeværnsgården i Onsbjerg kl. 19,30

Kontingent

125 kr. årligt.

Lokaler: Tingvej 5, Tranebjerg, 8305 Samsø, 86 59 00 79. E: tingvej5@mail.dk

Åbningstider: 1. onsdag i hver måned kl. 17-20 og 3. torsdag i hver måned kl. 14-17 eller efter aftale.

Lukket i skolernes ferier. Aftale træffes med arkivbestyrer Knud Schou Poulsen, Besservej 8, Tranebjerg, 8305 Samsø, 86 59 07 51.

E: knud_schou@hotmail.com

Endvidere er der mulighed for at lære om søgning på nettet sidste lørdag i hver måned kl. 10-14 på arkivet v/ Lars Bo Hansen.

Bestyrelse

Lars Bo Hansen, fmd., Besser Smedegade 15, 8305 Samsø, 86 59 33 33.

E: lars_bo@mail.tele.dk

Lisbeth Bonde, nstfmd., Ahornvej 7, Saxild, 8300 Odder, 86 55 80 95.

E: lib@post.tdcadsl.dk

Jørn Samsø, kass., Krogen 29, Langemark, 8305 Samsø, 86 93 36 19.

E: jsamsoe@sol.dk

Knud Schou Poulsen, arkivbestyrer.

Liss Matthiesen, sekr., Tværvej 33, Lange-
mark, 86 93 06 16.

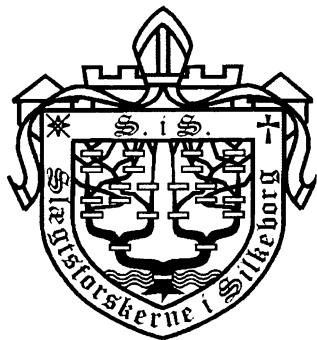
E: langemark@mail.dk

Foreningens Årbog 2003 (nr. 3 i rækken) er udkommet lørdag 29. nov. 2003 og kan købes hos foreningens kasserer.

Webmaster: Niels Erik Thunbo Pedersen,
38717276, E: nep@dhi.dk

Hjemmeside

www.genealogy-samsoe.dk

Tirsdag 6. januar

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 20. januar (FU)

Birgit Øskov, lærer, Nørresundby: Skolearkivalier, hvor finder vi vores forfædre?

Skolearkivalier er en overset arkivgruppe, hvor man finder meget interessante billeder af sine forfædre. I foredraget vil en række muligheder blive skitseret.

Tirsdag 3. februar

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 17. februar

Generalforsamling – ifølge vedtægterne.

Derefter vil Ole Bielefeldt demonstrere slægtsforskningsprogrammet Family Tree Maker, der er verdens mest solgte. Det er på dansk og nemt at bruge.

Tirsdag 2. marts (FU)

Anne Magrethe Krogh-Thomsen: Computerteknisk billedbehandling. Praktisk demonstration af, hvordan afblegede og beskadigede fotos kan blive som "nye" til brug i slægtsbogen.

Tirsdag 16. marts

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 30. marts (FU)

Svend-Erik Gottlieb, kontorfuldmægtig ved Forsvarets Arkiver, Rigsarkivet: Slægtsforskning i de militære arkiver.

Generel orientering om Statens Arkiver. Specifikt om Rigsarkivet. Hvad er Forsvarets Arkiver: Lidt om lægds- og søruller? Hvad indeholder et militært arkiv: Søge og hjælpemidler? Hvad ved jeg om personen? Hvordan finder jeg det rigtige arkiv? Militære stambøger. De slesvigske krige. Garnisonering, hvor, hvornår. Litteratur og foto. Derefter skulle du gerne på egen hånd udforske arkiverne og berige din slægtshistorie med spændende oplysninger.

Tirsdag 13. april

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 27 april

Studiekreds i gotisk.

Tid og sted

Kl. 19 i Silkeborg Medborgerhus, Søvej 3.

Kontingent

100 kr. – par 150 kr.

Bestyrelse

Ulla Nørskov, fmd., Gl. Dalsgårdsvej 4, 8620 Kjellerup, 86 82 0714/20 82 07 14.

E: bent.ulla@vip.cybercity.dk

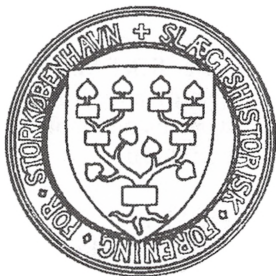
Ole Brodersen, nstfmd., Balle Kirkevej 74, 8600 Silkeborg, 86 81 26 49.

Karl Kristensen, kass., Tingvejen 4, 8600 Silkeborg, 86 81 63 30.

Birgit Pedersen, sekr., Rudbølvej 27, 8600 Silkeborg, 86 81 02 58.

Ole Jensen, Skægkær Banevej 23, 8600 Silkeborg, 86 85 62 66.

E: alole@oncable.dk

Onsdag 14. januar

Hans Burchardt, fhv. bogtrykker fra Korsør: „En utraditionel slægtsberetning“.

Hvor man i traditionel slægtsforskning fokuserer på registeroplysninger og ofte som mål har at komme så langt tilbage i tiden som muligt, er der her tale om en afgrænsning af emnet, nemlig fra nutiden og tilbage til ca. 1850 - med enkelte afstikkere længere tilbage. Desuden er der tale om at følge de 4 bedsteforældres familieforhold samt med en levnedbeskrivelse af moderen og faderen.

Slægtsberetningen som er på 160 sider, er rigt illustreret (ca. 250 stk.), professionelt trykt og indbundet. Det har været målet at skrive letlæst med interessante beskrivende detaljer. Man kan også få udbytte af bogen ved kun at se på billeder. Der er ikke tale om afstandtagen til almindelig slægtsforsk-

ningsprocedure, men anvisning af en måde at beskrive familierne på, der måske bedre tilfredsstiller de fremtidige læsere - nemlig efterkommerne.

Onsdag 11. februar

Marie Bach, museumsinspektør, Sydsjællands Museum i Vordingborg: Godserne i Sydsjælland - en rundtur i ord og billeder.

Endnu i dag er landskabet i Sydsjælland stærkt præget af de godser, der blev oprettet i forbindelse med salget af det kongelige ryttergods i 1774. Karakteristiske hovedbygninger, efterhånden overflødige avlsbygninger, arbejderhuse, alléer og haveanlæg hører med til billedet. Nogle har været i samme families eje gennem generationer, andre har dannet ramme om guldalderens rige kunst- og åndsliv. Marie Bach giver en introduktion til den sydsjællandske godsstruktur og viser lysbilleder fra de enkelte herregårde.

Onsdag 10. marts

Generalforsamling - Dagsorden efter vedtægterne.

Efter generalforsamlingen: Karl Peder Pedersen, arkivar ved Landsarkivet i København. Københavns Politis arkiver -

enoverflod af oplysninger. Københavns Politis har gennem århundreder udviklet sig til en helt speciel organisation. Med embedet som Københavns Politidirektør fulgte både under enevælden og siden en hel række opgaver, der gjorde, at hovedstadens historie og dagligliv fra ca. 1700 til i dag kan følges i mange spændende detaljer. Alt fra klager over renovation i 1700-tallet til retsopgøret efter 1945 kan følges i det store arkiv.

Det er primært embedet og dets opgaver, der vil blive præsenteret i dette foredrag, men på denne måde kommer man også vidt omkring i arkivalierne. Har man f. eks. en forbryder eller en udvandrer i familien, er man heldig, for så kan han dukke op i Københavns Politis arkivalier.

Onsdag 14. april.

Min egen slægtsforskning: Denne aften vil vi lave et arrangement, hvor vore medlemmer selv skal medvirke og vise, hvordan de har ordnet deres egen slægtsforskning med data, billedmateriale og andre spændende ting.

Her kan du møde og snakke med andre slægtsforskere, som måske arbejder med de samme ting som du. Har du nogle interessante gamle ting, eventuelt fra din slægt, som du vil vise andre af vore medlemmer, kan du eventuelt medtage dem denne aften.

Lørdag 22. maj

Forårsudflugten 2004. Vi påtænker denne gang at lave en hyggelig tur til et sted, der endnu ikke er fastlagt. Vi skal besøge nogle spændende steder og spise et hyggeligt sted. Reservér derfor allerede nu denne dato.

Tid og sted

Hvis ikke andet er nævnt kl. 19 i Mormonkirkens venlige lokaler i Ballerup-Centret. Lokalerne ligger i den samme bygning, hvor

S-toget holder. Lige oven over billetkontoret. Man kan gå lige fra tog og bus op til lokalet. Til og fra Ballerup S-station er der gode busforbindelser samt fine parkeringsforhold.

Kontingent

Enkelt 175 kr. - 2 samboende 225 kr. - gæster 20 kr. pr. foredrag.

Bestyrelse

Anna Margrethe Krogh-Thomsen, fmd.,
Hedebyvej 5, 3650 Ølstykke,

47 17 92 51. E: krogh@get2net.dk

Erling Dujardin, kass., Digehuset 5, st. 1.,
2670 Greve, 43 90 86 25.

E: fam.dujardin@image.dk

Gyda Mølsted, sek., Ajax Alle 18, 2650 Hvidovre, (36 49 28 78.

E: harald-gyda@adr.dk

Tage Ejbøl, Fortvej 206, 2610 Rødovre,

36 41 16 51. E: tage@ofir.dk

Gitte Bergendorff Høstbo, redaktør, Obovej 14, 2730 Herlev, ☎ 44 84 91 31.

E: janhb@mail.danbbs.dk

Peter Wodskou, Arnesvej 44, 2700 Brønshøj, 38 28 94 75.

E: peter.wodskou@get2net.dk

Merete Witt, Lyshøj Alle 7, 2 th. 2500 Valby,
36 46 43 71.

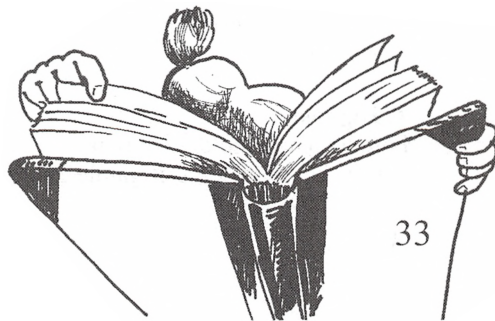
Ruth Elsøe, suppl., Strandhaven 15, 3060
Espergærde, ☎ 49 13 20 12.

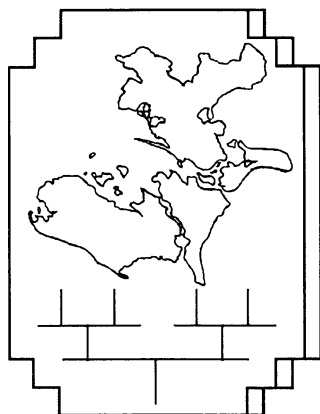
E: ruth-e@mail.tele.dk

Hjemmeside

<http://www.genealogi-kbh.dk/>

<http://www.anetavlen.dk/>

Torsdag 22. januar

Niels Chr. Rasmussen, bibliotekar: Nyheder i bogverdenen vedrørende slægtsforskning. Som bisidder vil vort medlem Mogens Allerup fortælle om de nyeste ting, der findes på internettet.

Torsdag 19. februar

Hvordan får man begyndt på slægtsforskning. Foreningen forsøger at hjælpe nybegyndere i gang med det detektivarbejde, det er at finde frem til sine forfædre.

Lørdag 13. marts OBS! Kl. 13!

Generalforsamling.

Herefter er der foredrag ved fhv. lærer Poul Hartung, der vil fortælle om svenskerkrigen på Lolland-Falster.

Lørdag 26. april

Udflugt til Nakskov Arkiv kl. 10 med vejleder Heidi Pheffer.

Reservér dagen allerede nu.

Samkøring kan etableres fra Nykøbing F. Herom senere.

Tid og sted

Foredragene afholdes, hvis ikke andet er anført, kl. 19.30 på Det gamle Bibliotek,

Rosenvænget 17, Nykøbing F. Ret til ændringer forbeholdes. Foredragsaftnerne er åbne for alle interesserede. Medbring selv drikkevarer til pausen.

Kontingent

150 kr. for enkeltpersoner, 200 kr. for ægtepar, 70 kr. for biblioteker/arkiver. Gæster ved foredrag: 30 kr.

Bestyrelse:

Ina Antonsen, fmd., Nykøbingvej 65, 4863 Eskilstrup, ☎ 54 43 64 28.

E: inboge@mail.tele.dk

Susanne Poulsen, nstfmd., Thorsensvej 30, 4800 Nykøbing F., ☎ 54 85 98 85.

E: spp@privat.dk

Børge Antonsen, kass., Nykøbingvej 65, 4863 Eskilstrup, ☎ 54 43 64 28.

E: inboge@mail.tele.dk

Ove Jørn Mortensen, sekr., Græsvænget 12, 4760 Vordingborg, ☎ 55 37 36 58.

Jette Stoltenberg, red., Hallingparken 7, 6., 2660 Brøndby Strand, ☎ 43 73 04 02.

E: Jette.Stoltenberg@vip.CyberCity.dk

Erik Dyrborg, Gøgeurtevej 11, Marielyst, 4873 Væggerløse, ☎ 54 13 64 01.

E: erik.dyrborg@mail.tele.dk

Lene Bak, 1. suppl., Møllevej 15, 4990 Saks-købing, ☎ 54 70 70 92.

Grethe Bruun Jensen, 2. suppl., Sølet 5, 4871 Horbelev, ☎ 54 44 52 87.

E: skaft@image.dk

Kirsten Eshensen, Ejegodvej 21, 1. th., 4800 Nykøbing F., ☎ 54 85 19 33.

Palle Sørensen, Skolevej 1, 4882 Kettinge, ☎ 54 87 36 40. E: skolevej1@mail.tele.dk

Flemming Skov, Kongensgade 19, 4800 Nykøbing F., ☎ 54 85 98 46.

E: flemmingskov@dadlnet.dk

Hjemmeside

www.flemmingskov.dk

Mandag 5. januar

Foredrag v/ Erik Helmer Nielsen: Hvordan finder jeg gården.

Mandag 12. januar

Gotisk læsning v/ Birgit H.

Mandag 19. januar

Tema v/ J.V. Møller: Erhvervsarkivet.

Mandag 26. januar

Hygge/bytte.

Mandag 2. februar

Ekskursion til Stadsarkivet i København. Vi mødes kl. 11 på Rådhuset.
Intet aftenmøde.

Mandag 9. februar

Generalforsamling.

Mandag 16. februar

Tema v/ Jørgen Seide: Aftægtskontrakter.

Mandag 23. februar

Hygge/bytte.

Mandag 1. marts

Foredrag v/ Karl Peder Pedersen, LAK: Amtmandens arkiver.

Mandag 8. marts

Gotisk læsning v/ Birgit H.

Mandag 15. marts

Tema.

Mandag 22. marts

Hygge/ bytte.

Mandag 29. marts

Hygge/ bytte.

Mandag 5. april

Foredrag v/ Helen Cliff: Jordemødre i 1700-tallet.

Mandag 12. april

Gotisk læsning v/Birgit H.

Mandag 19. april

Tema.

Mandag 26. april

Hygge/bytte.

Mandag 3. maj

Foredrag v/ Knud Prange: Jord og slægt! Især om selvejerbønder. 3. del af en trilogi.

Mandag 10. maj

Gotisk læsning v/Birgit H.

Mandag 17. maj

Tema.

Mandag 24. maj

Hygge/bytte.

Mandag 31. maj

Gotisk læsning v/ Birgit H.

Mandag 7. juni

Hygge/bytte.

Søndag 13. juni

Jubilæumsudflugt med ledsagere til Andelslandsbyen Nyvang.

Sommerferie til 6. september

Tid og sted

Alle møderne afholdes i ”Hyggeklubben”, Gersagerparken 22-24 parterre, 2670 Greve, kl. 19 – 21.

Kontingent

150 kr. samboende 200 kr., gæster 20 kr. pr. gang.

Bestyrelsen

Jørgen Seide Petersen, 40 58 54 86.
Arne Jensen, 43 60 06 25.
Ingrid Bonde Nielsen, 43 90 80 60.
Kirsten Hansen, 43 90 33 17.
Lisbet Larsen, 46 15 05 71.

Slægtshistorisk Forening for Sydsjælland

Onsdag 14. januar

Mogens Søgård. fhv. lærer, bosat Snesere: Udskiftningen af en landsby, hvordan gik det egentlig til.

Her er Snesere by et godt eksempel på de mange forhold, der spiller ind. Året er 1803, og vi kommer ind på det hele.

Onsdag 18. februar

Karsten Gabrielsen. arkivar, Landsarkivet: Pastoratsarkiver - når man vil arbejde med mere end bare kirkebøgerne.

Onsdag 17. marts

Generalforsamling + film

Onsdag 21. april

Niels Jørgen Poulsen, Magister, redaktør ved Nationalmuseets værk „Danmarks Kirker“:

Hvordan kan vi som slægtsforskere bruge kirkerne og kirkegårdene. Vi bruger Vejlø Kirke og kirkegård som studieobjekt.

Mødested: Vejlø Kirke kl. 19.30. Husk kaffe/ the og passende tøj.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 100 kr., par 160 kr., gæster 30 kr. pr møde

Tid og sted

Hvor ikke andet er anført, kl. 19.30 – 22 på Grønnegade Kaserne, lokale 117, undtagen julemødet, som er i pejsestuen, og april-mødet.

Kursusvirksomhed

LOF afholder kurser i *slægtsforskning* under ledelse af Ole Pilegaard Hansen. De, der ønsker at deltage, bedes holde øje med annoncering i pressen samt LOF's „blå kursus-hæfte“.

Bestyrelsen

Knud Rahbek Frederiksen, fmd., Fælles-ejevej 14, 4700 Næstved, 55 72 55 08.
E: aogkfr@mail1.stofanet.dk
Ole Pilegaard Hansen, kass., Fyrrevej 7, Fensmark, 4684 Holmegård, 55 54 64 05.
E: pilbach@teliamail.dk
Keld Andersen, sek., Askovvej 23, Åside, 4733 Tappernøje, 55 96 57 36.
E: keld23@tiscali.dk
Karin Mørck, Kildebakken 14, 4700 Næstved, 55 72 74 74.
E: karin.morck@mail1.stofanet.dk
Anny Mørck, Skovbrynet 26, 2 tv, 4700 Næstved, 55 72 77 91.
E: annykaj@post7.tele.dk

Hjemmeside

www.ssf.dk/25/

Sæby Kommunes Historiske Forening

Torsdag 15. januar kl. 19

Den gamle skole i Voersaa, Havnevej 1, Voersaa.

Slægtsforskning for begyndere. Rita Gregersen, Nina Olsen og Hans-Jørgen Ottosen vil hjælpe nye slægtsforskere i gang.

Torsdag 19. februar kl. 19

Vi besøger Volstrup Kirke. Rundvisning ved sognepræsten.

Torsdag 11. marts kl. 19

Algade 3, Sæby.

Jørgen Clausager: Konfirmation og konfirmations traditioner

Onsdag 21. april kl. 19

Algade 3, Sæby.

Generalforsamling

Onsdag 12. maj kl 19

Understed Kirke, vi beser kirken og skulle vejret være med os, drikker vi kaffe i det fri.

Vi vil prøve at lave en fælles tur til landsarkivet i august, foreløbige datoer er 18. eller 19. august. Derom senere.

Bestyrelse

Ninna Olsen, fmd., Kløvermarken 7, 9300 Sæby, 98 46 33 68.

Rita Brix Gregersen, nstfmd., P. Mønstedvej 25, 9300 Sæby, 98 46 19 92.

E: rita-brix@privat.dk

Thorkild Søndergaard, kass., Kjeldgårds-parken 41, 9300 Sæby, 98 46 19 16.

E: v-t@os.dk

Hans Jørgen Ottosen, sekr., Tingvej 175, 9310 Vodskov, 98 29 20 24.

E: ottosen@get2net.dk

Hans Christian Pedersen, prg.ansv., Donstedvej 109, Præstbro, 9330 Dronninglund, 98 86 74 75.

Bent Nedergaard Andersen, Åhavevej 26, Voerså, 9300 Sæby, 98 46 05 06.

Anne Birgitte Bruun, Hjørringvej 160, Hørby, 9300 Sæby, 98 46 60 19.

N. Gregers Gregersen, regnskabsf., P. Mønstedvej 25, 9300 Sæby, 98 46 19 92.

E: rita-brix@privat.dk

Slægtshistorisk Forening Sønderjylland

Torsdag 15. januar kl. 19

Svend Erik Christiansen, cand.mag., Bra-brand: Folketællingerne 1787-1921 som slægtshistorisk kilde.

En præsentation af indholdet i folketællingerne, og hvordan vi som slægtsforskere kan bruge dem. Oplysningernes troværdighed vil også blive behandlet, ligesom de nyeste søgemuligheder via CD og internettet. Mødet afholdes i samarbejde med DIS-Danmark.

Højskolen Østersøen, Aabenraa-stuen, Flensborgvej 50, Aabenraa.

Torsdag 5. februar kl. 19

Samarbejds- og kontaktmøde.

Hvor langt er du kommet? - og hvad mangler du? - Vi hjælper hinanden.

Sønderborg Bibliotek, grupperum 7.

Lørdag 28. februar kl. 13.30

Generalforsamling.

Derefter foredrag ved Birgit Øskov, lærer, Nørresundby: Slægtsforskere: Lad os gøre noget - ved det!

Slægtsforskning: Er det små sedler med navne og årstal, ringbind og plastlommer, tavler og skemaer? Eller er det - også - sammenskrivning af alle notaterne, præsentation af materialet for „ikke-slægtsforskere“ og glæden ved at skrive frem for manien med at samle?

Foredraget er i samarbejde med Folkeuniversitetet Sønderborg.

Sønderborg Bibliotek, grupperum 8.

Lørdag 20. marts kl. 13.30

Chris Gade Oxholm Sørensen, den danske repræsentant for Brother's Keeper, Hasselager: Demonstration af Edb-programmet Brother's Keeper.

Mødet afholdes i samarbejde med DIS-Danmark.

Sønderborg Bibliotek, grupperum 8.

Slægtshistorisk
Forening for Thy

Tirsdag 20. januar kl. 19

Nordvestjysk Uddannelsescenter, Kronborgvej 119.

Knud Søgaard gennemgår slægtsforskning på internettet. Hvor og hvordan finder man evt. brugbare oplysninger. Tag evt. selv ”søge” materiale med.

Torsdag 19. februar

Ordinær generalforsamling. Forslag til formanden senest 8 dage før. For stemmeret og valgbarhed skal kontingent være betalt senest 8 dage før generalforsamlingen.

Efter kaffen et kort foredrag. Se nærmere i lokal folder.

Kontingent

150 kr. for enkeltmedlemmer, 200 kr. for par. HVEM FORSKER HVAD er inkluderet.

Bestyrelse

Ole Kristian Boje, fmd., Kirsebærhaven 9, 6430 Nordborg, 74 45 03 22.

E: okboje@city.dk

Ester Feddersen, nstfmd., Treneparken 56, 6400 Sønderborg, 74 48 90 25.

E: ester.feddersen@get2net.dk

Margit Hansen, kass., 74 45 81 84.

E: matchless@get2net.dk

Ingeborg Kraft, sekr., 74 42 44 66.

E: ulkeborg@get2net.dk

Hans-Ole Mørk, Farverhus 21, 6200 Aabenraa, 74 62 80 62. E: hom@sj.dk

Ole Jensen, Kløvermarken 3, 6430 Nordborg, 74 45 02 35. E: ohj@adr.dk

Hjemmeside

home3.inet.tele.dk/svmi/sfs.htm

Torsdag 18. marts (FU)

Erik Kann, genealog, fuldmægtig, Statens øjenklinik, København, Foredrag: ”Kød på slægten”.

På et eller andet tidspunkt når alle slægtsforskere dertil, at de gerne vil forsøge at finde lidt flere oplysninger om anerne end blot de rå data om fødsel, vielse og død.

Foredraget giver anvisninger på, hvordan man kan finde de kilder, der gør det mulig også at fylde lidt kød og blod på forfædrene.

Mandag 19. april

Medlemmernes eget arbejde.

Hvordan har du ordnet din egen slægtsforskning, f.eks. persondata, billeder og andre slægtseffekter, så som dokumenter, dåbsattester, skøder, pantebreve, skudsmålhbøger, breve m.v.

Hvilke kilder har du brugt? Hvilke sogne og steder, da der kan være flere, der netop forsøger i samme sogn – så lad os høre.

Tid og sted

Hvor intet andet er nævnt, kl.19.30 i Plantagehuset, Thisted.

Fast studieaften

for medlemmer på Lokalhistorisk Arkiv, I. P. Jacobsens hus, Thisted, med start kl. 19. 1. onsdag i måneden: 7/1, 4/2, 3/3, 7/4 og 5/5. Arkivar Orla Poulsen er til stede.

Kontingent

160 kr. for enkelt medlemskab, 200 kr. for par incl. SLÆGTEN.

Ved indmeldelse efter 1. juli er det 80 kr. mindre og excl. SLÆGTEN.

Bestyrelse

Kaj M. Degn, fmd., Sennelsvej 105, 7700 Thisted, 9798 52 14. E: kaj.degn@mail.dk
Ole Bak-Jensen, kass., Skovly 1, Vang, 7700 Thisted, 9797 40 02.

Gunhild Olesen Møller, sekr. Strædet 38, 7990 Øster Assels, 9776 42 77.

E: armgom@vibamt.dk

Jens Eg, kontaktperson til SLÆGTEN, Enghavevej 17, 7700 Thisted.

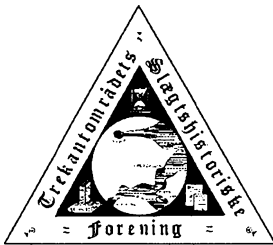
E: jenseg@worldonline.dk

Ingrid Herling, Dragsbækvej50, 7700 Thisted, 9792 00 61.

E: ingrid.herling@mail.dk

Hilda Christiansen, suppl., Hvidhøjvej 1, 7700 Thisted.

Signe Nymann Kristensen, rev., Digevænget 2, Sjørring, 7700 Thisted.

Mandag 12.januar (FU)

Erik Kann, genealog, fuldmægtig, Statens Øjenklinik : Flytninger i Danmark. Hvor blev min oldefar af?

Et spørgsmål vi alle har prøvet at sidde tilbage med efter forgæves gennemgang af et utal af kirkebøger og folketællinger. Der gives en gennemgang af de væsentligste kilder, der kan benyttes til at følge ganske almindelige menneskers flytninger ca. 1700-1924.

Mandag 9.februar

Trine Elkjær, museumsinspektør, Den gamle By, Århus (FU): Agerbrug og husdyrhold i de gamle købstæder

Mandag 8.marts

Generalforsamling.

Vi ser bagefter en interessant film.

Mandag 19.april (bemærk 3.mandag)

Birgit Løgstrup, dr. phil. Gistrup (FU): Godsarkiver set med slægtsforskerøjne.

Hvad kan en slægtsforsker bruge godsarkiver til? Vi får en gennemgang af de dele af godsarkivernes kildegrupper, der indeholder slægtshistoriske oplysninger: En jysk fæstebonde under Clausholm vil blive brugt som eksempel.

Tid og sted

Kl. 19.15 på Lokalhistorisk Arkiv, Frederik III's Vej 6, Fredericia. Der er åbent fra kl. 18.30, således at der er lejlighed til slægts-snak og til at benytte foreningens bibliotek. Udlån derfra sker i forbindelse med møderne. Ligeledes vil der altid være hjælp at hente til tyding af gotisk skrift eller ideer til at komme videre.

Som en nyskabelse vil vi begynde møderne med „medlemmernes 10 minutter“, hvor der kan fortælles om gode oplevelser, givtige kilder, læses op, gives tips osv.

Kontingent

140 kr. - par 200 kr. Gæster 35 kr. Kaffe/ the „ad libitum“ 5 kr.

Bestyrelse

Jesper Ratjen, fmd., Majvænget 66, Bramdrup, 6000 Kolding, 75 51 80 63.

E: j.ratjen@stofanet.dk

Elsebeth Ib, nstfmd., Marie Grubbes Vej 9, 7100 Vejle, 75 82 61 99.

E: eib@vejlehs.dk

Tommy Hansen, kass., Islandsvej 1, 5500 Middelfart, 64 41 49 77.

Leif Horsmark, sekr., Tunøvænget 13, 5500 Middelfart, 64 41 44 56.

Inger Madsen, bibl. et kontor, Dronningensgade 33, 7000 Fredericia, 75 92 73 04.

Jørgen Nissen, moccamester, Nørre Voldgade 58, 7000 Fredericia, 76 20 0450.

Ruth Buhl, arb. suppl., Fuglsangparken 41, 7000 Fredericia, 75 92 92 56.

Kjeld Buhl, web-master og arb. suppl., Fuglsangparken 41, 7000 Fredericia,

☎ 75 92 92 56. E: rk.buhl@teliamail.dk

Hjemmeside

www.trekanten.webbyen.dk

Vejleegnens slægts- historiske Forening

Tirsdag 6. januar

Medlemsmøde. Elsebeth holder et miniforedrag om skifter.

Tirsdag 3. februar

Foredrag ved Anton Blaabjerg, Viborg, (FU): ”Ejendomshistorie på landet – hvordan følger vi en ejendom tilbage til 1600-tallet?”

Tirsdag 4. marts

Generalforsamling. Dagsorden iflg. lovene.

Tirsdag 6. april

Søren Brunbech, bibliotekar, Vejle Bibliotek, følger op på sit foredrag om Slægtsforskning på internettet.

Tirsdag 4. maj

Medlemsmøde. Hvem af medlemmerne fortæller?

Tid og sted

Hvor intet andet er nævnt, afholdes møderne kl. 19 på Vejle Byhistoriske Arkiv, Enghavevej 2, Vejle.

Kontingent

100 kr. pr. år, par 150 kr., gæster 35 kr.

Bestyrelse

Elsebeth Ib, fmd., Marie Grubbes Vej 9, 7100 Vejle, ☎ 75 72 02 09 el. 23 20 31 11.

E: eib@vejlehs.dk

Kai Jensen, kass., Apollovej 6, 7100 Vejle, 75 82 87 31. E: gerka@tunet.dk

Bente Jungdal, sekr., Horsensvej 37B, 2. th 7100 Vejle, 75 81 69 18.

E: bente@jungdal.dk

Hans Jørgen Hjort, Stamplesvej 51, 7100 Vejle, 75 84 00 40.

E: gohjhjort@post.tele.dk

Ashbjørn Hellum, Vejle Byhistoriske Arkiv/ Stadsarkiv, Enghavevej 2, 7100 Vejle,

☎ 75 83 41 10. E: ash@vejle.dk

Hjemmeside

www.lokalarkiver.dk/vejle/vsf/

Onsdag 7. januar

Klubaften – Vi hjælper hinanden.

Onsdag 14. januar

Temaaften – Skanning af dokumenter.

Onsdag 21. januar

Klubaften – Vi hjælper hinanden.

Onsdag 28. januar

Foredrag – Anne Margrethe Krog-Thomsen giver os et indblik i sidste nyt om mormonernes database.

Onsdag 4. februar

Temaaften – Hvilke kilder benytter vi i vor slægtsforskning.

Onsdag 11. februar

Klubaften – Vi hjælper hinanden.

Onsdag 18. februar

Temaaften – Vi ser på gotisk skrift.

Onsdag 25. februar

Foredrag – Anton Blaabjerg kommer og indfører os i, hvad vi kan bruge skifter til i slægtsforskningen.

Onsdag 3. marts

Klubaften – Vi hjælper hinanden.

Onsdag 10. marts

Generalforsamling.
Glostrup Fritidscenter kl. 19.

Onsdag 17. marts

Temaaften – Forventninger til vores forening.

Indfrier vi medlemmernes forventninger til, hvad en slægtsforskerforening skal beskæftige sig med.

Onsdag 24. marts

Foredrag – Karl Peder Pedersen vil fortælle om amternes og amtsarkivernes historie.

Onsdag 31. marts

Klubaften – Vi hjælper hinanden.

Onsdag 7. april

Temaaften – Børn født uden for ægteskab.

Onsdag 14. april

Klubaften – Vi hjælper hinanden.

Onsdag 21. april

Temaaften – Søgemuligheder på Internettet.

Onsdag 28. april

Foredrag – Provst Fred. Andersen, Vallensbæk Kirke, vil fortælle om kendte personer på Vestegnen.

Onsdag 5. maj

Klubaften – Vi hjælper hinanden.

Onsdag 12. maj

Temaaften – Opsamling omkring forårets aktiviteter.

Onsdag 19. maj

Klubaften – Vi hjælper hinanden.

Onsdag 26. maj

Afslutning af forårssæsonen.

Ret til ændringer forbeholdes.

Tid og sted

Hvor intet andet er anført, kl. 19, Lerager-
gård, Vældegårdsvej 30, 2600 Glostrup.

Kontingent

150 kr., par 250 kr.

Bestyrelse

Bent Møbius, fmd., Vestergårdsvej 37, 2600
Glostrup, 43 96 00 76.

Holger Schmidt-Sørensen, Dalvangsvej 6,
st. th., 2600 Glostrup, 43 45 74 04.

Preben Thorvig, kass., Ydergrænsen 16,
2600 Glostrup, 44 91 54 75.

Tom Jeppesen, Søndervangsvej 60, 1. tv.,
2600 Glostrup, 43 45 74 61.

Martin Henriksen, sekr., Humlehusene 58,
2620 Albertslund, 43 45 71 85.

Torsdag, 29. april

Chris Gade Oxholm kommer og giver de sid-
ste nye informationer om slægtsforsknings-
programmet til edb, Brothers Keeper.

Tid og sted

Foredrag og møder holdes, hvis ikke andet
er anført, kl. 19 i Nakskov lokalhistoriske
Arkivs nye lokale (avissalen), Jernbanegade
8, Nakskov. HUSK: medbring kop eller krus,
da der kan købes kaffe/the ad libitum for 5
kr.

Torsdag, 15. januar

Lektor Henning Johansen fortæller om Dan-
marks ældste kirkebog "Perlestikkerbogen",
skrevet af Nakskovs præst 1618-1629, An-
ders Pedersen Perlestikker.

Torsdag, 26. februar

Generalforsamling.
Foreningens ordinære generalforsamling.
Dagsorden iflg. vedtægterne.

Torsdag, 18. marts

Greve Otto Danneskiold-Samsøe fortæller
om godset Øllingsø i Græshave, og om sin
slægt. En spændende aften.

Kontingent

75 kr. pr. person - 125 kr. pr. par årligt.

Bestyrelse

Helge Rasmussen, fmd., Havebyen 17, 4900
Nakskov, 54 92 09 61.

Margrethe Nellemann, nstfmd., Østergade
8, 4900 Nakskov, 54 92 83 29.

Lone Rasmussen, sekr., Hoskiersvej 40, 4900
Nakskov, 54 92 71 54.

Gunner Larsen, kass., Hardenbergvej 17,
4900 Nakskov, 54 92 37 84.

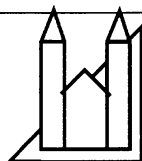
Erling J. Hansen, Pederstrupvej 20, 4900
Nakskov, 54 92 20 11.

Jytte Jensen, Maglehøjvej 70, 4900 Nakskov,
54 93 13 71.

Foreningen har ikke noget indlæg til dette nr. af SLÆGTEN.

SLÆGTSHISTORISK FORENING FOR VIBORG OG OMEGN

Torsdag 5. februar

Generalforsamling – dagsorden efter lovene, derefter medlemmernes aften.

Torsdag 26. februar (FU)

Jens Hansen, lektor, Kolding: En bondes hverdag belyst af mange medier. Foruden de kendte arkivalier står et bredt spektrum af medier til brug for den spørgelystne slægtsforsker. Ved brug af mediernes muligheder tager foredragsholderen udgangspunkt i sin morfar og beretter om en bondes hverdag frem til i dag.

Torsdag 18. marts

Mødet finder sted på Landsarkivet for Nørrejylland.

Carsten Thiede, LAV: Hvordan finder jeg de forskellige arkivalier? Denne aften vil CT gennemgå registraturer og meget andet, så man kan finde frem til de forskellige arkivalier. Denne aften vil der også være mulighed for at forske lidt, idet vi kan benytte alle arkivalier, der findes på læsesalen, men der kan ikke udleveres fra depoterne. Dørene er kun åbne kl. 19.00-19.10.

Torsdag 15. april (FU)

Gerda Bonderup, lektor, Århus: Koppepidemier og vaccinationens indførelse i Danmark.

Epidemier af forskellige slags har altid hærget, og de har altid grebet ind i menne-

skenes liv. Men før bakterier og virus blev opdaget, var lægerne stort set magtesløse m.h.t. forebyggelse og bekæmpelse. Undtagelsen var koppevaccinationen, men var befolkningen overhovedet interesseret?

Tid og sted

Kl. 19.30 på Viborg Centralbibliotek, Vesterbrogade 15 (indgang til venstre for hovedindgangen). Bemærk dog mødet på LAV 18. marts. Medbring selv kaffe og brød.

Kontingent

160 kr. pr. husstand for foredrag og HVEM FORSKER HVAD. Gæster ved foredragene 20 kr.

Kursusvirksomhed

Anton Blaabjerg: *Gotisk skriftlæsning og gamle arkivalier* – for begyndere og fortsættere (FU) fra 19. januar i alt 10 mandage kl. 17-19. Vi går i gang med arkivaliernes gotiske skrift og opnår derved læsefærdighed. Samtidig præsenteres typiske slægts- og lokalhistoriske aktstykker fra 1800-tallet og tilbage til 1600-tallet, og vi snakker om, hvor de findes.

Centralbibliotekets studiekredslokale nr. 3. Pris 500 kr. Yderligere oplysninger og tilmelding til Anton Blaabjerg, ☎ 86 61 04 36.

Bestyrelse

Holger Helbo, fmd., N. Bødgersvej 6,
Hvornum, 9500 Hobro, 98 54 70 15.

E: helbo.finderup@get2net.dk

Anton Blaabjerg, nstfmd., Fredensgade 38,
8800 Viborg,, 86 61 04 36.

E: anton_blaabjerg@post.tele.dk

Gerhardt Hørdum, kass., Hedevej 28, Fre-

deriks, 7470 Karup, 86 66 13 17.

E: gihordum@tiscali.dk

Tove Krog, sekr., Møllevvej 11 A, 8800 Vi-
borg, 86 67 10 99.

E: tove-krog@jubiiimail.dk

Minna Thorhauge, pr., Danmarksvej 16, 1.
tv., 8800 Viborg, 86 62 65 36.

E: thor16@compaonet.dk

Slægts- og Lokalthistorisk Forening for Østjursland

Tirsdag 3. februar

Generalforsamling.

Derefter fortæller annoncekonsulent Niels Kjeldsen, Grenaa: „Lidt om gamle huse og en hel del mere om mere eller mindre kendte personer i Grenaa“.

Tirsdag 2. marts (FU)

Gerda Bonderup, lektor, dr. phil., Historisk Institut, Århus: Koppeepidemier og vaccinationens indførelse i Danmark 1800 - 1825.

Epidemier af forskellige slags har altid hærget, og de har altid grebet ind i menneskers liv. Men før bakterier og virus blev opdaget, var lægerne stort set magtesløse med hensyn til forebyggelse og bekæmpelse.

Undtagelsen var koppevaccination, der begyndte omkring 1800. Foredraget vil tage udgangspunkt i, at befolkningen ikke var interesseret i at blive vaccineret. Man mente nemlig, at koppesygdommen skulle tømme kroppen for urene væsker, for ellers ville man blive spedalsk; hvordan kunne befolkningens modvilje mod koppevaccinationen overvindes?

Tirsdag 6. april (FU)

Erik Kann, genealog ved Statens Øjenklinik: Retsbetjenten og den kriminelle.

Mord og underslæb er ikke på dagsordenen i aftenens foredrag. Det er derimod sager om injurier, strid om manglende betaling af renter, gårdmandens retmæssige eller uretmæssige tilbageholdelse af løn, etc., etc. Ud fra en række praktiske eksempler gennemgås kilderne til belysning af denne del af vores forfædres liv.

Tirsdag 4. maj

Tony Martin, universitetslektor, Glasgow: To danske drenges skæbne i Skotland.

Morten Fischer stammer fra Løgstør og I.J. Kløvborg fra Thisted. De rejste som ganske unge til Skotland, hvor de blev skibsmæglere og vicekonsuler. Kløvborg blev i Skotland, men efter at have været borgmester i den lille by, Dollar, vendte Fischer hjem og døde i Thisted. De ejede nogle skonnerter og handlede mellem Limfjorden og Forth floden. Historien, der begynder i Danmark, fører til Storbritannien, Holland, Sverige, Sydafrika og Australien og kan også bruges til belysning af, hvordan man kan forske slægt i flere lande og bruge utraditionelle kilder for at få historien frem.

Tirsdag 11. maj

Aftentur til landsarkivet i Viborg.

Bus afgår fra Frederik Thykiers Plads i Grenaa kl 17.15 præcis. Pris pr. person kr. 150. Læsesalen er åben kl. 19-22.

Tilmelding og aflevering af bestillings-sedler til Ib Asmussen senest 30.april. Der må højst afleveres 3 bestillingssedler pr. deltager, og de skal være forsynet med både arkiv- og løbenummer. Der er selvfølgelig mulighed for at forske uden, at man på forhånd har afleveret bestillings-sedler. Tilmelding er bindende, med mindre der sendes afbud senest 5.maj.

Tid og sted

Hvor andet ikke er anført, foregår møderne kl. 19 i center „Posthaven“, Posthaven 48, 8500 Grenaa.

Kontingent

100 kr. - par 160 kr.

Kursusvirksomhed

Tirs-dage: 20/1 - 17/2 - 16/3.

Gotisk skriftlæsning for begyndere og lidt øvede

Kurset finder sted alle aftener på Grenaa Egnarkiv kl. 19 (obs. sted)

Kursusleder: Willy Helbo, Trustrup.

Bestyrelsen har valgt i foråret 2004 at ændre de sædvanlige klubaftener til et kursus i gotisk skriftlæsning, så vi går i gang med de krøllede bogstaver og håber at opnå en vis læsefærdighed.

Afpladshensyn er tilmelding nødvendig til Ib Asmussen, 86 32 31 71.

Om at skrive landsbyhistorie

Kursusleder: Arkivar Børge Kjær.

I efteråret 2002 indgik Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Østdjursland, Liberalt Oplysningsforbund, Grenaa Egnarkiv og Folkeuniversitetet samarbejde om et kursus - *Om at skrive landsbyhistorie* - Det er der kommet en hel del ud af - og den første bog - nemlig om landsbyen, Gravlev - er udkommet i efteråret 2003. Flere er på vej. Kurset fortsætter i foråret 2004. Nærmere herom vil tilgå kursisterne. Nye deltagere optages ikke.

Bestyrelse

Ib Asmussen, fmd., Krokusvej 10, 8500 Grenaa, 86 32 31 71.

E: ibasussen@mail.tele.dk

Leif Ryttertoft, nstfmd., Fuglevænget 60, st. tv., 8500 Grenaa, 86 30 08 78.

E: ryttertoft@tdcadsl.dk

Inga Witt, kass., Storegade 42, st. tv., 8500 Grenaa, 86 32 77 39.

E: 5355227m001@stofanet.dk

Vinnie Press Hansen, sek., Rosenbakken 5, 8500 Grenaa, 86 32 14 32.

Bent Klim Johansen, Nelligevej 50, 8500 Grenaa, 86 30 93 87.

Hjemmeside

www.lokalarkiver.dk/grenaa/slaegt/start.htm

Mandag 5. januar

Lene Dige, lærer, cand. phil, Dronninglund: Hvad kan lokalarkiverne tilbyde slægtsforskere?

Udover det almindeligste: kirkebøger, folketællinger, skifter samt skøde- og pante-

protokoller har mange arkiver mere specielle kilder, gældende for netop deres lokalområde: negativsamlinger fra lokale fotografere, udklipssamlinger, localsider fra aviser, fattiggårdsprotokoller, udskiftningskort, godsarkivalier m.m.

Mandag 2. februar

Møde med bl.a. ”køb/salg-afdeling” i konfirmandstuen/læsesalen i Arkivet. Hvem holder ”10 minutter”? Meld dig som foredragsholder til BØ i god tid forinden. Aftenens emne er i øvrigt: *Hvor er det på Stadsarkivet? - rundvisning i det nye vidensrum!*

Mandag 1. marts (FU)

Jørgen Mikkelsen, arkivar, København: Ældre fængselsarkiver og deres anvendelsesmuligheder.

Statens Arkiver rummer over 1 km fængsels- og arresthusarkiver. Dette materiale kan have stor interesse for mange slægts-historikere, som kan finde aner i stamprotokoller, fangesager, signalementbøger, arbejdsbøger m.m. Der gives en oversigt over strafferettens og fængselsvæsenets udvikling fra middelalderen til det 20. århundrede. Dernæst følger en generel beskrivelse, og til sidst præsenteres nogle fangeskæbner fra 1800-tallet.

Mandag 15. marts

Aftentur til landsarkivet i Viborg.

Bus afgår kl. 17.45 fra Aalborghallens parkeringsplads, Vesterbro 14. Læsesalen er åben for os kl. 19-22. Pris pr. person 60 kr.

Tilmelding og aflevering af bestillingssedler til Ingrid Gade senest 8. marts. Der må højst afleveres 3 bestillingssedler pr. deltager, og de skal være forsynet både med arkiv- og løbenummer. Der er selvfølgelig mulighed for at forske uden, at man på forhånd har afleveret bestillingssedler. Tilmelding er bindende, med mindre man sender afbud senest 10.marts.

Mandag 5. april

Møde med bl.a. ”køb/salg-afdeling” i konfirmandstuen/læsesalen i Arkivet. Hvem holder ”10 minutter”? Meld dig som foredragsholder til BØ i god tid forinden. Aftenens emne er i øvrigt: *Foreningens materiale-samling på Stadsarkivet.*

Mandag 3. maj

Generalforsamling – og efterfølgende foredrag (på dansk) af Tony Martin, Skotland: Slægtsforskning i Skotland.

En gennemgang af de vigtigste kilder, man skal bruge ved slægtsforskning i Skotland samt en diskussion af de problemer, man kan vente at støde på, og hvordan kilderne og fremgangsmåden er anderledes end i Danmark.

Tid og sted

Foredragene – januar, marts og maj – holdes i foredragssalen i Haraldslund Bibliotek, Kastetvej 83, Aalborg. Vore medlemsmøder (februar og april) som altid på Aalborg Stadsarkiv, Arkivstræde 1 ved Vor Frue Kirke i Aalborg. Alle møder starter kl. 19.30, hvis ikke andet er nævnt.

Kontingent

150 kr. pr. husstand for alle foreningens tilbud samt HVEM FORSKER HVAD. Ved møderne kan der købes kaffe/the - pris 5 kr.

Kursusvirksomhed

Finn Jelstrup: *Opfølgning på BK6: 5 gange – for øvede brugere.*

Er du kommet i gang med at bruge Brothers Keeper version 6, og trænger du til en lidt dybere forståelse af programmets mange muligheder, tilbydes her et fortsætterkursus 5 onsdage med start 21. januar kl. 16-18.45 (ingen vinterferie). Medbring gerne en sikkerhedskopi af egne data samt blanke disketter. Finn Jelstrup: *Kom godt i gang med slægtsforskningsprogrammet Family Tree Maker.* 6 onsdage med start 25. februar kl. 16-18.45 (slutter inden påske). FTM, der har en meget stor markedsandel i USA, vinder indpas og popularitet i Danmark. Programmet, der er helt og holdent oversat til dansk, er nemt at bruge og roses for de mange udskrivningsmuligheder. Kan importere og eksportere data fra andre programmer, der understøtter GedCom-formatet. Der benyt-

tes seneste version af programmet. Læs mere på www.familytreemaker.dk - Generelt kendskab til Windows er nødvendig.

Nærmere oplysninger om begge kurser hos FJ, (98 14 44 96 eller E: Finn@fgj.dk - Finns kurser foregår på Kjellerupsgades Skole i Aalborg, og tilmelding skal ske til FOF, 98 13 82 33.

Lørdag 21. februar kl. 10-15

I samarbejde med Lokalsamlingen, Medborgerhuset, afvikles *Lokalsamlingens Dag*. Jævnligt afholdes *Arkivernes Dag* – hvorfor ikke også bruge en dag på at se nærmere på mulighederne i Lokalsamlingen, Medborgerhuset? Samlingens personale og medlemmer af foreningen vil fortælle, vise rundt og hjælpe på vej – ligeledes vil der blive lejlighed til at se forskellige edb-programmer til slægtsforskning demonstreret i Lokalsamlingen og Medborgerhuset.

Aalborg Stadsarkiv fylder 30 år i februar – nærmere om det senere.

Bestyrelse

Birgit Øskov, fmd./kass., Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby, 98 17 63 76.
E: bojen@daks.dk
Ingrid Wisborg Gade, nstfmd., Anthon Bachs Vej 6, 9000 Aalborg, 98 12 65 15.
E: iwg@stofanet.dk

Hanne Gjесing Laursen, sekr., Fredrik Bayers Vej 24, 9220 Aalborg Øst,

98 15 96 15. E: gjesing@stofanet.dk

Jørgen Laustsen, Thorvaldsensvej 2, 9000 Aalborg, 98 13 53 39.

E: j.laustsen@mail1.stofanet.dk

Elisabeth Strandbygaard, Kapelvej 9, 9400 Nørresundby, 98 17 80 35.

E: elisabeth@mail1.stofanet.dk

Rasmus Lund Jensen, Gertrud Rasks Vej 42, 9210 Aalborg SØ, 98 14 66 44.

E: rjl@civil.auc.dk

Erling Gammelmark, Markedsgade 5, 9560 Hadsund, 98 57 31 57.

E: g@mmelmark.dk

Knud Møller Andersen, suppl., Muhlesvej 15, Box 273, 9800 Hjørring,

98 90 27 90. E: knudma@stofanet.dk

Torben Nyhuus, suppl., Suensonsgade 13, 9000 Aalborg, 98 10 10 82.

E: 2nys@mail1.stofanet.dk

Finn Hejlesen Jakobsen, rev., Kvisten 27, 9260 Gistrup, 98 32 32 07.

E: hejlesen@mail1.stofanet.dk

Kirsten Bovin, rev., Tinesvej 52, 9380 Vestbjerg, 98 29 68 30.

E: bovin@mail1.stofanet.dk

Hjemmeside

www.slaegtshistoriskforeningforaalborgegnen.dk

ÅRHUS

Mandag 19. januar -

bemærk 3. mandag i januar, i Studenternes Hus

Generalforsamling. Dagsorden i følge vedtægterne - se separat program.

Efter generalforsamlingen:

Niels Meyer, museumsinspektør, arkitekt maa, Den Gamle By: Møntmestergården.

En fortælling om den omtumlede tilværelse, et gammelt prægtigt bindingsværkshus har haft, fra det blev opført som Møntmesterens bolig i 1680'ernes København, til det i dag står som museumsbygning i Den Gamle By i Århus. Vi hører også om, hvordan der i øje-

blikket arbejdes med at indrette en højborgerlig bolig fra 1760'erne i det fornemme hus

Mandag 9. februar (FU)

Ib Søgaard, cheflæge, Nykøbing Mors: Hvad man kan få ud af en patientjournal.

Er patientjournaler ikke bevaringsværdige? I følge den seneste arkivlov, der trådte i kraft 1. juli 2003, må hovedparten af danske hospitalers patientjournaler, oprettet efter 1950, kasseres. Dette er en kulturhistorisk katastrofe.

Med udgangspunkt i beretningen om maleren P. S. Krøyers tragiske liv fortælles om, hvorledes netop indsigt i kunstnerens patientjournal har kunnet frigøre hans eftermæle for en belastende diagnose, som optræder i alle tidligere kilder.

Mandag 8. marts (FU)

Palle Ove Christiansen, direktør for Dansk Folkemindesamling, dr. phil.: „Lykkesmagerne. Gods og greve, forvalter og fæster i 1700-tallets verden“.

Vi er i 1700-tallet i en lille sjællandsk landsby, hvor bønderne tilsyneladende lever et ensformigt liv, men går vi under overfladen viser livet sig at rumme store forskelle. Den ene del af beboerne synes at leve fra den ene dag til den anden, mens den anden del forsøger at planlægge deres egen fremtid. Foredragsholderen har foretaget en grundig undersøgelse af den lille by og skrevet en bog med foredragets titel, en ny slags historiebog. Foredraget vil give os et nyt syn på bønderne, som vi næsten alle stammer fra.

Tirsdag 13. april (FU) - bemærk tirsdag efter påske

Type Krogh, seniorforsker, dr. phil., Rigsarkivet: Historien og den gode historie.

I 2000 udgav foredragsholderen to bøger: Disputatsen „Oplysningstiden og det magiske. Henrettelser og korporlige straffe i 1700-tallets første halvdel“ og den lille bog „Det store natmandskomplot. En historie om 1700-

tallets kriminelle underverden“. Vi får i foredraget fortalt om natmandssagen og får beskrevet den forskningsproces, der førte frem til både den og disputatsen. Foredraget vil samtidig præsentere det kildemateriale, foredragsholderen har benyttet, og dermed være en introduktion til, hvordan man finder materiale til en „lokalhistorisk krimi“.

Tid og sted

Januar: Kl. 19 i Hornungstuen, Studenternes Hus, Nordre Ringgade 3 (hovedindgang). Der er også indgang fra P-pladsen på Katrinebjergvej bag Studenternes Hus.

Februar til april: Kl. 19 i auditorium F, Matematisk Institut, Århus Universitet, indgang 530, Ny Munkegade (lokalevejledning findes ved indgangen).

Betaling:

30 kr. inkl. kaffe med brød.

Kontingent:

190 kr. omfattende foredragene, HVEM FORSKER HVAD og SLÆGTEN.

Bestyrrelse:

Tove Glud Rasmussen, fmd., Nøddevej 2, 8260 Viby J., 86 14 43 11.

E: toveglud@mail1.stofanet.dk

Bente Klercke Rasmussen, nstfind., Holbergsgade 23, 2., 8000 Århus C, 86 13 92 71.

E: bente.klercke@mail1.stofanet.dk

Flemming Christensen, kass., Visbjerg Hegn 238, 8320 Mårslet, 86 29 86 33.

E: flemming.christensen@oncable.dk

Torben Albret Kristensen, sekr., Rundhøj Alle 99, st. tv., 8270 Højbjerg, 86 11 80 79.

E: torben_albret@hotmail.com

Erik Bjerre Fisker, Holbergsgade 23, 1., 8000 Århus C, 86 12 20 30.

E: ebf68@hotmail.com

Hjemmeside:

www.lokalhistorieiaarhus.dk/slaegt/

Anmeldelse

Dragørs Søfart 1800 – 1910

af Martin Hans Borg, cand. mag i historie, udgivet november 2003 af Dragør Lokalarkiv, købes i boghandler eller bestilles på: <http://dragoer.dk/biblioteket/lokalarkivet>, 163 sider indbundet, 249 kr.

Bogen bygger på forfatterens historie-speciale fra Københavns Universitet. Med henblik på udgivelse er specialet dog omarbejdet, udvidet og rigt illustreret. Der er

brugt mange hidtil ukendte – også private – kilder til bogen, som beskriver Dragørs vigtigste erhverv, byens historie og borgernes liv gennem århundreder.

Vi møder et meget stort persongalleri af byens borgere, blandt mange andre A. P. Møllers forældre, før de flyttede til Svendborg og der grundlagde vore dages verdensomspændende rederi.

Jeg har dårligt nok nået at åbne den flotte bog, men den ser meget spændende ud.

BS

Rosenkrantzlegenden i ny fortolkning

af Bjarne Nørgaard Pedersen, Agernvej 95, 8330 Beder, 86 93 62 58. E: bnp@adr.dk

På grundlag af et kongeligt pergamentsbrev 12/10 1565 har det været antaget, at Holger Ottesen Rosenkrantz til Boller, mens han var enkemand fra 1558-1568, skulle have haft en kvinde Kirsten Nielsdatter hos sig, med hvem han skulle have avlet flere børn, og da han 1568 skulle giftes med Karen Christoffersdatter Gyldenstjerne, havde han givet Kirsten Nielsdatter og hendes børn Egebjerggård i Egebjerg med mere jordegods. Nærlæsning af det kongelige brev viser dog, at det forholder sig noget anderledes.

Jeg har fundet brevet afskrevet i følgende tingsvidner, udstedt af Viborg Landsting og af Vor Herreds ting, og det gengives nedenfor i sin fulde ordlyd. Det ældste er indskrevet i Viborg Landstings dombog B 15/3 1643 (fol.151) i en sag angående Gabriel Holgersen i Egebjerg, som ved Vor Herreds ting 21/12 1642 var blevet frikendt for kongens og kirkens anpart tiende for de ni sidst forgangne år af den gård han påboer, og da for herredsfogden skal være fremlagt en herredstingsdom for nogle og tredivede år siden udgået, hvor Gabriel Holgersen da skal være kvitdømt for tiende efter et salig kong Frederik den Andens udgivne brev, uanseet at der ikke for herredsfogden skal have været fremlagt

afgangne Holger Rosenkrantzes udgivne breve, hvori var navngivet, at han har givet dem alle de gårde og den ejendom, som Gabriel Holgersen og hans søn Erik Gabrielsen nu besidder og tilholder dem.

Da fremlagde Gabriel Holgersen en dom af Vor Herreds ting 6/6 1605, hvori blev afsagt, at efterdi for fogden bevises med salig kong Frederik den Anden hans åbne beseglede brev, med hans egen hånd underskrevet, dateret på Københavns Slot den 12. dag oktober år MDLXW, at hvis jordegods og ejendom, som salig Holger Rosenkrantz havde bebrevet Kirsten Nielsdatter, hendes børn og arvinger efter de breve, som salig Holger Rosenkrantz derpå havde udgivet, det skulle de nyde, bruge og beholde så kvit og fri, som nogen af adelen her i riget har deres allerfriest, da vidste fogden ikke imod samme kongelige brev at kunne dømme, men Gabriel Holgersen at nyde og beholde hvis jordegods og ejendom, han havde, så kvit og fri efter samme kongelige brevs indhold.

Derpå fremlagde Gabriel Holgersen et salig kong Frederiks forseglede pergamentsbrev, dateret København Slot 1565 den 12 oktober, som indeholder, "Att ephtdi Salig Holger Rosenkrantz till Boluer Hagde berett,

Att Hand Agtett Att giffue dend quinde Kirstenn Nielsdatter, som en thidlang Hagde werret Hoes hannomb och Hindes børn nogen gaarde guods och peninge, da Haffr hans Maytt aff Synderlige gunst och Naade beuilgett Wndt og thilladt, och da med dette hans obne breff beuilgett Wndt och thilladt, At huis gaarde, gods, pendinge og pendings Werd, fom Holger Rosenkrantz fom Kirstenne Nielsdatter og Hendes børn Allerede giffued Haffuer eller Der ephther giffundes worde, dett maatte og skulle de Och dieres Rette liffs Egte Arffuinge Haffue, nyde, bruge och beholde efter det breffs liudelse, salig Holger Rosenkrantz dennem derpaa giffuendes wortte, for frit gods wden ald Affgiftt, thoug eller thønge så fritt, som Adelen haffr deres arffuegods allerfriest Her wdi Danmark“.

Ovennævnte pergamentsbrev er, i sager vedrørende Egebjerggård, først indskrevet i Viborg Landstings dombog C 30/1 1656 (fol.90) og lyder, at efterdi salig Holger Rosenkrantz til Boller havde berettet, at han agtede at give den kvinde Kirsten Nielsdatter, som en tid lang havde været hos ham, og hendes børn nogen gårde, gods og pending, da har Hans Majestæt af synderlig gunst og nåde bevilget, undt og tilladt, og da med det hans åbne brev bevilget, undt og tilladt, at hvis gårde gods og pendings værd, forne Holger Rosenkrantz forne Kirsten Nielsdatter og hendes børn allerede givet har eller derefter givendes vorder, det måtte og skulle de og deres rette livs ægte arvinger have, nyde, bruge og beholde efter dette brevs lydelse.

Der næst er det indskrevet i Vor Herredstingbog 10/4 1680 (fol.68) og lyder, at efterdi sl Holger Rosenkrantz til Boller havde berettet, at han agtede at give den kvinde Kirsten Nielsdatter, som en tid lang havde været hos ham, og hendes børn nogen gårde, gods og pending, da havde Hans Majestæt af synderlig gunst og nåde bevilget, undt og tilladt, at hvis gårde, gods, pending og pendings værd, forne Holger Rosenkrantz forne Kir-

sten Nielsdatter og hendes børn allerede givet har eller derefter givet vorder, det måtte og skulle de og deres rette livs ægte arvinger have, nyde, bruge og beholde efter dette brevs lydelse, forne Holger Rosenkrantz dem derpå givende vortte, for frit gods uden afgift, tov eller tyngelse så frit, som adelen har deres arvegods aller friest her i Danmark efter dets videre bemelding.

Eftersom denne Holger Rosenkrantz i alle afskrifter og omtale af kongens brev af 1565 benævnes som salig eller afgangen, så kan der ikke have været tale om Holger Ottesen Rosenkrantz (1517-1575), idet han da var levende, men det må være hans onkel Holger Holgersen Rosenkrantz (1496-1534), der havde henvendt sig til den daværende konge, som havde tilladt, at de gårde, han havde givet Kirsten Nielsdatter eller derefter ville give hende, de måtte følge hende og hendes arvinger for frit gods, og denne tilladelse blev altså 1565 konfirmeret af kong Frederik den Anden. Holger Holgersen Rosenkrantz var født 1496, var 1524-1527 lensherre på Koldinghus og 1527-1531 lensherre på Nykøbing Slot på Falster, blev 1532 gift med Kirsten Friis og døde 1534 i slaget ved Svenstrup. Holger Holgersen Rosenkrantz kom i 1525 i besiddelse af Boller på egne og brorbørns vegne.

Gabriel Holgersens far Holger kan således ikke være en Holger Rosenkrantz, men kan være dennes barn eller barnebarn. Gabriel Holgersen var myndig 1605, for da førte han som ovenfor nævnt sag, så han må være født senest 1585, og eftersom han ligeledes førte sag 1643 og levede nogle år derefter, og levealderen dengang ikke var høj, kan han ikke være født meget tidligere. Derfor er der rigelig plads til en generation, og der kan have været to generationer, mellem ham og Kirsten Nielsdatter. At han er hendes arving, er der ingen tvivl om, idet han er i besiddelse af omtalte kongelige brev, men om Kirsten Nielsdatter var Holger Rosenkrantzes slegfred, og han var far til hendes børn og derfor har givet

hende nogle ejendomme, eller en mere pro-saisk mulighed, at Kirsten Nielsdatter har været hans husholderske på Boller, hvilket var en meget betroet stilling, og hun derfor kan have fået omtalte ejendomme som løn/belønning for tro tjeneste, det må blive en trossag, idet ingen af mulighederne kan bevi-

ses. Som nævnt i landstingssagen har gavebrevene ikke været fremlagt, så man kan ikke vide, hvor lidt eller meget jordegods, de omfattede, dog har det ikke været Egebjerggård, eftersom den først kom i Rosenkrantzernes besiddelse 1574.

Hvem var Charles Zanco?

af Jørgen Hauch, Hessellund 3, 8700 Horsens. E: jhauch@post.tele.dk

Som slægtsforsker hænder det, at man bliver forledt til sidespring fra sine normale studier. For mig skete det, da jeg under et besøg i byen San Antonio i Texas i efteråret 2000 sammen med min kone og svigerinde besøgte fæstningen Alamo.

Det var her, den berømmelige ”Davy Crockett, Præriens bedste mand” kæmpede og døde. Davy Crockett er for den ældre generation ikke mindst kendt gennem filmen og sangen, men han er ikke kun en mytisk figur. Han var en virkelig person, som oven i købet var medlem af den amerikanske kongres. Han meldte sig – på trods af, at han ikke selv var fra Texas – som frivillig i det texanske oprør mod Mexico. I den forbindelse deltog han sammen med 187 andre i det håbløse forsvar af Alamo. De havde lovet hinanden at kæmpe til sidste mand, og som forventet blev de alle dræbt, og blev derefter nationale helte. Det var under alle omstændigheder spændende at besøge stedet, men min opmærksomhed blev dog ekstra vakt, da jeg opdagede, at der blandt de faldne var en dansker med det her usædvanlige navn Charles (Karl?) Zanko.

På museets bibliotek fik jeg materialer om denne mand, og det fremgik heraf, at han skulle være født i nærheden af Randers i 1808, vist nok fra Albæk, en lille landsby, der ganske rigtigt ligger få kilometer øst for Randers. Han skulle være vokset op i en familie af husmænd og landarbejdere. Hans mor døde i 1834, hvorefter han og hans far, Frederik, tog til USA. Bibliotekets venlige

medarbejder var stærkt interesseret i at høre mere om den unge mand, så jeg lovede, at det skulle jeg nok kigge på, nå jeg kom hjem.

Det har ikke været en nærliggende idé at emigrere til Amerika. På den tid var det kun nogle få hundrede om året, der tog på den kostbare og farlige tur fra Danmark over Atlanten. Det var først 25 år senere, den store emigrationsbølge kom. Under alle omstændigheder har en sådan rejse ligget langt uden for en landarbejders økonomiske formåen, men muligvis har far og søn arbejdet som søfolk eller ladet sig hverve til et regiment på De Dansk Vestindiske Øer.

Frederik og Charles kom til Galverstone i Texas i 1835. Formentlig uafvidende var de dermed havnet i en hvepserede. Texas var en del af Mexico, der lige havde løsrevet sig fra Spanien, men den nye stat gjorde ikke noget stort væsen ud af den afsidesliggende udørk. Kun få mennesker boede der, og af dem udgjorde mexikanere en lille, fattig del. Deroverfor stod en solid amerikansk gruppe af farmere, der egentlig ikke havde noget ønske om ikke at være en del af Mexico, men som dog havde et stigende behov for større indflydelse, end de svage mexicanske regeringer kunne tilbyde. Da disse regeringer desuden blev udskiftet ustandseligt, og hver især tilhørte modsatrettede ekstreme politiske grupperinger, gjorde det en langtidspanlægning umulig. Den gryende utilfredshed blev begærligt grebet af en stor gruppe af lykkeriddere og kriminelle, der de senere år var

dukket op i landet – først og fremmest fra den store nabo i nord. Baggrunden for opstanden var til stede, og den kom.

Selv om konflikten må have været fjern for den nyankomne dansker, meldte Charles sig i 1835 til First Volunteers of Lynchburg ved San Jacinto-floden. Kompagniet var beskedent af størrelse, idet det blot bestod af i alt tredive mand. Han fik til opgave at vedligeholde garnisonens våben og ammunition.

En ældre officer, McGahey, der stammede fra Irland, havde et stykke blåt silkestof liggende, og det mente han, der kunne blive et pænt regimentsflag ud af. Han bad derfor Charles, der var uddannet maler, om ikke han ville male en stjerne på stoffet. Som sagt, så gjort. Han malede i midten af klædet en stor fem-takket stjerne, men efter at have gjort det, bemærkede han: "Det ser altså noget tomt ud, lad mig male noget nedenunder den. Hvad skal det være?". McGahey svarede: "Sæt ordet 'Independence'", og det blev gjort. Dette kompagniflag blev senere staten Texas' og bærer navnet "Lone Star".

Lynchburg-kompagniet tog muligvis del i belejringen og stormen på Bexar den 5. december samme år. I henhold til kompagniets oberst gjorde Zanco her loyalt sin pligt. Charles blev udnævnt til løjtnant og tilbragte måske sin sidste vinter i San Antonio, hvor han i fæstningen Alamo sammen med 187 andre tidligt om morgenen den 6. marts 1836 kæmpede og døde under det flag, han havde malet.

Charles Zanco var 28 år ved sin død og ugift, og hans far, Frederik, der boede i St. Louis, Missouri var hans eneste arving.

Men kom de to fra Albæk? Flere har forsøgt at løse gåden, men hidtil uden resultat. Første gang jeg efter min tilbagevenden til Danmark kom på landsarkivet i Viborg, kastede jeg mig over mikrofilmene om Albæk. Det var umiddelbart lovende, idet der i landsbyen var en familie med navnet Sanco eller Sancho, men desværre var der ingen Charles, Karl eller Frederik. Jeg har ikke set det usæd-

vanlige efternavn andre steder, og om det skulle stamme fra spanske indvandrere, eller om den lokale præst har sammenlignet et af sine sognebørn med Sancho Pansa fra Don Quijote afstedkom nogle – desværre frugtesløse - overvejelser.

Anders Sanco gm ukendt kvinde.

Hans søn **Søren Andersen Sangoe** (1726/27 – 1. april 1781) gift 13. dec. 1757 i Albæk Kirke (trolovet 21. okt. 1757) med Mette Christensdatter. Søren var landsoldat ved trolovelsen, friseddel eftergivet i samme anledning. Mette var tjenestepige hos møllerens enke i Albæk mølle.

Deres børn:

1. **Maren Sørensdatter Sancho**, f. 1757 og døbt i Gimming Kirke. Hun fik et barn med Christen Christensen fra Tjerby, hos hvis nu afdøde forældre hun havde været tjenestepige. "Mod barselstiden" tog hun til sin mor i Vestrup. Barnet døde kort efter fødslen.

2. **Niels Sanco**, f. 1760. Han fik en søn med en ukendt kvinde. **Christen Nielsen Sanco** (?1815-16). Der er nogen usikkerhed om hans identitet. Han omtales under sit fulde navn i Albæk Sogns afgangsliste 1833, hvor han er 18 år. I 1816 blev der født en Christian Nielsen i Albæk, men han hed C.N. Lang.

I Gimming Sogns tilgangsliste bliver han blot kaldt Christen Nielsen, men hans far kaldes Niels Christensen Lang. Hans mor angives at hedde Bodil Jensdatter.

3. **Christen Sørensen Sancho** (1765-1765). Døbt og begravet i Albæk kirke.

4. **Anne Sørensdatter Sanco** (ca. 1771 – tidligst 1827). Hun flyttede i 1826 for at tage tjeneste på Støvringgård. Kom året efter igen hjem til sine forældre. På tilgangslisten 1857 angives hun at være 57 år, hvilket må være en fejl.

5. **Bodil Sørensdatter Sancho** (1775 -). Døbt i Albæk Kirke. Fik sammen med husmand Niels Christensen to børn.

6. **Christen Sørensen Sancho** (1780/81 – 1838). Døbt og begravet i Albæk kirke. Hus-

mand i Albæk. Navnet Sancho er skrevet i forbindelse med hans vielse, men derefter streget ud igen. Navnet er med igen ved begravelsen.

Gift 1. gang i 1797 med Kirsten Berthelsdatter (?1760 – 1815) Begravet i Albæk.

Hans datter af 1. ægteskab **Mette Christensdatter Sancho** (1796 – 1796). Døbt og begravet fra Albæk Kirke. Gift 2. gang 1824 med Maren Jensdatter (?1774 -).

Jeg undersøgte dernæst, om ordet sancho eksisterer i det spanske sprog. Jovist. Det betyder ”gris”! – og der var faktisk nogen i

Albæk, der hed Griis. Hvis de var af den slægt, kunne de ved ankomsten til det spansktalende Texas have oversat deres navn til det navn, som de kendte så godt hjemmefra. Heller ikke den mulighed førte til noget resultat. Stadig ingen, som passede med fornavne eller med årstal.

Vi står altså med et konkret problem, som må kunne løses. Kan nogen bidrage med yderligere oplysninger, vil jeg være dybt taknemmelig.

Hvis man gerne vil læse mere om slaget i Alamo, kan jeg varmt anbefale John Christensens ”Husk Alamo”.

Kongelig forordning for Skarprettene

af Kurt Kermit Nielsen, Møllevangs Alle 93, 8210 Århus V, 86 10 60 46. Web: sitecenter.dk/kkermit

Århus Stiftamt, Havreballegård og Stjernholm Amter 1683 – 1799.

Reskripter fra kongen til stiftamtmanden i Århus Stift: Pakke no 10, år 1758 – 1761: Omslag 1758, Århus Amt:

Fra Frederik den Femte, Christiansborg.
„Wor synderlig bewaagenhed tilforn. Da Wi, wed Wores den 7 Februar 1749, udgangne Forordning hawe fastsat Straffen for Growe Mordere til Skræk og afskye for andre ligsindede, saaledes at de af Skarp Retteren skal knibes med gloende Tænger, først uden for det Huus eller wed det Sted hvor Mordet er begaaet, siden paa alle Byens Torwe eller offentlige Steder, og om det er paa Landet, da trende gange imellem giernings Stedet og Retter Stedet, og allersidst paa Retter Stedet med wiidere, og det paa adskillige Steder især paa Landet skal indtreffe at giernings Stedet er 1 a 2 Miile og undertiiden længere fra Retter Stedet, hvor udower skal møde adskillige wanskeligheder, saawel i henseende til de af Skarp Retteren dertil behøwende Instrumenters fremførsel som og naar Misgierningen maatte være begaaet enten paa Søen eller paa en Øe, og Delinquenten der skulle knibes, hwilket formedelst indfaldende haart Veyr kunne foraarsage Executionens udsættelse

og forlænge Tiiden, ligesom Straffen i saadanne Tilfælde for een og den samme Misgierning kunne synes haardere for slige Delinquenter naar Retter Stedet er saa langt fraliggende.

Saa endskiønt Wi ikke udi Straffen i sig selw wille hawe giort nogen forandring, wille wi dog hermed allemaadigst hawe anordnet og befalet, at naar deslige Delinquenter udi i de Dig allemaadigste anbetroede Amter, ere dømt, at knibes med gloende Tænger og Retter Stedet er saa langt eller længere end sædwanligt fra giernings Stedet beliggende, hvor Delinquenten første gang skulle knibes, eller der desfor medelst skulle gøres Søe Reyser, maa det være Dig tilladt, naar Executionen skal skee, til slige Wanskeligheder at forkomme, at forandre og determinere Stædet da Delinquenten paa samme Sted fem gange skal knibes, ligesom det i Forordningen er fastsat og Dommen tilholder.

Derefter Du Dig allerunderdanigst hawer at rette, og Os ellers at indberette, at Du denne Wores allemaadigste Ordre hawer bekommet, Befalendes Dig Gud, Skrewet paa wort Slot Christiansborg i Wores Kongelig Residentz Stad Kiøbenhavn den 22 Decembris 1758. Under wor Kongelig Haand og Signet. Friderich R. 22 December 1758.“

Forblæste børn

af Grete Pedersen, Topmejsvej 2, 8800 Viborg,, 86 81 08 68.

Under mit arbejde med kirkebogen fra Odense Sct. Knud Sogn blev jeg opmærksom på en formulering, jeg ikke tidligere har set. Ved de fleste „uægte“ børns dåb skrev præsten til sidst den udlagte barnefaders navn, og hvor han opholdt sig - ofte var han rejst ud af byen - og derefter den særlige vending: „og er lagt vind paa barnet“, efterfulgt af et navn og sted. Det funderede jeg noget over, hvad var den nøjagtige mening? Forklaringen dukkede pludselig op i kirkebogen, det var stedet, hvor barnet var undfanget, og hos hvem pigen på det tidspunkt tjente/boede, hvilket klart fremgår af det følgende.

„Den 8. Juni 1763 blev Marie Møllers, Sal. Rasmus Enke, nu værende hos Marie Clausens udenfor Vester Port, hendes 2de Uægte Børn fødte, det ene et Drengbarn dødfød, det andet et Pigebarn levendefød

og hiemedøbt af Mette Fostermoder, og kaldet Maren.“

Derefter nævnes, hvem der bar, stod hos, var faddere og endelig: „Til hendes Børns Fader blev udlagt en Handskemagersvend ved navn Gregers Hansen, arbejdende hos Hans Pedersen Røjrup, Handskemager uden for Ste Jørgens Port og er lagt Vind paa Børnene udenfor Vester Port i hendes Værelse.“

Først troede jeg, at det var en enkelt præst, som brugte den vending, men det var det ikke. Ved nærmere undersøgelse viste det sig, at udtrykket - „og er lagt Vind paa Barnet“ - er brugt fra kirkebogens begyndelse i 1698, og den sidste fandt jeg i oktober 1775. Spørgsmålet er nu, om udtrykket har været anvendt af andre præster og i andre landsdele?

Fra Grenaa til Tasmanien i 1871 - en udvandrerhistorie

af Ib Asmussen, Krokusvej 10, 8500 Grenaa, ☎ 86 32 31 71, E: ibasmussen@mail.tele.dk

Fire brødre ved navn Appeldorff udvandrede i begyndelsen af 1870'erne fra Grenaa til Australien. To af dem tog med emigrant-skibet Eugenie, der en kold efterårsdag, den 20. oktober 1871, sejlede fra Hamborg. Fem måneder senere, nemlig palmesøndag den 27. marts 1872, ankom skibet til Hobart, hovedstaden på øen Tasmanien, der på dette tidspunkt var en selvstændig stat. Det blev en lang, besværlig og dramatisk rejse.

Vi ved ikke, hvorledes de to brødre og andre fra Djursland kom til Hamburg, men om sejlturen med Eugenie har vi ganske gode oplysninger. Der var nemlig store problemer på skibet undervejs, og derfor blev der holdt søforhør om givenhederne ombord, da ski-

bet lå i Hobart Havn efter rejsen. Den tasmanske avis The Mercury Newspaper fulgte ivrigt og kritisk sagen, og dens udførlige artikler gennem en halvanden måneds tid efter skibets ankomst til Hobart er i dag spændende læsning. De giver os et godt billede af datidens barske forhold for udvandrere.

Skibet var en fuldrigget jernfregat - et sejlskib bygget i Hamborg i 1865. Hvad angår udseendet, kan det sammenlignes med fregatten Jylland, som blev bygget på omtrent samme tid af træ. Eugenie var noget mindre og førte en snes forskellige sejl. Et stolt syn har det været, når alle „klude“ var sat. Det blev senere omrigget til en bark og solgt til Norge. Skibet sejlede indtil Anden

Verdenskrig, hvor det blev sænket af englænderne ved Narvik.

Eugenie blev ført af kaptajn L. Voss fra Hamborg, og passagerlisten talte 362 personer. De fleste var tyskere, men der var også en hel del emigranter fra de skandinaviske lande og fra Alsace i Frankrig. Der var i alt 34 danske familier med, og heraf var 23 personer fra den østlige del af Djursland. Til dem hørte brødrene Jacob Peter og Hans Henrik Appendorff med deres familier. Desuden var en kvinde fra Søllerød med, som senere skulle blive deres svigerinde.

De to familier Appendorff udgjorde 10 af de i alt 23 personer fra Djursland. Desuden var følgende opført på passagerlisten som udvandret fra Grenaa: Peter Carlsen på 30 år med kone og to børn. Jens Jensen på 22 år, Laurits Petersen på 18 år og Julius Rasmussen på 25 år var registreret som enkeltpersoner. Severin Jensen på 43 år med kone og fire børn stod opført som udvandret fra Glæsborg. Alt tyder på, at denne udvandring med Eugenie fra lokalområdet var et engangsfænomen. Registreringen af udvandrere til Tasmanien i perioden 1868-1908 fra det gamle Randers Amt omfatter kun de nævnte 23 personer.

Eugenies første destination var de tyske kolonier i Brasilien, og siden hen Hobart. Cuxhaven og Helgoland passeredes om natten den 20. oktober. Dover's hvide klinter forsvandt i horisonten den 28. oktober, og den 26. november - efter 36 dage i søen - krydsede skibet ækvator. Den 16. december dukkede Brasiliens kyst op, og skibet gik til kaj i Santo Francisco i provinsen Santa Catherina, hvor 116 personer blev sat i land. Man lagde igen fra kaj på årets sidste dag og ankom til Itaby i begyndelsen af januar måned. Her gik 42 passagerer fra borde for at bosætte sig i den tyske koloni Blumenau.

Ilandsætningen af de mange emigranter til Brasilien har givet et tiltrængt albuerum til de tilbageværende passagerer. Fra avisartiklerne

ved vi, at der på den sidste del af rejsen var 198 emigranter ombord. Af disse var de 71 mænd, de 48 var kvinder og 79 var børn under 12 år. Hele 21 af disse børn var under tre år, og 11 var spædbørn. Et så stort antal børn i forhold til det samlede passagertal viser, at det var helt unge familier, som udvandrede.

Liv og død var også med til at regulere passagertallet. Under sejladsen skete der seks fødsler og 11 dødsfald. Man kan forestille sig, at det har været alvorligt at være føddende kvinde ombord på et rullende skib, selv om der var indrettet en sygestue. Jævnligt har der været afholdt begravelse, og især børn døde undervejs. Familien Carlsen fra Grenaa mistede for eksempel sønnen Wilhelm, der døde på havet den 26. november 1871, et år gammel. De pårørende har i disse tilfælde måttet overgive deres kære til havet.

Sygdommen skørbug og andre mangel-sygdomme florerede blandt emigranterne på grund af en for dårlig kost. Efter endt rejse kom en doktor Benson ombord som repræsentant for sundhedsmyndighederne i Tasmanien, og til ham gik emigranterne med deres klager over forholdene under den lange rejse. De klagede over for dårlige og for utilstrækkelige forsyninger og over tilstanden på sygestuerne. Doktor Benson lovede dem, at deres klager ville blive taget alvorligt og videregivet til myndighederne i land.

Skibet nåede Maidstone i Tasmanien fredag den 22. marts 1872, og et par dage senere kom en lods ombord, som skulle bringe Eugenie til Hobart Havn. En sørejse på 156 dage var slut - eller var den. Så vidt jeg kan se, forlod Appendorfferne først skibet noget senere. Det fik nemlig ikke lov til at lægge til kaj i første omgang - måske fordi myndighederne var bange for smitsomme sygdomme blandt nybyggerne. Det var absolut ikke ualmindeligt, at de store emigrant-skibe måtte i karantæne i en periode, når de nåede deres bestemmelsessted.

Hertil kom, at en række forhold om bord skulle undersøges, før mandskab og passagerer blev spredt for alle vinde. Den lokale avis, The Mercury News Paper, forsøgte at følge disse undersøgelser, og selv om der blev lagt alle mulige hindringer i vejen for dens kritiske, journalistiske arbejde, lykkedes det dog at afsløre ganske graverende forhold om bord.

I avisen fra den 27. marts kan man læse, at klager over forplejningen ombord synes at være berettiget, og at den tasmanske regering fandt det nødvendigt at nedsætte en undersøgelseskommission. Heri sad en emigrantagent for Hobart By, Eugenies kaptajn Voss samt en repræsentant for de tyske emigrationsmyndigheder, Frederick Buch. Han var tysk konsul og var med på rejsen fra Hamborg til Tasmanien.

Undersøgelseskommissionen holdt mange og lange forhør på skibet blandt skibsofficererne. Styrmand, kok, skibslæge med flere kom i forhør, og mange af passagererne måtte afgive vidneforklaringer. Det hele var besværliggjort af sprogvanskeligheder, og Frederick Buch måtte fungere som tolk. Han måtte dog snart forlade undersøgelseskommissionen, da det kom frem, at han efter alt at dømme havde misbrugt sin stilling ombord. Buch skulle blandt andet sørge for, at kvinder og mænd levede adskilt på skibet, men han havde snarere bidraget til det modsatte.

Efter nogle dage fik Eugenie lov til at lægge til kaj, og undersøgelserne fortsatte på et kontor i land. Passagererne kunne nu gå fra borde og besøge byen, og der blev holdt åbent skib nogle gange for lokale arbejdsgivere, som søgte arbejdskraft. Jævnligt blev der offentliggjort lister over de immigranter, som endnu ikke havde fået arbejde. I begyndelsen var de meget lange, men efterhånden blev de mindre. På en liste udfærdiget den 24. april - en måned efter skibets ankomst til Hobart - var Jacob Peter og Hans Henrik Appeldorff sta-

dig opført og havde altså ikke fundet arbejde. Måske kan det forklares med, at de ønskede at holde sammen og bo tæt ved hinanden.

Mange gange kunne man læse i avisen, at kommissionen endnu ikke havde afsluttet sine undersøgelser. Man påpegede også, at Frederick Buch var i en vanskelig situation. Det var hans pligt som konsul for Det Tyske Imperium at varetage redernes og officerernes interesser, medens han som tysk emigrantagent havde pligt til at sørge for emigranternes ve og vel under overfarten. Hvis han havde passet dette job ombord, havde undersøgelsen formentlig været unødvendig. Mere og mere pegede i retning af, at han som person udgjorde et problem.

Endelig i slutningen af april måned var undersøgelsen slut, og en meget omfattende rapport blev tilsendt den tasmanske regering. The Mercury News Paper søgte at få adgang til den, men regeringen nægtede at lade den komme til offentlighedens kendskab. Det hele var noget fordækt. Det var, som om regeringen ønskede at lægge låg på sagen og tie den ihjel. Måske af hensyn til den kommende immigration til landet.

Undersøgelseskommissionens rapport synes også at være "bortkommen". Så sent som i 1950'erne har der været rettet henvendelse til det tasmanske arkiv angående sagen. Der blev givet det svar, at sagen var meget omfattende, men at rapporten til regeringen ikke var at finde.

Hele sagen fik et kort efterspil. Baggrunden var, at de immigranter, som endnu ikke havde fundet et arbejde, omkring den 10. april blev overflyttet til et tidligere kvindehospital beliggende i Liverpool-Street. Her fik emigrantagenten Frederick Buch også et kontor, og han boede sammen med immigranterne. Hvorledes dette endte, kunne avisen berette om den 9. maj. Efter en nattefest brød Frederik Buch tidligt om morgenen ind til nogle af de unge kvinder. De fik tilkaldt hjælp fra mandsafdelingen, og kon-

sulen flygtede i stor hast ind til sig selv med bukserne om hælene. Affæren skulle undersøges. Jeg kender ikke resultatet, men det siger lidt om, hvilken person han var.

Det var altså langt fra noget luksus-krydstogt, emigranter begav sig ud på. Jeg mener, at de har udfordret skæbnen ved at foretage en sådan rejse. Det vidner dødsfaldene undervejs om. Man har levet stuvet sammen i beklumrede opholdsrum under dæk. Dårlige sanitære forhold har der været. Ingen elektricitet eller kølesystem på rejsen gennem troperne. Komfort og bekvemmelighed i moderne forstand eksisterede ikke ombord på Eugenie. Desuden må emigranterne have været klar over, at de forlod deres kære i hjemlandet for stedse. Mange blev også skuffede ved ankomsten til det forjættede land. Det hårde liv, som ventede dem, holdt ikke stik med det, der var stillet dem i udsigt.

Lidt om Tasmanien

Tasmanien er en ø beliggende syd for Australien adskilt fra fastlandet ved Bass-Strædet. Den udgør sammen med nogle nærliggende småøer en delstat inden for Australiens forenede Stater. Øen er halvanden gang så stor som Danmark, men der bor kun en halv million mennesker. Tasmanien er stedet, hvor solen går ned klokken 21 juleaften. Altså har indbyggerne sommer og lange dage, når vi holder jul i vintermørke. Vinteren i juli og august er mild på grund af det store omgivende hav, mens sommeren i februar-marts med solen højt i nord kan minde om den danske.

Alt er meget grønt på øen, og der er bjerge, floder og frodige dale. Tasmanien er også kendt som æbleøen, hvor frugtplantager fylder dalstrøgene. Æbleeventyret kan føres tilbage til en berømt løjtnant, William Bligh, der i 1786 kom til Tasmanien sammen med en gartner. De plantede et par æbletræer, der formerede sig så hurtigt, at de første kolonister omkring år 1800 fandt en jungle af æbletræer.

Det var begyndelsen til de tasmanske frugtplantager. William Bligh blev senere en berømt og berygtet kaptajn, som vi kender fra mytteriet på Bounty.

Navnet Tasmanien røber noget om landets historie. En nederlandsk opdagelsesrejsende, Abel Tasman, kom til øen i 1642. Han var med to skibe sejlet ud for at finde "Det store Sydland". Han sejlede uden om Australien mod uret og kom altså til den ø, som senere blev opkaldt efter ham. En egentlig kolonisation af landet begyndte efter 1772, og i 1802 blev øen annekteret af den engelske krone og anvendt som fangekoloni. Der var en del tyskere blandt de forbrydere, som fra England blev sendt til Tasmanien for at afsone deres straf. De var emigreret til England for at søge arbejde, men kom i stedet ind på en kriminel løbebane.

I 1853 ophørte fangetransporterne til Tasmanien. Rygter om guldfund i Australien gjorde det attraktivt for kriminelle at blive dømt for en forbrydelse og dermed få en gratis billet til Australien. Derfor satte de engelske myndigheder en stopper for den trafik. Til gengæld kom der i 1850'erne en ret stor indvandring i gang fra Tyskland på grund af guldfundene, og i 1870'erne søgte den tasmanske regering som nævnt at tiltrække endnu flere kolonister ved at tilbyde dem billig eller helt gratis jord.

Til historien hører også, at Tasmanien i 1824 udskiltes fra den engelske koloni, New South Wales, og fremover fik en betydelig selvstændighed. Der indførtes således en lovgivende forsamling i 1851, som regeringen skulle stå til ansvar overfor. Landets største by, Hobart, blev regeringsby og hovedstad. Da de forskellige australske kolonier i 1901 organiseredes som en forbundsstat, sluttede Tasmanien sig denne føderation.

Det var lidt om "den hvide mands" historie på øen, men der var også en oprindelig befolkning, som for længst er blevet udryddet. Man kan spore denne urbefolkning mere

end 30.000 år tilbage i tiden – måske snarere 50.000 år, og man skønner, at omkring 4.000 beboede øen, da Tasman i 1642 ankom dertil. Denne befolkning udryddedes, efterhånden som straffefanger og emigranter fra Europa i stort tal befolkede øen fra omkring år 1800. I perioden 1820-1840 mere end tidobledes denne europæiske befolkning til nær ved 60.000 mennesker.

I årene efter 1825 kom så det endelige og højst ulige opgør mellem resterne af den oprindelige befolkning og emigranterne fra Europa. Det endte med, at alle overlevende etniske tasmaniere - cirka 200 – blev indfanget og isoleret på en ø, hvor de langsomt uddøde. En gammel kvinde døde som den sidste i 1876. Hermed var en hårdhændet, etnisk udrensning ført til ende.

Oftentimes er vi som danskere stolte af vore landsmænds indsats i det fremmede, men når det gælder Tasmaniens historie, findes et lidet flatterende eksempel. Det drejer sig om danskeren Jørgen Jørgensen, der udmærkede sig ved at deltage i ovennævnte udrensning. Efter en højst omtumlet tilværelse endte han i 1826 som fange i den straffekoloni i Hobart, som han selv i engelsk tjeneste havde været med til at anlægge 20 år tidligere. Efter nogle år blev han frigivet, blev på øen og fik trods den blakkede fortid tjeneste som politibetjent.

I 1830 blev han anfører for et hold af bevæbnede klappere, der deltog i indfangelsen og udryddelsen af den oprindelige befolkning på øen. Det siger noget om stemningen omkring den etniske udrensning, at Jørgen Jørgensen modtog 100 acres land som anerkendelse for sin indsats. Senere solgte han sin jord, men blev i Tasmanien, hvor han døde i 1841 i en alder af 60 år.

Hvem var disse Appeldorffer?

Den første, jeg har kendskab til, var degn og skoleholder Jacob Appeldorff, født ca. 1760. I 1794 fik han ansættelse ved en lille skole i Seden nær Odense, hvor han skulle

arbejde under sognepræst Andreas Rhøed. Foruden sin lærergerning skulle Jacob også forrette tjeneste ved kirken, hvor han formentlig også var ansat som kirkesanger. Pastoren og Jacob krydsede ofte klinger. Jacob beskyldte præsten for ikke at besøge de syge i sognet og for at være forsømmelig i sin gerning. Præsten var 70 år, og alderen kan måske undskylde ham. Uheldigvis for Jacob fik han sig nu og da en tår over tørsten. Det hele endte i en retssag, hvor Jacob blev afskediget på grund af umådeholden drikkeri. Han måtte sælge familiens ejendele og fik ophold i sognets fattighus.

Jacob fik en flok børn, hvoraf vi skal følge sønnen Ulrich David nærmere. Han var født i Seden den 15. december 1802, og senere i livet ernærede han sig som grovsmed, landmand og dyrlæge, selv om han aldrig havde taget eksamen som sådan. Han kom i 1842 fra Dalby på Fyn med kone og tre børn til Ålsrode, hvor han fæstede Hedegaard, som hørte under Katholm Gods. Denne gård var i 1832 udflyttet fra landsbyen langt sydpå og fik senere navnet Brejdablik.

Ulrich Appeldorff var én blandt mange fynboer, der omkring midten af 1800-tallet flyttede til den sydøstlige del af Djursland. Jeg har ingen belæg for, at han på Fyn virkede som dyrlæge, og efter flytningen til Ålsrode stod han også opført i folketællingslisterne som fæster og gårdmand. Men da han i 1856 flyttede til Grenaa, blev han betegnet som dyrlæge.

I Ålsrode fødtes endnu et par børn, men i januar måned 1849 døde Ulrichs kone. Den ældste søn Jacob Peter var allerede ude at tjene, men der var stadig Lars Kristian, Hans Henrik, Carl og en lille ny Andreas at tage hånd om. Selv om der var tjenestefolk på gården, gjaldt det for Ulrich om at finde en ny kone til at styre husholdningen.

Dette passede sig godt for Karen Dinesdatter, der også var kommet med den fynske indvandring til Ålsrode. Hun havde

brug for en mand og en far til det barn, hun ventede, men det talte hun ikke om i første omgang. Det endte med en forlovelse, men Ulrich opdagede hurtigt Karens voksende mave. Han vidste, at han i hvert fald ikke var faderen, og han forlangte straks over for præsten „- den påtænkte ægteskabelige forbindelse ophævet“. Vi skal frem til 1853, før Ulrich giftede sig igen, nemlig med den 16 år yngre Petrea Sophie Kragh.

I 1856 købte Ulrich Appeldorff ejendommen Nørregade 4 i Grenaa og flyttede hertil, formentlig for helt og holdent at drive erhverv som dyrlæge. Som nævnt havde han ikke eksamen i dette fag, men det havde dyrlæge Klingberg i Trustrup, og han begyndte i 1871 at skrive smædeskrifter i Grenaa Avis om Ulrich Appeldorff og en forpagter H. Andersen på Katholm. Begge praktiserede som dyrlæger, selv om de ikke havde nogen eksamen, og det vendte den uddannede Klingberg sig voldsomt imod. Det var der megen polemik om. Hertil kom, at Peder Georg Grove Beyer i 1869 blev distriktsdyrlæge. Han købte en ejendom i Nørregade – hvor der i dag er præstebolig – og blev altså nabo til Ulrich. I hans praksis arbejdede desuden sønnen Frederik Gerhard Beyer på 23 år, som også var uddannet dyrlæge. Det blev for meget for Ulrich. I 1870 solgte han Nørregade 4 og flyttede en kort tid til Kolindbro. Han døde i Grenaa i 1875 nedbrudt og forarmet.

Ulrich blev far til en børneflokk på ni – fem med den første kone og fire med den anden. Her skal vi følge tre sønner fra det første ægteskab, nemlig Jacob Peter født 1833 i Skjellerup, Hans Henrik født 1839 i Dalby og Carl født 1843 i Ålsrode, desuden sønnen Lars fra det andet ægteskab, født 1854 i Ålsrode. Disse fire Appeldorffer udvandrede.

Carls historie har jeg fået fortalt af hans tipoldebarn Frances James, der i dag bor i Rivervale i Vest-Australien, men det er ikke så meget, familien ved om ham. Han rejste som den før-

ste af brødrene til New Zealand. Den 3. december 1870 tog han fra Gravesend i England med skibet The England, og han ankom i marts 1871 til en lille dansk koloni nær hovedstaden Wellington. Han var da 27 år gammel.

Da Carls to ældre brødre Jacob Peter og Hans Henrik rejste til Tasmanien ombord på Eugenie i 1871, var pigen Mariane Bentine Bentzon fra Søllerød også med. Den 27. februar 1874 giftede Carl sig med hende i Hobart og rejste tilbage til New Zealand med sin nye kone, men ægteskabet havde en forhistorie. Carl og Marianes ældste datter, Ulricke Abeline Bentsen Appeldorff, blev formentlig født i København i juli 1871. Det er lidt af et mysterium for familien, hvorledes tingene nøjagtigt hænger sammen, men man antager, at Carl var far til barnet. Det blev i hvert fald opkaldt efter Carls far, Ulrich.

Det har ikke været muligt at finde Ulricke indført i nogen kirkebog. Ej heller var hun opført på Eugenie's passagerliste sammen med sin mor, men det kan måske forklares med, at børn under et år ikke skulle have billet. Jeg går altså ud fra, at barnet har været med på rejsen, selv om en helt sikker dokumentation mangler. Familielegenden fortæller også om en slags skandale omkring Carls giftermål med Mariane, som Appeldorfferne måske ikke anså for at være god nok.

I 1878 rejste Carl med sin familie fra New Zealand til Tasmanien for at bosætte sig i byen Bismarck sammen med sine brødre. Datteren Ulricke giftede sig med William Harry Searle og bosatte sig i det nordlige Tasmanien, hvor der findes en del zinkminer. William blev direktør for nogle af dem, og under en inspektion forsvandt han pludseligt. Han var måske snublet, havde slået sit hoved og mistet orienteringen. Eller var han udsat for en forbrydelse? Det omkringliggende buskland blev gennemført i tre uger, men forgæves.

25 år senere blev nogle skeletdele fundet i en hule i området. Det er aldrig blevet nøjag-

tigt fastslået, at det var William, man fandt. Et karakteristisk ur, som han altid bar, har man aldrig fundet. De jordiske rester af den formodede William er ikke blevet begravet, men opbevares på museet i Hobart. I dag ville en DNA-test formentlig kunne afgøre, om det er resterne af William, der blev fundet.

Jeg ved ikke helt nøjagtigt, hvornår Carl døde, men Mariane Bentine døde den 9. oktober 1921.

Jacob Peter og Hans Henrik Appeldorff's historie er nedskrevet af Jacob Peters barnebarn, Gwendolyne Pridmore, der under sit ungpigenavn Appeldorff har skrevet to bøger: "Memories of Collinsvale" (1986) og "All about Lottie and William" (1998). Gwendolyne Pridmore, der i dag er en ældre dame på 86 år, er den eneste efterkommer af de oprindelige nybyggere, som stadigvæk bor i Collinsvale. Jeg har haft stor glæde af at brevveksle med hende og læse hendes bøger. Hun bor i dag i det hus, hendes far, William Appeldorff, byggede, og hendes bøger vidner om stor kærlighed til busklandet, til Collinsvale og indbyggerne. Det efterfølgende bygger på hendes fortælling.

I 1870'erne forsøgte en agent fra den tasmanske regering at få tyskere fra området omkring Hamborg til at rejse til Tasmanien ved at tilbyde dem frit land. I 1870 ankom et emigrantskib til Hobart med tyskere ombord, der bosatte sig i et område kaldet Sorell Creek, hvor englændere tidligere havde slået sig ned. Efter 1870 kom tyske indvandrere til at dominere i området, og hovedbyen fik derfor navnet Bismarck. Kort tid efter Første Verdenskrigs udbrud i 1914 blev den omdøbt og fik navnet Collinsvale.

Byen ligger i en frugtbar og smuk dal omkring 18 kilometer nordvest for Hobart. Den er omgivet af bjerge, og Gwendolyne Appeldorff skriver i sin bog, at hun elsker disse bjerge og altid føler, at de tilhører hende - eller er det hende, der tilhører dem?

Hun husker også, at stedsegrønne eucalyptus- og sassafrasræer tidligere voksede så høje og tætte, at man knapt kunne se himlen, når man vandrede på stierne. Der blev i området dyrket mange slags frugter og grønsager, som blev sendt fra Hobart til Melbourne på fastlandet. Dette var en vigtig side af den lokale økonomi. Der var også savværker, og stedet var kendt for sine økse-mænd, der konkurrerede om, hvem der var den bedste skovarbejder. Efterhånden blev Collinsvale dog mere og mere isoleret fra den omliggende verden og livet baseret på en høj grad af selvforsyning.

Til denne dal kom Jacob Peter Appeldorff altså i 1872. Han var tømrer, 38 år gammel og havde konen Karen Marie og fire børn med sig i alderen fra et til otte år. Med på rejsen var broderen Hans Henrik, møbelsnedker, 32 år, med konen, der også hed Karen Marie, samt deres to helt små børn på et halvt og fire år. Som tidligere nævnt var der også en del andre udvandrere med fra Grenaa og den nærmeste omegn.

Der er ikke nogen, der rigtigt ved, hvad der fik brødrene til at rejse, men det har måske spillet en rolle, at deres yngre broder, Carl, var taget til New Zealand året før. Selv tror jeg, de er blevet lokket med at kunne få billig jord. Selv om de var håndværkere, havde de jo fra deres opvækst i Ålsrode kendskab til at dyrke jorden. Intet tyder på, at de er flygtet fra økonomiske vanskeligheder. Hans Henrik averterede ofte i Grenaa Avis med, at han fabrikerede møbler og ligkister til hurtig levering, og i samme avis fra den 27. maj 1871 bekendtgjorde brødrene, at de på grund af bortrejse afholdt auktion over deres indbo.

Efter ankomsten til Tasmanien fik Jacob Peter arbejde på en farm, hvor han var meget glad for at være. Men en dag fik han brev fra sin bror, Carl, der fortalte, hvor herligt der var i New Zealand. Jacob Peter besluttede sammen med sin familie at rejse over til ham, og familien opholdt sig i New

Zealand i tre år. Men Jacob var meget skuffet over landet.

I mellemtiden havde Hans Henrik købt jord i Bismarck, og han skrev nu til Jacob Peter om den billige jord, han havde købt. Han fortalte også, at der var mere jord at få, hvis Jacob Peter rykkede teltpælene op og bragte sin familie tilbage til Tasmanien. Det fristede, og resultatet blev, at både Jakob Peter og broderen Carl i 1878 rejste fra New Zealand og til Tasmanien med deres familier.

De tre brødre var nu samlet i Bismarck, hvor de alle købte jord. Hans Henrik og Jacob Peter 100 acres hver. Carl erhvervede et areal, der lå mellem de andres, men dog kun på 60 acres. Brødrene blev altså na-boer. For Jacob Peters vedkommende var jordkøbet ikke særligt rentabelt. Jorden var meget uensartet, og kun en lille del kunne dyrkes med de dårlige redskaber, som var til rådighed. Store træer skulle fældes, og det kunne tage en hel dag at fælde ét. Senere skulle træet skæres op og bringes af vejen. Man manglede aldrig brændsel.

Jorden skulle renses og kultiveres, men de første nybyggere havde hverken hest eller plov. Man bearbejdede jorden med en hakke, før der blev plantet og sået. I mange tilfælde var kartofler den første afgrøde, da den groede hurtigt og hjalp på kultivering. Men selv da Jacob Peters jord var renset for sten og beplantning, var den stadigvæk ringe. Der kunne dyrkes en smule hindbær.

Jeg tror ikke, at Jacob Peter var nogen dygtig landmand. Han var en bedre tømrer og tog til Hobart for at arbejde. Han kom så hjem i weekenden for at hjælpe sin kone med det tunge arbejde. Det var, før nogen i distriktet havde en hest, men senere fik de hest og plov. Det var en stor fornyelse. Senere opgav Jacob Peter sit arbejde i byen og vendte tilbage til gården, som han drev sammen med de sønner, der endnu var hjemme. Nogle gange holdt han børnene

hjemme fra skole, for at de kunne arbejde på gården. Det blev der polemik med skolemyn-dighederne om.

Det første hus, Jacob Peter byggede til sig og sin familie, var et bræddehus med tag af bark fra eucalyptustræer. Huset, der lignede en stald, havde fire små rum - et til dren-gene, et til pigerne, et til Jacob Peter og Ka-ren Marie samt et køkken. Gulvene var stam-pet jord og væggene lerklinet indvendig. Sen-gene var fremstillet af sækkelærred, der var spændt ud mellem stolper, og madrasserne bestod af sække fyldt med strå. Borde og stole var selvfølgelig også hjemmelavede.

Uden for ”slottet” var der en ovn, hvor man på varme sten bagte brød én gang om ugen. Den dejlige duft af nybagt brød bredte sig og kunne få enhver til at tro, at det var bedre end noget andet. Men tro det eller lad være. Det nybagte brød blev ikke spist, før det var nogle dage gammelt. Det var ikke øko-nomisk at lade børn spise det nye brød, og en familie på seks kunne snart konsumere det. Man fatter knapt, hvilket aktiv en gris eller ko kunne være for familiens husholdning.

Familiens fornødenheder – for eksempel mel til bagning – bragte Jacob Peter hjem til dalen fra Hobart på sin ryg. Det er utroligt, hvor fattigt og primitivt nybyggerne har le-vet i deres hytter. Man sled og slæbte for at holde sult og nød fra døren, og der var al-drig ret mange penge til rådighed. Alligevel fortæller deres efterkommere om en lykkelig barndom og om, at de havde et godt liv med hårdt arbejde i en dejlig natur.

Efterhånden kom der dog mere gang i dyrk-ningen af jorden. Nogle fik lidt kvæghold, og kvinderne begyndte at fremstille smør, som de solgte på markedet i Hobart. Langsomt gik det fremad for nybyggerne i dalen, og lidt velstand og bedre levevilkår bredte sig. Det værste var, at man kunne blive syg. Den nær-meste læge var godt 10 miles borte, og det var næsten umuligt at få en patient bragt til ham. Senere kom lægen til dalen på hesteryg.

Alligevel var det grufuldt, når der skete en ulykke for eksempel ved skovarbejde. En skovhugger kunne ligge under en træstamme i mange timer, før man fik ham savet fri, måske død eller lemlæstet.

Det ser ud til, at man har levet i fred og fordragelighed de mange forskellige nationaliteter imellem, og efterhånden giftede man sig på tværs af disse forskelle. Det lille bysamfund voksede også. Den første skole for områdets børn åbnede i 1877. Et posthus kom til i 1882. I 1910 var der 70 familier i det lille landsbysamfund.

Gwendolyn Pridmore husker sin bedstefar, Jacob Peter, som en meget gammel mand. Han plejede at sidde ved ildstedet og ryge på en gammel, sur pipe. Han sad i en rigtig bedstefarstol med hestehårssæde, som han selv havde lavet. Han havde et stort skæg og så meget streng ud. Han var næsten blind, men tog gerne sit barnebarn ved hånden, så hun kunne lede ham på en spadseretur. Han gik altid med stok og bar en gammel filthat, der havde set bedre dage. Børnene klatrede gerne op på hans stol og pyntede hans hat med hvidkløver, som var den eneste blomst, det var tilladt at plukke i haven. Den gamle mand kunne godt lide en god spøg og smånynnede danske sange fra sin ungdom. Han døde i 1923 i den høje alder af 90 år uden at have set sit fædreland igen.

Jeg kunne gengive meget mere om livet i dalen fra Gwendolynes erindringsbog, men vil slutte med at fortælle en lille historie om Jacob Peters kone, Karen Marie. Da hun skulle føde sit sidste barn, besluttede hun sig for at gå til Hobart og afvente den glædelige begivenhed dér. De andre kvinder i kolonien troede, at hun var gået fra forstanden. De havde alle født deres børn hjemme i sengen, assisteret af en af de andre koner eller deres ægtemand. Karen Marie fødte en søn, Andrew, og da det var tid for hende at vende tilbage til Collinsvale, begav hun sig til fods på vej med barnet. Hendes mand

kom hende i møde med hest og slæde, og Karen Marie blev anbragt på slæden så komfortabelt som muligt med drengen på skødet. Hjemad gik det, men ved synet af Karen Marie på slæden var de andre koner i det lille samfund overbeviste om, at hun nu var gået helt fra forstanden. Hvorfor i alverden kunne hun ikke gå ligesom andre folk?

Karen Marie kom ud for en ulykke med en hest. Hun var hårdfør og ønskede ikke at konsultere lægen på grund af besværet med at gå til ham eller få ham op til dalen på besøg. I forbindelse med ulykken døde hun fra mand og syv børn i en alder af 52 år. Det skete i 1891 – altså kun 20 år efter, at familien var udvandret fra Grenaa.

Det er tankevækkende, at brødrene Appeldorff kom til at leve under så primitive forhold på Tasmanien, som det skildres i Gwendolynes bøger. Under deres opvækst i Ålsrode havde de oplevet en form for landbrug, hvor man havde heste som trækraft samt harve og plov til at dyrke jorden. Noget tilsvarende fik de først efter adskillige års nybyggerliv i det fremmede. De er langt fra rejst ud til guld og grønne skove – tværtimod.

Lars Appeldorffs udvandringshistorie er ganske kort. Han har sikkert hørt om sin fætter Vilhelm Appelt, der rejste fra Rugaard på Djursland til Queensland i Australien omkring 1870. Vilhelm gik det ualmindelig godt i det fremmede. Han bosatte sig i byen Mackey ved Det Store Rev ud for Australiens østkyst, hvor han ernærede sig som grosserer, og han opnåede at blive udnævnt til fredsdommer.

Hertil rejste den 18-årige Lars i 1872. Den 6. oktober tog han med skibet Lammershagen fra Hamburg, og efter tre måneders uafbrudt sejlads ankom det til Moreton Bay i Queensland. På passagerlisten var opregnet 380 personer, hvoraf 133 var danskere. Der udbred tyfus ombord, og derfor blev skibet sat i ka-

rantæne ved ankomsten. 13 var døde under rejsen, men til gengæld var der 17 fødsler.

Lars blev også syg på turen, og helbredsmæssigt svækket vendte han ret hurtigt tilbage til Danmark, hvor han døde i 1876 kun 22 år gammel.

Forskning via Internettet

For nogle år siden hørte jeg et foredrag om udvandring fra Danmark. I den forbindelse fortalte foredragsholderen, at der i 1871 var udvandet en snes personer fra Grenaa til Tasmanien. Da han samtidig nævnte, at halvdelen af dem havde navnet Appeldorff, var min nysgerrighed vakt. Jeg var nemlig i slægt med nogle Appeldorffer.

For nogle måneder siden prøvede jeg at skrive Appeldorff i en søgemaskine på Internettet - og det kan nok være, at det gav resultat. I løbet af ingen tid havde jeg henvisninger til et tysk udvandrerrarkiv, til arkiver i Tasmanien, til avisen The Mercury Newspaper og til flere privatpersoners hjemmesider i Australien. Alle steder blev der henvist til Gwendolyne Pridmore, der havde skrevet om dalen Collinsvale og dens nybyggere. Hendes bøger skulle indeholde noget om de mange emigrantfamilier og om de første indvandreres daglige kamp for tilværelsen, og der skulle altså være noget om mine Appeldorffer. Det var nu en let sag at få kontakt til de efterkommere, som havde givet sig tilkende med deres hjemmesider.

På et lidt ubehjælpsomt skoleengelsk sendte jeg en e-mail til Frances James, og der gik ikke mange timer, før jeg havde svar tilbage. Tidsforskellen mellem Tasmanien og Danmark er på 10 timer. Hun var meget glad for min henvendelse og kunne fortælle mig lidt om Carl Appeldorff. Jeg var den første kontakt, hun nogensinde havde haft til Danmark, og vi sender nu jævnligt e-mail til hinanden.

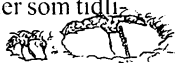
Frances henviste mig også til sin slægtning, Gwendolyne Pridmore, der som tidli-

gere nævnt er barnebarn af Jacob Peter Appeldorff. Jeg kom altså en generation tættere på mine forfædre. Kontakten til hende foregår pr. håndskrevne breve og ikke noget med nymodens skrivemaskine og computer. Også hun blev glad for min henvendelse, og denne artikels tilblivelse skyldes hovedsageligt hende og hendes to bøger, som jeg fik tilsendt. Gwendolyne Pridmore havde været i Danmark i slutningen af 1980'erne.

Fra det tyske udvandrerrarkiv har jeg også via Internettet kunnet hente oplysninger om udvandringen til Tasmanien, og i The Mercury Callery på Internettet er avisartiklerne om Eugenies rejse indscannet, og dem har jeg kunnet downloade på min computer. Selv gamle fotos af emigrantskibet Eugenie har jeg kunnet finde på Internettet.

Alt dette lyder ganske let - og det er det også, hvis man sammenligner med gammel-dags arkivbesøg, langsommelig kontakt via brevpost mellem forskellige verdensdele og opsøgning af informationer uden søgemaskiners hjælp. Men der er også faldgruber, når man søger på nettet, og det er vigtigt at tage fantasien til hjælp - ellers finder man ikke noget. Jeg kan give et eksempel. Hvis man gerne vil vide noget om fregatten Jylland og som søgeord bruger "fregatten jylland" eller "fregatten jylland", så sker der ikke det helt store. Man kommer ind i nogle turistbrochurer for Mols, der viser fregatten. Men skriver man "fregatten-jylland" med bindestreg, så sker der pludselig en hel masse. Man kommer ind på fregattens hjemmeside og kan få hele skibets historie. Man kan for eksempel finde skibets bemandingsliste med navne på de personer, der var med i slaget ved Helgoland i 1864.

Ovenstående artikel har været bragt i *Grenaa og Omegn* før og nu 2002.

Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger

(SSF) udgiver - som bindeled til de 35 medlemsforeninger og deres knap 5.000 medlemmer – først og fremmest bladet SLÆGTEN - Forum for slægtshistorie, to gange årligt, 1.1. og 1.7.

Foruden programmer fra de slægtshistoriske foreninger bringer bladet meddelelser fra SSF, referat fra årsmødet, uddrag af foredragsholderens litteraturlister fra SSFs årlige weekendkursus samt nyttige artikler, råd og vejledninger.

Redaktør: Birte Steffensen, Teglårdvej 36, 7451 Sunds, 97 14 13 23. E: tippe@post.tele.dk

Ekspedition: Birgit Øskov, Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby, 98 17 63 76.

E: bojen@daks.dk - Kasserer: Ole Bech Knudsen, Jyllands Allé 2, 3. tv., 8000 Århus C 86 11 55 47. E: obk.aarhus@mail1.stofanet.dk Giro: 094-5587.

Som tillæg til SLÆGTEN - uden for abonnementet - er udgivet følgende særpublikationer ved forlagsredaktør Anton Blaabjerg, Fredensgade 38, 8800 Viborg 86 61 04 36.

E: anton_blaabjerg@post.tele.dk

Nye publikationer

Fremover gengives den fuldstændige publikationsliste kun i bladets tykke sommernummer, mens det tynde vinternummer indskrænker sig til at omtale de udgivelser, der måtte være kommet til i det seneste halve år.

Siden sidst er der blot udsendt rettede/forbedrede udgaver af nr. 5, *Sogn, herred – kirkebøgerne på Statens Arkiver* i 6. udgave, og nr. 6, *Slægtsforskere, lad os stå vagt og værne!* i 4. udgave. – De to nyttige og praktiske hæfter om kirkebøger (incl. oplysningerne om diverse fødselsstiftelser, der som noget nyt blev medtaget 2002 i hæftets 5. udgave) og lægdsruller kan altså atter erhverves af alle – også undervisere i slægtsforskning, der efterhånden bliver opmærksomme på flere af vore hæfter om emner, der naturligt hører hjemme i et kursusforløb.

Undervisere må beklage, at SSF endnu ikke har haft mulighed for at få publikationslistens nr. 1, *Slægtsforskning – din Danmarkshistorie*, udgivet i en væsentlig forøget udgave på 80 sider. En sådan publikation med de nødvendige oplysninger til et grundkursus i slægtsforskning/slægtshistorie kunne sagtens fremstilles til en salgspris på 25 kr. (måske lidt flere sider - til 45 kr.), så hæftet kunne blive det helt nødvendige redskab til *enhver* undervisning i faget på et af SSF anbefalet/godkendt niveau! – Projektet har været drøftet i SSF-sammenhæng den sidste halve snes år, men et par forfattere med evne og ikke mindst oprigtig vilje til at lægge et bidrag ”på fællesskabets alvor” (finansieret af SSF) mangler desværre fortsat! – Et sådant projekt har hidtil ligget uden for det arbejdsmæssige område, som den snævre kreds omkring bladet SLÆGTEN og den tilhørende forlagsvirksomhed har kunnet påtage sig.

AB